מספר 1684 שנה 34 א' טבת תש"ל, 10.12.69 המחיר 130 אג'

העולם הזה

עיסקת חבילה במקום פשיטה על דמשק

שני טייסי המיגים הסוריים שהוחזרו

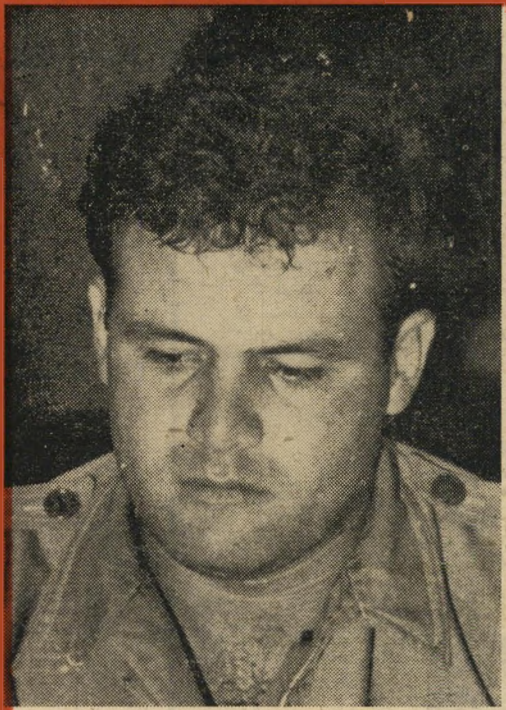

מדוע לא בוצעה פעולת התגמול

שני החטופים הישראליים שהוחזרו

האם יצליח מרד גח"ל?

קורא יקר,

לוא היתה ראש־הממשלה גולדה מאיר מסוגלת להתגבר על ה־עויינות שהיא רוחשת לשבועון המסויים, ייתכן והדבר היה מסייע לה למנוע את המשבר הנוסף בהרכבת הממשלה החדשה.

כל מה שהיה עליה לעשות, היה לייחס יותר אמון לדו״ח המיוחד על המגעים והסיבוכים בהרכבת הממשלה, שפורסם בשבוע שעבר (העולם הזה 1683). בין שפע העובדות שהיו כלולות בדו״ח מיוחד זה, שכלל מספר לא מבוטל של גילויים בלעדיים, התפרסמה גם הפיסקה הבאה: יגאל אלון מתנגד לממשלת־ליכוד, בה יפחת מישקלו הסגולי. הוא רואת גם פגיעה אישית בהבטחתה של גולדה לשמעון פרס לתת לו את תיק המיעוטים — זמן קצר אחרי שאלון לקח לידיו את ניהול ענייני המיעוטים במערך. הוא הבהיר כבר שאם גולדה תיכנע לדתיים ותיתן להם סגן שר־חינוך, יפרוש מן הממשלה.

יומיים בלבד אחרי שפירסמנו ראשונים גילוי זה, הוא הפך לנושא הכותרות הראשיות בכל עיתונות ישראל. גולדה לא העריכה, משום מה את עמדתו של אלון, נכנעה לדתייב והבטיחה להם את סגנות שר־החינוך. אלון, המיועד להיות שר־החינוך בממשלה הבאה, הודיע שלא יסכים לסגן־שר מטעם המפד״ל, איים בהתפטרות במיקרה שה־מינוי יצא לפועל. כך נולד משבר חדש, הפעם בתוך מפלגת־העבודה.

אין זו הפעם הראשונה שגילויים בלעדיים, שהיו זוכים לכותרות גדולות בעיתונים אחרים, מסתתרים בין השורות בכתבות ובידיעות המתפרסמות בעיתון זה. בחודש האחרון בלבד היה העולם הזה ה־עיתון הראשון שגילה כי:

- פרצה מחלוקת בממשלה סביב מדיניות „הענישה הסביבתית" של משה דיין, וכי שר־הביטחון איים בהתפטרות אם תתקבל בממשלה החלטה בניגוד לדעתו (העולם הזה 1681).
- גולדה מאיר איימה בהתפטרות מתפקיד מרכיבת הממשלה, אך חזרה בה בהשפעת חבריה (העולם הזה 1682).
- גולדה מאיר הציעה ליגאל אלון לקבל על עצמו את תפקיד מרכיב הממשלה, אם אינו מסכים עם צעדיה (העולם הזה 1682).
- שיר השלום של להקת הנח״ל עתיד להפוך לאחד מנושאי החיכוח המרכזיים במדינה אחרי שלפי הוראה מגבוה שונתה בשיר הפאציפיסטי מילה אחת באחת משורותיו (העולם הזה 1682).
- מדען הטילים של היטלר, ורנר פון־בראון, הוזמן לישראל כאורח מכון וייצמן (העולם הזה 1683)

★ טפיחה על השכם

תזכורות מעין זו, שהתפרסמו בעבר במדור זה, עוררו לא אחת ביקורות, שהיו מוצדקות בחלקן, על „טפיחה עצמית על ה־שכם" ועל „התפארות עצמית".

כשקיבלתי לידי את כתיבת מדור זה, קבעתי לעצמי ככלל להימנע עד כמה שאפשר מכתיבה ב־סיגנון זה. אולם כבר במיכתב הראשון לקורא אני מפר את ה־כלל. הסיבה לכך היא פשוטה: טבעו ותבניתו של העולם הזה אינם מאפשרים להבליט בכותרות את כל הגילויים והידיעות הבלעדיות המתפרסמות בכל גיליון וגיליון. הדגשתם במיכתב לקוראים אינה נובעת מצורך ל־התפארות עצמית, נועדה בעיקר להסב את תשומת־ליבך לכך, ש־גילוי המתפרסם בצורה רעשנית בעיתונים אחרים, פורסם למעשה קודם לכן בהצנעה על דפי עיתון זה, אולי מבלי ששמת ליבך אליו.

שרון טייט

ואם כבר מדברים על תזכורות הרשה לי לצרף עוד תזכורת קטנה. משטרת לוס אנג'לס הודיעה השבוע כי עצרה חשודים ברצח הכוכבת ההוליוודית שרון טייט ואורחיה, ב־9 באוגוסט השנה. לפי הידיעות שפירסמו, היו הרוצחים חברי „משפחה היפית, בראשה עמד מוסיקאי בשם צ'רלס מנסון, שכינויו בפי בני משפחתו היו „ישו" או „השטן". לדעת החוקרים, בוצע הרצח על רקע פולחני של כת המאמינה בכישוף.

בשבוע הרצח פורסמה בהעולם הזה (1667) כתבה בשם „נקמת המכשפים", שהכילה מלבד דיוח על הרצח עצמו גם נסיון לפענח את תעלומת הרוצחים. מסקנת אותה כתבה היתה: המפתח לתעלומה נמצא בסרטו של רומן פולנסקי, בעלה של שרון טייט תינוקה של רוזמרי, שעסק בתיאור אגודת־סתרים בעלת פולחן מוזר, ש־ראשה כינה עצמו „ישו" או „שטן", ושעסקה במעשי־רצח כפולחן.

★ אופטימיות מוקדמת

בימים אלה ניקיתי את שולחני מקטעי עיתונות ומצאתי מאמר שנכתב בידי העיתונאי רפאל בשן ממעריב, בו פורסם ראיון עם שר־החוץ אבא אבן. בין השאר אמר אבן באותו ראיון: בימים אלה ניקיתי את שולחני מקטעי עיתונות ומצאתי מאמר שנכתב על־ידי ראש אחת הרשימות לבחירות, חבר־הכנסת אורי אבנרי. במאמר שנכתב בחודש מארס נאמר שלפי ידיעות מוסמכות, ממקור ראשון כמובן, המצב יהיה כדלהלן: „השתיים (ארצות־הברית וברית־המועצות) יגיעו לידי הסכם והארבע יאמצו איתו, מועצת הביטחון תסמוך ידה עליו, הערבים יקבלו אותו, רק ישראל תתנגד לו"... זו כמובן חזות מעניינת, אבל כאשר ישבתי עם גולדה בבית הלבן והקשבנו לדברי הנשיא ניכסון, התברר שהמציאות אינה כפי שתוארה על־ידי נביאי הזעם. והרי אנו באוקטובר, ויולי חלף. ללמדנו, שיש בעמדת ישראל גורמי־כוח שאין סיבה לזלזל בהם.

אוקטובר חלף ועבר לו והגיע דצמבר. נציגי 4 המעצמות התכנסו בניו־יורק, ושוב מתקבלות במשרד־החוץ בירושלים ידיעות מדאיגות על „פיתרון כפוי" ועל הצעות שישראל מתנגדת להם. ללדמנו, שהאופטימיות של שר־החוץ היתה אולי קצת מוקדמת מדי.

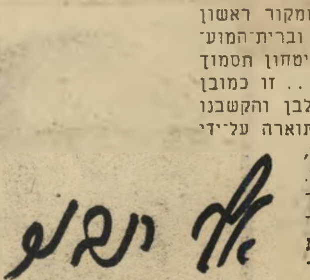

הופיע! הופיע! הופיע!
גליון מס' 1 של

כתב-עת פאראפסיכולוגי
עולמות אחרים

מן התוכן:

- ★ רוחות רפאים
- ★ האם קיימת הוכחה לגלגול נשמות?
- ★ גניבת הדעת — ושמה ספיריטואליזם
- ★ חקר הפאראפסיכולוגיה
- ★ עולמם העל-חושי של חולי-הרוח
- ★ הטיטאניק טבעה פעמיים

מוסף אסטרולוגי ענק
כולל בין היתר את ההורוסקופ שלך לשנת 1970

להשיג בקיוסקים המחיר 1.50 ל״י

— — — — — — — גזור ושלח — — — — — — —

לכבוד מערכת "עולמות אחרים"
שדרות קק״ל 2, תל-אביב

☐ הנני מצרף 15 ל״י בציק/המחאת-דאר, עבור מינוי ל-12 חוברות של "עולמות אחרים"

☐ הנני מצרף 1.50 ל״י בציק/המחאת-דאר עבור חוברת אחת של "עולמות אחרים".

שם: ....

כתובת: ....

פרסום מלניק

צלום: VISION

ר. אשדוד

DIOLEN LOFT

Diolen
LOFT

לסריגי דיאולן לופט יש משהו מיוחד
דגמים וגזרות לפי קו האופנה האחרון
דוגמאות וצבעים מרהיבים ואיכות
שאין לה מתחרים.
סריגי דיאולן לופט קלים לטיפול,
מתכבסים בקלות גם במכונת כביסה בבית
ושומרים על צורתם לאורך ימים.

® — Reg. trade mark for Polyester Fibre "DIOLEN"

תשקיף

אם לא תצא תוכנית זו אל הפועל, ויוחנן באדר ימונה לשר התחבורה, לא מן הנמנע כי מנחם סבידור, מועמד גח״ל לשעבר לראשות עיריית תל־אביב, ומי שהיה בעבר מנהל רכבת־ישראל, יוצע לתפקיד מנכ״ל משרד זה.

מדוע גולדשמיד לא יהיה סגן שר ?

המועמד המקורי של המפד״ל לתפקיד סגן שר החינוך יוסף גולדשמיד, שעורר את השערוריות בעניין החינוך הדתי, ו־קיווה לזכות במינוי, נפסל על־ידי הפקידים הבכירים של משרד החינוך והתרבות.

אלה הודיעו כי לא יתנגדו למינוי סגן שר של המפד״ל — בתנאי שזה לא יהיה גולדשמיד. הם טענו כי לא ייתכן שפקיד באותו משרד יחזור אליו בדלת האחורית כסגן שר. השר היוצא, זלמן ארן, צידד בדרי־שה זו, הוציא הבטחה מגולדה מאיר שגולדשמיד לא יהיה סגן־שר.

לעומת זאת, מובטח כמעט לחלוטין ל־גולדשמיד, המועמד מספר 13 ברשימת ה־מפד״ל, כי ייכנס לכנסת, על־ידי התפטרותו של אחד משרי המפלגה, שהוא ח״כ.

גח"ל שם רגל לגולדה

פחות מ־24 שעות לפני שראש־הממשלה גול־דה מאיר עמדה להודיע לנשיא המדינה כי הצ־ליחה להרכיב ממשלת ליכוד לאומי; אחרי ש־נדמה היה כי גולדה הצליחה להתגבר על כל המיכשולים, הופיע משבר חדש בדרך להרכבת הממשלה — מכיוון בלתי צפוי.

גולדה הצליחה לפצות את כל השותפים ול־השתיק את מתנגדיה בתוך מפלגתה. ואז הודיע לפתע גח״ל, שנחשב לשותף הבטוח והנוח ביותר למערך, כי לא יילך לממשלת ליכוד־לאומי, אם לא יתמלאו תביעותיו לקבל חופש יוזמה חקי־קתית וחופש הצבעה בנושאים של סיכסוכי עבודה וביטוח בריאות ממלכתי.

מדוע התעוררו לפתע שרי גח״ל, ברגע האח־רון ממש?

במהלך המשא־ומתן הקואליציוני כמעט לא נשמע קולה של גח״ל. כל שאר השותפים, כמו המפד״ל ומפ״ם, הציגו תביעות אולטימטיביות ונענו. אותה שעה השתדלו ראשי המערך להציג את גח״ל כמי שמעוניין רק בכיסאות, מוכן לוותר על כל העקרונות שהיו כלולים במצע הבחירות שלו.

ראשי גח״ל היו חייבים להוכיח לבוחריהם כי הם נלחמים גם על עקרונות, הוציאו את השפן מתוך הכובע ברגע האחרון, כדי להעמיד את גולדה בלחץ של זמן. במגעים שנערכו ל־חיסול המשבר, התברר כי קל להשיג פשרה: תביעות גח״ל להכליל את חופש היוזמה החקי־קתית בנושאי עבודה ובריאות בקווי־היסוד של הממשלה לא יתקבלו. לעומת זאת, תינתן ל־גח״ל זכות הימנעות בהצבעה בנושאים אלה, תוך הסכם כי במיקרה של סיכסוך עבודה גדול יהיו אלה הממשלה וההסתדרות שיגיעו לכלל הסדר עם העובדים.

גח״ל לא הצליח למעשה להשיג דבר, גם לא לשפר את יוקרתו ותדמיתו. הפגנת הכוח שלו נכשלה. לעומת זאת הצליח לפגוע פגיעה נוספת בגולדה מאיר כמרכיבת הממשלה, ש־אינה יודעת להסתדר עם שותפיה.

אהרון כידן יקבל 40 אלף דולאר לשנה

יועצה המיוחד של ראש־הממשלה, אהרון כידן, יפרוש בקרוב מתפקידו במשרד ראש־הממשלה, וייצא לארצות־הברית. כידן יקבל שם לידיו את ריכוז כל ענייני ה־מגביות היהודיות ומגבית־החירום למען ישראל.

תמורת עבודתו זו יקבל כידן, שקיבל עד כה משכורת של פקיד ממשלתי, שכר של 40 אלף דולאר לשנה — 140 אלף ל״י.

השבוע יפורסמו המיכרזים בטלוויזיה

השבוע יפורסמו בפומבי המיכרזים לעובדי הטלוויזיה, שעל פיהם יקבע הסגל החדש של הטלוויזיה הישראלית.

בקרב עובדי הטלוויזיה מעורר פירסום המיכרזים התרגשות רבה, שכן לפחות כ־חמישים מעובדי הטלוויזיה כיום לא יתקבלו לעבודה מחדש.

אחרי פתיחת המיכרזים וקביעת הזוכים בהם, עומדת הנהלת הטלוויזיה להנהיג מישטר עבודה נוקשה יותר, כדי לחסל את אי־הסדרים השוררים כיום בין העובדים.

״חותם״ יהפוך מוסף של ״על המישמר״

הירחון חותם, ששימש בשנים האחרונות כבמת ויכוח פוליטית לצעירי מפ״ם, ולא אחת תקף את הקו הרשמי של המפלגה, יהפוך בשבועות הקרובים למוסף שבועי של היומון על המישמר.

בימים אלה נערכות ההכנות האחרונות לתחילת הוצאתו של ״חותם״ כשבועון.

מנסים למנוע קרטל בין ״טמפו״ ליצרני יינות

איגודי הצרכנים הישראליים מנסים לפעול למניעת קארטל בין חברת ייצור המשקאות הקלים טמפו לבין יצרני היינות בישראל.

בין שני הגורמים מתנהל עתה משא־ומתן לפיו ישווקו היינות הישראליים בעתיד בבקבוקים שאינם מיועדים להחזרה, מתו־צרת מפעל ״טמפו״ בירוחם. כתמורה, יתחייבו יצרני היינות שלא לייצר בעתיד משקאות קלים.

שינויים אישיים סביב מועמד גח״ל

לא במיקרה עיכבו ראשי גח״ל את מסירת הרשימה השמית של מועמדיהם למשרדים הממשלתיים, עד לרגע האחרון. הם עשו מאמצים כבירים לגייס לתפקיד שר התחבורה אישיות בעלת תפקיד ממלכתי בכיר.

הניעה אותם הידיעה, כי ממילא עשויים לחול שינויים אישיים סביב אותה אישיות.

חיים שפירא נלחם בפרעושים

(קאריקטורה בביטאון הסטודנטים הדתיים ב״בר־אילן״, ״בת־קול״)

„בטחון המדינה שווה את חיי כולנו – ההתנחלות לא שווה את דמו של צעיר אחד!"

להקת הנח"ל נגד להקת הגח"ל

כדי להתערב בתהליכים של עיצוב הממשלה החדש, עוד בשלבי הדיון על הקמתה, ניצלנו דיון על התוספת ל־תקציב־הבטחון כדי לומר את הדברים הבאים, שעוררו סערה בספסלי המערך וגח"ל. רק חלק מהקריאות נרשמו ב־פרוטוקול.

אורי אבנרי: נצביע בעד שני החוקים, כי לא ייתכן בימים אלה להרים יד נגד תקציב בטחוני, שמטרתו לצייד במיטב כלי־המגן את אחינו המסכנים את חייהם יום־יום, לאורך קווי הפסקת־האש ובכל רחבי הארץ.

אולם, נצרף לקולנו זה דיברי־ביקורת חמורים ביותר.

כל אדם במדינה הזאת מוכן לשלם ככל שיידרש עבור הבטחון. אבל, כל אחד רוצה לדעת, וחייב לדעת, מה ייעשה כדי שלא יהיה צורך בקורבן הזה, לא בקורבן הדמים, ועל אחת כמה וכמה בקורבן הדם היום־יומי.

הרי העובדה הבולטת ביותר לעין היא שהנה, שנתיים וחצי אחר הגדול שבנצחונות ישראל, אנו משלמים עבור בטחון־המדינה פי שלושה יותר מכפי ששילמנו עבור הבטחון לפני שנחלנו את הנצחון העצום הזה. הפאראדוכס הזה ב־מצבנו מהווה ציון לכשלון מדיניות הממשלה מאז ועד היום הזה.

האם נעשה הכל כדי להגיע אל השלום ?
שמא נעשה לא־מעט דווקא בכיוון ההפוך ?

שפיכת דם – למען התנחלות!

אתמול, מעל הבמה הזאת, אמר שר־הבטחון כמה מלים שלא זכו בלהט־הוויכוח לתשומת־לב מתאימה.

הוא אמר, בסיכום דבריו : „הבעיה של השטחים, הבעיה של חברון ועזה, היא גם מה אנחנו נוכל לעשות שם, אם מותר לנו להתנחל..."

בהמשך הדברים אמר : „השאלה העומדת בפני הממשלה, ובפני שר־הבטחון, היא לא איך לצאת משם, אלא איך לנהוג כממשלה בשטחים, להילחם בטירור ולאפשר ליהודים להתנחל".

דהיינו : לא רק להגן על בטחון־המדינה, לא רק להגן על בטחוננו עד אשר נשיג את ה־שלום, אלא לעשות את הדבר ההפוך : להתנ־חל בשטחים האלה שכבשנו במלחמה שהיתה מלחמת־מגן, ואשר ביומה הראשון הכריז גם ראש־הממשלה דאז וגם שר־הבטחון דאז, ש־הוא אותו שר־בטחון, כי אנו יוצאים למלחמת־מגן, ואין פנינו לכיבושים.

עוד לא קמה לנו ממשלה חדשה, אבל כבר קמו לנו קווי־יסוד לממשלה שאיננה. והנה, מתוך השבונות מפלגתיים וקוא־ליציוניים, נתקבל נוסח חמור מאין כמוהו : שתפקיד הממשלה הוא להביא להתנחלות־קבע, כפרית ועירונית, „בשטחי המולדת", — כלומר, בשטחים המוחזקים.

זאת אומרת, מטרת הממשלה שצריכה לקום, הממשלה העומדת לנגד עיני הגברת גולדה מאיר, מטרתה היא : לא לחתור לשלום, כי אם לחתור להתנחלות.

והרי שלום והתנחלות הרי הם כשחור ולבן. כמזרח ומערב, כאלהים ושטן — דבר והיפוכו.

ואני אומר : בטחון המדינה שווה את חיי־כולנו, ויותר מזה. ההתנחלות לא שווה את דמו של צעיר ישראלי אחד!

בנימין הלוי (גח"ל) : הציונות לא שווה. ישראל ללא ציונות — מה ?

אורי אבנרי : על הציונות, חבר־הכנסת ה־לוי, נתווכח בהזדמנות אחרת. היום השאלה היא : האם אנחנו מוכנים להקריב את דם אחינו למען התנחלות בשטחים המוחזקים ?

זו שאלה פשוטה ונוקבת ! העמידו את השאלה הזאת בפני העם, בפני האמהות, ותקבלו תשובה שתפתיע אתכם !

ישראל קרגמן (המערך) : הרי העמדנו את השאלה הזאת. קיבלת תשובה.

אורי אבנרי : האם אמרתם לעם שאתם מו־כנים לוותר על שלום תמורת התנחלות ? זאת לא אמרתם ! זאת אתם אומרים אחרי הבחירות. אילו

הכריזה ביום השישי האחרון, מסופקני אם העם היה מחליט כפי שהחליט.

אני רוצה לצטט הכרזה זו, שאין למעלה ממנה בחומרתה, שכמעט לא תאמן בפי ראש ממשלת ישראל : „אחת הסכנות הגדולות שאני רואה — זו הופעת אישים וחוגים אשר מטיפים לנו לשלום, כאילו זה בדיוק מה שחסר לנו. הסכנה היא בכך שעלולים לעורר ספק..."

גד יעקובי (המערך) : היא דיברה על ה־הטפה. אתה משבש את המשמעות. הטפה לא חסרה לנו.

אורי אבנרי : חבר־הכנסת יעקובי, ראש־ה־ממשלה העולה על דוכן ציבורי אחראית לניסוחים שלה.

אני קורא ניסוח מן הכתב של הודעה ממשלתית. אני קורא מתוך הודעת לשכת־העתונות הממשלתית :

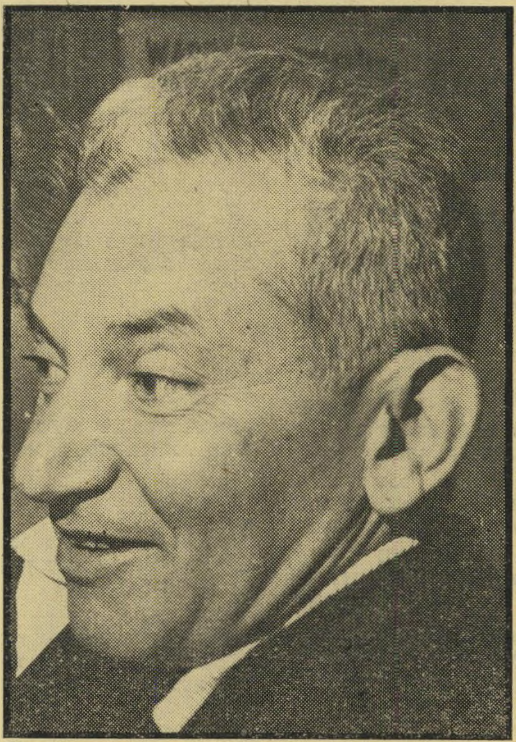

הרמטכ"ל חיים בר-לב

„אחת הסכנות הגדולות שאני רואה — זו הופעת אישים וחוגים אשר מטיפים לנו לשלום, כאילו זה בדיוק מה שחסר לנו.

„הסכנה היא בכך, שעלולים לעורר ספק בעם שסובל, עם שבניו עומדים על הגבולות, עם שחלק ממנו יושב בכפ־רים ובעיירות על הגבולות, וסופג הפגזות וסובל פצועים ונופלים. ספק שאולי באמת אפשרי שלום...

„נדמה לי, שלא יכול להיות איש בארץ — אני לא מדברת על רק"ח — שבאמת מאמין, שלו קמנו היום, ונטר־פה עלינו דעתנו, ואמרנו שאנו חוזרים לגבולות 1967, שעל־ידי כך נבטיח את בוא השלום. צריך להסביר לעם את האמת...

„יש להסביר לו, שמצב דברים זה עלול להימשך זמן רב. ואם אנחנו רוצים בחיים — אז אנו חייבים לחיות ולפעול מתוך ידיעה זו, ואסור להשלות את העם, שהנה מחר־מחר־תיים יגיע השלום".

על כך, רבותי חברי הכנסת, ניתנו שלוש תשובות בימים האחרונים.

תשובה אחת של רמטכ"ל נצחון מלחמת ששת הימים, השגריר יצחק רבין, שבימים אלה חזר ואמר בצורה מופגנת: יש להבהיר לחלוטין שכוונתנו היא לא לשטחים אלא לשלום.

לא לשטחים, כי אם לשלום!

ישראל קרגמן : הוא לא אמר זאת. אתה מסלף את דבריו.

אורי אבנרי : אני אחראי לנכונות הניסוח הזה.

ישראל קרגמן : אני הקשבתי ושמעתי את

קריאה : הדברים אינם עומדים בסתירה.

אורי אבנרי : שנית, אני רוצה להזכיר את הדב־רים שנאמרו היום במאמר בעתון הארץ על־ידי חייל ותיק, מי שהיה קצין ראשי של צה"ל, מרדכי בר־און. כאילו ההט־פה לשלום היא סכנה, הוא אומר : „צה"ל זקוק להטפה ל־שלום. הוא לוחם יותר טוב מפני שיש הטפה לשלום".

בצעקה גדולה!

ושלישית, אני רוצה לקרוא בפני הכנסת מיסמך שהוא התשובה הקיצונית, המכרעת, לדבריה של ראש־הממשלה : שיר של חייל, נכה־קרב, שהושר בפי להקה צבאית, להקת הנח"ל, להקה של חיל לוחם, באישור ראש המטה הכללי של צבא הגנה לישראל.

אני רואה חובה לעצמי להכניס שיר זה לפרוטוקול של הכנסת, כי בו אומר המחבר בכשרון רב יותר מכפי שאני יכול לעשות זאת, את אשר אני רוצה לומר :

„תנו לשמש לעלות,
לבוקר להאיר.
הדקה שבתפילות
אותנו לא תחזיר.
מי אשר כבה נרו
ובעפר נטמן,
בכי מר לא יעירו
לא יחזירו לכאן.
איש אותנו לא ישיב
מבור־תחתית אפל,
כאן לא יועילו לא שמחת־הנצחון
ולא שירי הלל.
לכן רק שירו שיר לשלום !
אל תלחשו תפילה !
מוטב תשירו שיר לשלום
בצעקה גדולה !
תנו לשמש לחדור מבעד לפרחים,
אל תביטו לאחור !
הניחו להולכים,
שאו עיניים בתקווה,
לא דרך כוונות !
שירו שיר לאהבה, ולא לנצחונות !
אל תגיד יום יבוא,
הביאו את היום !
ובכל הככרות הריעו רק שלום.
ושירו שירו שיר לשלום,
אל תלחשו תפילה
רק שירו שירו שיר לשלום
בצעקה גדולה ! ! !

שיר של צנחן, נכה־מלחמה, בפי להקה צבאית, באישורו המפורש של הרמטכ"ל.

יצחק בן־אהרון (המערך) : היה מוטב אילו הסת־פקת בקריאת השיר בלבד.

למען ממשלת שלום!

אורי אבנרי : אני קורא לראש־הממשלה לזנות את הדרך המסתמנת בדבריה, ואת המסקנה הפוליטית הנובעת מהם.

אני קורא לה, כפי שקראנו לה באוזני נשיא המדינה לפני כמה שבועות, להקים ממשלה קטנה וצרה של כוחות השלום, בלי השתתפות אנשי השטחים וההתנחלות והמלחמה הנצ־חית.

השר מנחם בגין : ממשלה כזאת תהיה ב־אמת צרה וקטנה !

אורי אבנרי : בשם סיעתנו הקטנה, שיש לה שני קולות בכנסת הזאת, אני רוצה להודיע, שאם תקום ממשלה צרה כזאת...

השר מנחם בגין : קטנה וצרה !

אורי אבנרי : ממשלה אשר תהיה גדולה במטרו־תיה, וקטנה בהרכבה — אני מודיע שאם ממשלה כזאת תהיה תלוייה בשני קולות, אנחנו נתחייב מראש לא לעשות

„מר דיין, התפטר!"

במלחמת־הבחירות שאלו אותנו לא פעם: „אז מה אם תקבלו עוד מנדאט? מה ההבדל ביי סיעה של אחד או שניים? ממילא אתם יכולים רק להשמיע קול של מחאה!"

השבוע הוכחנו שיש הבדל

בשלב המכריע של המשא־והמתן הקואליציוני, ברגע שצצה האפשרות שתקום קואליציה מצומצמת מאד, השתמשנו בהזדמנות הראשונה, (דיון על מלווה הבטחון) כדי להשמיע מן הדוכן הודעה פוליטית חשובה: שנעמיד את שני קולותינו בכנסת לרשות קואליציה מצומצמת, אם תקום. שלא נצביע נגדה. ואולי אף בעדה.

כשהיה מדובר על קואליציה בעלת 60 או 64 קולות בלבד בכנסת, היתה להודעה זאת ערך ממשי. לשני קולות יש חשיבות במצב כזה. לפחות הוכחנו בבירור שהיתה אפשרות כזאת, וכי רק אפסותו הפוליטית של האגף המתון במערך, כולל מפ"ם, מנעה את הגשמתה.

הכוונה היא לשר אבן?

אף לגבי תפקידנו הקבוע — להתריע, למחות, להציג מדיניות אלטרנטיבית — יש הבדל בין קול אחד ובין שני קולות. גם זאת הוכחנו השבוע, כאשר הפתענו את הכנסת בטכסיס פרלמנטרי חסר־תקדים.

הדבר אירע כאשר הציגו רק רק"ח, מק"י וגח"ל הצעות לסדר־היום בקשר למלחמה בטרור ולעונשים הסביבתיים. לא יכולנו להעלות הצעה משלנו. כי רק בשבוע שלפני כן העלינו הצעה לסדר־היום בעניין השדר של גולדה בפרשת ויאט־נאם. אך היה מנוי וגמור עימנו להגיד את אשר יש להגיד בעניין מצפוני זה, בכל הכוח האפשרי.

הדרך המקובלת היא להציע להעביר את ההצעות לוועדה, אחרי שהממשלה הציעה להסירה מסדר־היום. הצעה כזאת מעניקה רשות־דיבור של חמש דקות.

עוד בשעה שדיבר משה דיין. להצדקת העונשים הקולקטיביים, הבענו את דעתנו בכמה קריאות־ביניים, שבאו להכריח אותו להגיד דברים שלא רצה לאמרם. למשל:

משה דיין: ...אני שלם עם הגישה הזאת, לקרוא לדברים בשמם... לא להסתתר אחרי מילים יפות ומצוחצחות, המנסות כביכול להסתיר את האמת, ואחר כך משתמע מזה שאנו איננו מאמינים ואיננו מצדיקים את מה שאנו עושים, ואנו מנסים לכן לחפות על מעשינו במילים אשר יטעו את השומע.

אורי אבנרי: אתה מתכוון לשר אבא אבן?

משה דיין: הכוונה לכל מי שירצה להתעלם מהמציאות.

וכעבור כמה דקות:

משה דיין: ...כל הפעולות האלה שמניתי אותן נעשו באישור הממשלה ועל דעתה. כל הפעולות האלה של חלחול, של פיצוץ הסימטה בעזה, של העוצר על שבט התעמרה, נעשו באישור הממשלה ועל דעתה, לפני מעשה.

אורי אבנרי: חמור מאד!

משה דיין: יכול להיות. אבל זה מדוייק!

אורי אבנרי: זה חמור מאד לגבי החברים ממפ"ם!

משה דיין: אבל זוהי האמת!

לאחר מכן קרא דיין קטעים מעל המשמר, כדי להוכיח את הצביעות של מפ"ם, שהיתה שותפת להחלטת הממשלה על העונשים הקולקטיביים, ומנסה להתכחש להם בפומבי. מפ"ם שתקה כל שעות הוויכוח והצביעה, כמובן, עם הממשלה.

„אני מפוטר!"

נאומו של שלום כהן הסתיים בתביעה נמרצת מדיין להתפטר מתפקידו. היה זה נאומו הפוליטי הראשון של שלום כהן בכנסת, והח"כים הקשיבו בעניין לדבריו, מפני שידעו כי הוא מצוי בנעשה בשטחים המוחזקים.

בין השאר אמר:

שלום כהן: שמעתי בריתוק, אפילו בהתרגשות, את דבריו הנרגשים של שר־הבטחון. הוא הסביר היטב מה עומד מאחורי מדיניות הענישה. אבל לצערי, כשאני שואל את עצמי מה הוא, בסופו של דבר, הוכיח בדברים אלה, אין לי מנוס מלהגיע למסקנה שבעצם שר־הבטחון נכשל בתפקידו.

אנחנו רשאים לקבוע זאת היום, כי הזהרנו בפני הכשלון; בפני האפשרות של כשלון כזה, לפני שנתיים. ולא רק כשלון מדיניות הענישה, אלא כשלון כל המדיניות בשטחים.

חבר־הכנסת אורי אבנרי אמר כבר אז, מעל דוכן הכנסת, כי אין פתרון צבאי למצב של טירור, כי יש רק פתרון מדיני, וכי בהעדר פתרון מדיני, שיוצע על־ידי ממשלת ישראל לעם הפלסטיני — מוכרח, הטירור לגדול ולהתרחב... שר־הבטחון לעג אז לאזהרה זו. חברת־הכנסת גולדה מאיר העירה אז, בסגנונה העוקצני הרגיל, שחבר־הכנסת אורי אבנרי קרא יותר מדי ספרים על נושא זה.

שר הבטחון הבטיח למעשה, לכנסת ולממשלה, שיש בכוחו לבלום את הטירור. ייתכן שהבטחה זו השפיעה על הממשלה אז בהחלטתה שלא להציע שום פתרון, ולנהל מדיניות של דריכה במקום. עכשיו התמוטטה מדיניות זו. והטירור גדל למימדים חמורים ביותר.

מכיוון שלשר־הבטחון אין שום תשובה לכך, והוא גם לא העלה תשובה כזאת היום, הוא נוקט בצעדים שהוא חייב לדעת שהם מועילים לאוייב ומזיקים לנו.

שר־הבטחון ביקר בווייאט־נאם. בשובו אמר לאלוף חיים הרצוג, כפי שהאלוף סיפר בראיון פומבי, שלמד לקח אחד מאותו ביקור: לעשות את ההיפך ממה שעשו האמריקאים שם ביחס לטיפול באוכלוסיה האזרחית.

ביקרתי בכפרים שבהם הופעל עונש סביבתי גם לפני שהוענק לו כינוי זה. ללא יוצא מהכלל הגעתי למסקנה, שעונשים אלה, ובראש ובראשונה פיצוץ בתים, דוחפים צעירים פלסטיניים נוספים לשורות ארגוני־הטירור. הפיצוץ הוא בית־חרושת ליצירת אנשי אל־פתח.

על כן, אם אין לשר הבטחון תשובה אחרת, מלבד פיצוץ בתים ועונשים קולקטיביים; אם אין הוא מוכן להסיק את המסקנות ולחפש את המוצא המדיני מן הסבך, אני חושב שמוטב כי יתפטר!

משה דיין: אני מפוטר. אני לא מתפטר. אני עכשיו בסטאטוס של מפוטר.*

אורי אבנרי: חפש לך תיק אחר בממשלה הבאה!

„שיטתך פשטה את הרגל!"

בזה היה מסתיים חלקנו בוויכוח, אילו הייתי עדיין סיעת־יחיד. אבל מעמדנו החדש איפשר לנו טכסיס שעורר תחילה תדהמה באולם, ומטר של קריאות־ביניים.

תבעתי את רשות־הדיבור, כדי להציע להסיר מסדר־היום את הצעתו של גח"ל — ההצעה השלישית שהועלתה.

לא היה זה רק טכסיס כדי לזכות שוב ברשות־הדיבור ולהוסיף לדברים שנאמרו, כפי שחשבו תחילה חברי־הכנסת. חיש מהר נתברר להם שהיתה מטרה נוספת: להביא לסיכסוך גלוי בין האגף המתון במערך ובין גח"ל וניצי המערך. כפי שניחשתי, לא היתה קיימת החלטה ממשלתית איך להצביע על הצעה זו.

בדבריו הציע דיין שהכנסת תחליט באופן חופשי על הצעה זו „אם לדון בה במליאה או בוועדה". הוא שכח להזכיר כי דכנסת יכולה גם להורידה מסדר־היום. נאחזתי בכך:

אורי אבנרי: לא ייתכן, לא יתואר, מצב שהכנסת, לפי הצעת שר־הבטחון, תסיר מסדר־היום הצעות הדנות בעונש קולקטיבי, עם כל חומרתם העצומה, ובאותו זמן יציע שר־הבטחון לקיים דיון בהצעה של לנדאו. שהציע להרחיבם בצורה קטסטרופלית.

היו"ר ראובן ברקת: הוא לא הציע זאת.

משה דיין: בעניין הצעתו של ח"כ לנדאו אמרתי, שהכנסת תחליט מה לעשות בה.

אורי אבנרי: פירוש הדבר, שאתה אינך מתנגד, בשם הממשלה, לדון בה במליאה או בוועדה. פירוש הדבר הסכמת הממשלה לדון בה במליאה או בוועדה.

אמרת כמה דברים חזקים מאד נגד צביעות, ואני מברך אותך על סיגנון־הדיבור הזה. אני נגד צביעות. אני מעדיף לשמוע את מה שאתה אמרת, למרות שאני מתנגד לכל מלה בדבריך, מאשר לשמוע את הצביעות של אבן או של חברי מפ"ם. מוטב לקרוא לילד בשמו.

אם כן, אל תעמיד פנים כאילו לא הסכמת לדון בהצעת גח"ל, כאשר אתה בפירוש מציע לכנסת לדון בה. זהו בעצם מה שהצעת. ואני אומר: לא ייתכן לקיים דיון, ובכך לתת גושפנקא מוכרית, לדברים שנאמרו היום על־ידי חבר הכנסת לנדאו. הוא הציע להנהיג את אותו מישטר של כיבוש, אשר אויבינו מאשימים אותנו שהוא קיים כבר — מישטר־כיבוש נאצי.

בסוף דבריו של חברי שלום כהן קרא שר־הבטחון קריאת־ביניים. הוא אמר שהוא כבר מפוטר, ולכן אינו יכול להתפטר. הייתי רוצה להרחיב את הצעתו של חברי: שלא תיקח את תיק הבטחון בממשלה הבאה.

אם שר הבטחון — וזה עיקרו של הדיון היום — בא ואומר לכנסת: אין לי דרך אחרת מאשר לנקוט בשיטה של ענשים קולקטיביים (והמי־נוח אינו חשוב), אין לי דרך אחרת, כי אז שר־הבטחון הזה מוכרח להסיק את המסקנות.

אתה, אדוני שר הבטחון, בא ואומר: שיטה זו אינה חדשה. הלכנו בשיטה זו מההתחלה. אם כן, שיטה זו פשטה את הרגל. אתה רואה התרחבות קטסטרופלית של הטרור. אין כל דמיון בין ממדי הטרור כיום לבין ממדיו לפני שנתיים — והרי גם אז הבטחת לנו שהכל בסדר, שבלמת את הטרור.

היו"ר ראובן ברקת: חבר־הכנסת אבנרי, זמנך עבר.

אורי אבנרי: אני מסיים את המשפט.

היו"ר ראובן ברקת: חבר־הכנסת אבנרי, אתה מסיים את המשפט הזה יותר מדי זמן.

אורי אבנרי: זהו משפט ארוך.

אם אתה, אדוני שר־הבטחון, אומר שזוהי השיטה היחידה שיש לך, והשיטה הזאת פשטה את הרגל והביאה לתוצאות הפוכות — אז עליך להתפטר.

נאום זה הכריח את דיין לעלות שוב על הדוכן — בניגוד למקובל — כדי להצהיר כי לממשלה אין כל עמדה על הצעת גח"ל, והכנסת חופשית להחליט להסירה מסדר־היום.

אולם דבריו של דיין כמעט ולא נשמעו, כי בינתיים פרצה סערה בספסלי הקואליציה. מנחם בגין הסתער על יגאל אלון, ודרש כי המערך יצביע בעד הצעת גח"ל. אלון סירב, ורבים מאנשי המערך הודיעו שיימנעו. דיין עצמו אמר שלא יצביע. גולדה לא נכחה.

אילו נערכה הצבעה, יתכן כי גח"ל היה נשאר במיעוט, וכי דיוני הקואליציה היו מתפוצצים על רקע זה, אולם משה ברעם מצא תרופה של הרגע האחרון: לדחות את ההצבעה.

נדמה לי שניצלנו באותו יום את מירב האפשרויות של סיעה בת שני חברים, כדי למלא את השליחות שהוטלה עלינו ביום הבחירות.

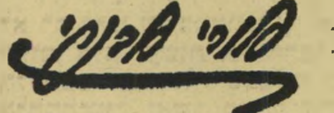

עיטורי גבורה ועונש קולקטיבי

שבע פעמים עלינו השבוע על דוכן הנואמים של הכנסת — יותר מכל סיעה אחרת.

הנושאים היו מגוונים ביותר, החל בדיון על עניינים משפטיים טכניים (על פי חומר שהוכן, כמובן, על־ידי אמנון זכרוני) וכלה בדיון סוער על שיטת „העונשים הסביבתיים", בו גרמנו למשבר חמור בקואליציה.

הנאומים:

● הודעה אישית שלי, שבה העמדתי את הכנסת על הנוסח המסולף של השדר לנשיא ניכסון, שנמסר על־ידי גולדה מאיר לכנסת לפני שבוע (ראה דו"ח לבוחר מס' 2).

● נאומו של שלום כהן נגד **עונשים קולקטיביים**, בטכסיס של הצעה להעביר את הנושא לדיון לוועדה.

● נאום שלי על אותו נושא, בטכסיס של הצעה להסיר מסדר־היום הצעה של גח"ל להגברת העונשים.

● נאום של שלום כהן על הצעת חוק הנוטריונים. אחרי שכבר נאמתי ב**חוק הנוטריונים**. אחרי שכבר נאמתי בשבוע שעבר על אותה הצעה והתנגדתי לעצם הרעיון לייחד את הפעולות הנוטריוניות לקומץ בעלי־חזקה, שר־המשפטים לקחת את הצעת החוק בחזרה.

● נאום שלי על הצעת החוק להעניק **עיטורים על גבורה בצה"ל**. כזכור נקטנו בכנסת הקודמת ביוזמה חקיקתית בענין זה, בצורת הצעת חוק פרטית משלנו, והדבר דירבן את הממשלה להגיש הצעה משלה.

חייבנו הצעה זו, אך תבענו להוסיף לעיטורי הגבורה המוצעים עיטור שיוענק אוטומטית לכל חייל שנפצע ולמשפחת כל חייל שנפל בפעולה צבאית.

● נאום של שלום כהן על שני חוקים הנוגעים **לעבריינים צעירים**. בין השאר תבע להפריד לגמרי את הטיפול בעבריינים צעירים מהטיפול בעבריינים מבוגרים, כך שעבריין־קטין לא ייכנס לבית־משפט רגיל ולא לבית־סוהר רגיל. הוא מתח ביקורת חריפה על הטיפול הקיים, הזכיר בין השאר מיקרים מסויימים, ובעיקר את מיקרה הנער שהתאבד בכלא תל־מונד בנסיבות מסתוריות.

תוך כדי כך גילה פרט מחריד, שחוקר־מיקרי־המוות סירב להיענות לבקשה שרופא בלתי־תלוי יערוך נתיחה של גופת הנער, בטענה שאין לכך תקציב!

● נאום שלי על חוק־מלווה־הבטחון, בו הגבתי על דברי גולדה מאיר שהזהי־

יש למכוניתך „טסט" בדצמבר?

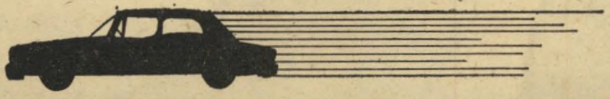

תוכל לנסוע איתה לאירופה-חינם!

באנית הפאר* t.s.s. Queen Anna Maria של GREEK LINE

תלוש זה מיועד אך ורק לרכב העובר טסט החודש.
בל אשר עליך לעשות הוא לגזור תלוש זה למלא את כל הפרטים. לענות על השאלה ולשלשל את התלוש לאחת מתיבות הדואר המיוחדות הנמצאות בכל אחת מתחנות „פז" ו„עוז" ברחבי הארץ.

שם הנהג	כתובת	מס. טלפון
שם בעל הרכב	כתובת	מס. טלפון

מס. הרכב	סוג המכונית	דגם	תוצרת	תאריך מבחן הרישוי

מה היה שמה הקודם של פז חברת נפט בע"מ ______

במסגרת מבצע „12 חודשי פז" יוגרלו כל חודש הפרסים הבאים:
פרס ראשון: נסיעה חינם לאירופה עם המכונית (כולל מיסים)
פרס שני: נסיעה חינם לאירופה (כולל מיסים)

"פז" שומר על מכוניתך 365 יום בשנה

*הסיווג הבטיחותי כפי שנקבע ע״י מנהל אגף הספנות והנמלים: "קוין אנה מריה" נבנתה ב־1956 - "ב".

אמקור בהחלט - זה המקלט!

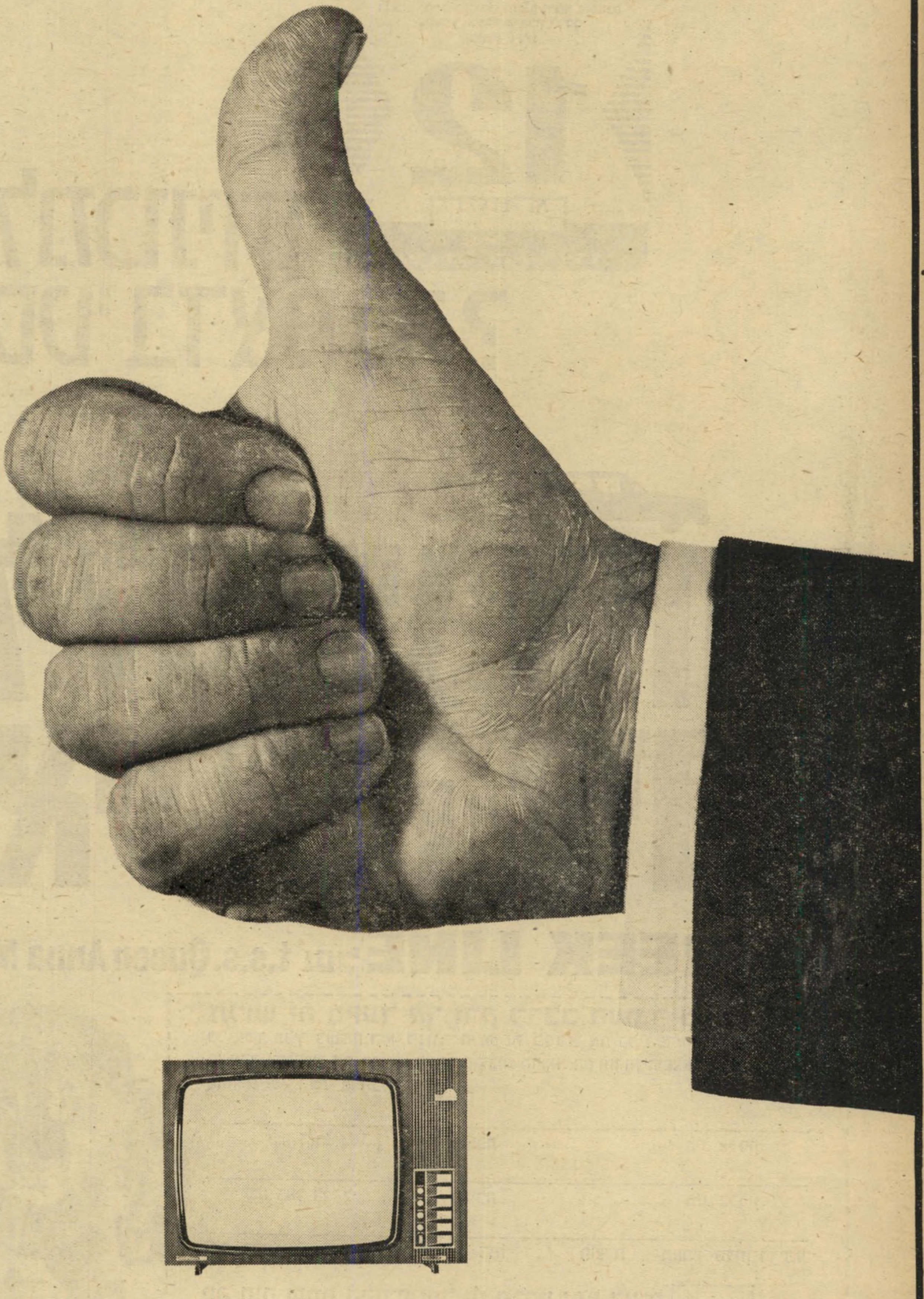

אמקור

הטלויזיה המבוקשת ביותר בארץ

מוניטין אמקור שרות אמפא ידע NORDMENDE לבחירתך 3 דגמים: 8001, 8002, SPECTRA-1

ט

אנשים

החוצפה של בקר

כאשר ביקרה ראש־הממשלה **גולדה מאיר** את שר־ההסברה **ישראל גלילי**, המחלים ב־בית־החולים אסף־הרופא מתאונת־הדרכים שאירעה לו, סיפרה לה אשת השר **ציפורה**, על התאונה וכיצד ח״כ לשעבר מ־מפ״ם, **ויקטור שם־טוב**, נסע במיקרה אחרי מכונית גלילי, אסף במכוניתו את השר ואת נהגו הפצועים והביאם לבית־החולים. תגובת גולדה: „תראי כמה טוב היה להקים את ה־מערך. חבר במפלגת העבודה נפצע, ומייד נאסף על־ידי חבר מפ״ם״.

למזכיר היוצא של ההסתדרות, **אהרן בקר**, יש חוצפה. אחרת אי־אפשר להבין איך הוא אמר בראיון עיתונאי כי ההסתדרות היא „אחד המנגנונים הטובים ביותר בהשוואה לכל מוסד ממלכתי וציבורי אחר״.

לקראת ועידת היובל של ה־הסתדרות פנה בקר ל**יצחק טבנקין, מאיר יערי** ו**דויד בן־גוריון**. הוא הציע להם לנאום בפתיחת הוועידה כנציגי מייסדי ההסתדרות, השייכים ל־שלושה זרמים. השניים הראשונים הסכימו ואילו ביג״י סירב בנימוק: „אני מצונן.״

האיש המבריק ביותר השבוע היה ללא ספק ח״כ ומיועד לשר מטעם גח״ל, **יוחנן באדר**. בראיון שהעניק לעיתונאית **סילבי קשת**, הוא שפע אימרות שפר: „אני העצלן הגדול בעולם. עצלן ניסתר.״ אך באדר לא רק עצלן. הוא גם רע. „רוע הלב שלי מפריע לי להגיד לא. זוהי פסיכולוגיה של בתולה. בעצמה אינה נהנית ולא רוצה שייהנו גם אחרים.״ והאם מפ״ם תצטרף לממשלת ה־ליכוד הלאומי בלי תיקים? גם על כך יש לאיש גח״ל תשובה: „את יודעת יפה מה דרוש ל־מפ״ם, או ליתר דיוק לקיבוץ הארצי, או על מה קיימת ה־תעשייה של הקיבוצים שלהם. ושני אנשים חשובים שלהם, בר־

קים ובלי חברות בכנסת. אם הם ילכו לממשלה, זה לא יהיה בלי תיקים. אני אומר זאת בלי עוקץ, כי אני אוהב אותם מאוד. יערי היה המנהיג שלי לשעבר, וחזן נחמד ומוצא חן לא רק בעיני גברות מאמריקה.״

המסע נגד השימוש בציקלאמאטים בארצות־הברית לא השפיע על שר־הבריאות **ישראל ברזילי**. לאחר שהורה על חקירת המשך השימוש ב־ציקלמאט בישראל, לא נבהל ברזילי. הוא מסתובב עם שתי קופסות של סוכרזית, והוא משתמש בהן באופן מופגן בכל הזדמנות.

ח״כ מק״י לשעבר, **שמואל מיקוניס**, התפנה עתה לענייניו הפרטיים: הוא הוציא לאור ספר בשם סער התקופות, הכולל את אוסף נאומיו ופעילותו ל־מען המדינה ב־21 שנות קיומה.

אחר שהתגלה כבעל כושר־כתיבה, הוא ראש עיריית רמת־גן החדש, ד״ר **ישראל פלדמן**. בימים אלה הוא הוציא לאור חוברת הכוללת קובץ מאמרים שהוא פירסם בשנה ה־אחרונה על יחסי ישראל—ערב. מהחוברת מסתבר שפלדמן אופוזיציונר: הוא שולל במאמריו את הגישה הנוכחית של הנהגת המדינה לגבי היישות הפלסטינית ומצביע על דרכים העשויות, לדעתו, לשפרה.

אומץ־לב ציבורי גילה ראש־עיריית הרצליה החדש, אל״מ (מיל.) **יוסף נבו**: הוא מתכונן להפעיל בהרצליה תחבורה ציבורית בשבת. „אשתדל לעשות כמיטב יכולתי כדי שתושבי עירי יוכלו להגיע לחוף ה־ים בקיץ, ולבקר אצל קרובים בשבת, מבלי שיזדקקו לטובות, או שייאלצו לשלם מחירים מופקעים למוניות,״ הודיע נבו ה־שבוע. אם יצליח, תהיה הרצליה העיר השנייה בישראל, אחרי חיפה, בה מופעלים אוטובוסים בשבת.

קיבל מכתב ממעריצה צעירה הכותבת: „ראיתי אותך ב־טלוויזיה. כמה שאתה נהדר. ראיתי גם את **תום ג׳ונס**, אבל אתה דומה לו יותר.״

הציירת **שרה אסף** עומדת לפתוח בירושלים תערוכה של ציורים אירוטיים. המיוחד שבתערוכה: כל שמות הציורים נלקחו מספר הטלפונים. אפשר למצוא בתערוכה את ונוס וזונו, את צ׳אבול בוק ואת שמונסס זיגי. ומי שיחפש ימצא גם את הוטרינר סוסי אריח.

השחקן **גדי יגיל** קיבל עונש. הוא הוגלה מתל־אביב. ומעשה שהיה כך היה: גדי עובד על תוכנית יחיד בשם חיי כלב, בבימויו של **יוסי בנאי**. התוכנית היתה צריכה להתחיל לרוץ כבר השבוע, אבל הבדרן לא היה מוכן. לכן לקח אותו אמרגנו, **אברהם** (פשנל) **דשא** לרשפון כדי שימשיך בחזרות שם. וכדי שגדי לא יתפתה לקפוץ לתל־אביב, לקח ממנו האמרגן את מפתחות מכוניתו.

כדי להוכיח את יהדותה, ערכה הגיורת **מאנדי־ריים־דייוויס־שאולי** נשף־חנוכה כשר למהדרין בדיסקוטק שלה. מאנדי זכתה לגיור מטעם ה־רבנות אחרי מאבק שנמשך כשנתיים. היא לחצה על ה־רבנות לגייר אותה עוד כשהיתה בהריון, לפני שתלד את בנו/בתו של **רפי שאולי**, עמו נישאה בנישואין אזרחיים. אבל הרבנות סרבה להיעתר לבקשתה. עתה, כשה־תינוקת שלה היא בת שנה, תוכל מאנדי להינשא לבעלה גם בחתונה יהודית, כדת.

סיפור רומנטי־דמיוני שהשראתו לקוחה מספרו של **דן מרגלית** צנחנים בכלא ה־סורי ניקנה השבוע על־ידי חברת הסרטים קופירייט אכספלויטשן להפקה אמריקאית־אנגלית משותפת. אחד מבעלי החברה הוא השחקן **רוג׳ר מור**, גיבור סידרת הסרטים הקדוש המוצגת זה כשנה ב־טלוויזיה הבריטית. החברה חיפשה סיפור עלילה ישראלי מתאים ובחרה בתקציר־סיפור שנכתב על־ידי האדו יכל **שמחה לוכסמבורג**. אירוע אחר הקשור בצנחנים בכלא הסורי המספר על פרשת נפילתה של חולייה מודיעינית ב־שבי הסורים ואיבודו־לדעת של אחד מחייליה. **אזרי אילן**: בשובם לארץ קיבלו שני חטופי דמשק **שלמה סמואיאוב** ו**סאלח מועלם** שני עותקים מן הספר.

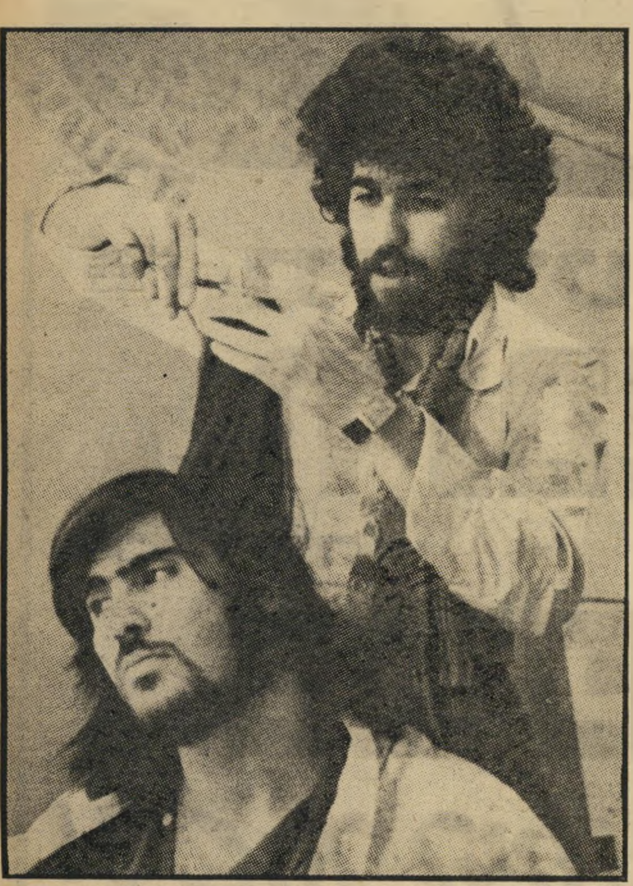

אבי עופרים (רייכשטאט), הזמר הישראלי, שמאז פורק הצמד ה־משפחתי שלו עם אשתו, אסתר עופרים, הפך לאחד הבולטים שבמושבת ההיפיס של גרמניה המערבית, זכה לאחרונה במתנת חינם — תספורת ששוויה אלף ל״י. הדבר היה אחרי שארנדט פון בולן והלבאך, אחד הצאצאים של משפחת יצרן הנשק הגרמני קרופ, נתקף בדאגה בשל שערו הדליל. הוא שלח כרטיס טיסה לספר־הכוכב הלונדוני גרי („סויני״) קריס, וזה העניק לצאצא משפחת קרופ זוהר משי בשיער וניפוח שיער המסתיר את שיפולי הקרחת. המיבצע, שנערך במספרת נשים שהושכרה במיוחד לצורך זה, נמשך 25 דקות כשמחיר התספורת הוא אלף ל״י. באותה הזדמנות הסכים סויני לספר רק עוד לקוח אחד — את אבי עופרים. הוא לא לקח מאבי פרוטה, כיוון שהשניים מיודדים עוד מתקופת שהותם של צמד העופרים בלונדון, כאשר הופיעו שם.

בעקבות בית־המלוכה של מונאקו, אשר צרף בזמנו כוכבת קולנוע, גרייס קלי, לשושלת המלכותית, הלך לאחרונה גם בית־המלוכה של דנמרק. הנסיך רובין, אחיו הצעיר של הנסיך ריכרד, בעלה של הנסיכה בנדיקטה, בת מלך דנמרק, הודיע על נשואיו הקרובים לדוגמנית השוודית ביגיטה קלארקר. ביגיטה (ראה תמונה) היא אחת הדוגמניות השוודיות המפורסמות ביותר, עשתה קאריירה של דוגמנית־צילום בפאריס ובלונדון. עתה תצטרך לוותר על הצילומים, אבל בגדים אופנתיים מפוארים לא יחסרו לה.

הנשף של מאנדי

הזמר **יגאל בשן** הסתובב השבוע מאושר ביותר. הוא

התקליט של איינשטיין

כשהגיעו עצירי־דמשק, פרופסור שלמה סמואלוב וסאלח מועלם, לארץ, עטו עליהם העיתונאים. למועלם, למשל, הציע מעריב כמה אלפי ל״י עבור סיפור קורותיו בכלא. ואמנם, יום אחרי שוב השניים, הופיע ב־מעריב ראיון גדול עם מועלם. מעניין מה היתה הרגשתם של עורכי מעריב כאשר פתחו ב־אותו יום את הצהרתו המתחרה ידיעות אחרונות, וראו גם שם ראיון גדול עם מועלם?

חברת סי.בי.אס. הוציאה צו־מניעה נגד תקליט שהוציא הזמר **אריק איינשטיין**. אריק נלחם כאריה צעיר בצו וה־שבוע הוא זכה בביטולו. ה־דיון על הצו התקיים לפני רשם בית־המשפט המחוזי **יעקב וולך**, שהודיע כי הוא מחרים את התקליט על־מנת לשמוע אותו בבית.

כמה טוב לה לזמרת **יפה ירקוני**. בשבוע שעבר היא זכתה בוויק־אנד באנטוורפן, על חשבון המגבית היהודית המאוחדת, ובשבוע הבא היא תבלה וקי־אנד נוסף, הפעם בבריסל. שוב על חשבון המגבית. הלוואי עלינו.

אמנית אחרת שנוסעת היא הציירת ומנהלת הגלריות **עמליה ארבל**. היא נוסעת לפתוח תערוכה בארצות־הברית. לכבוד נסיעתה ערך לה האמרגן **מרקו תורג׳מן** מסיבה. מי לא היה שם? כולם היו. גם הקוסם **עמום הודיני**, שביקש להפעיל את קסמיו על האמרגן **יעקב אגמון**. אבל אגמון סירב. הוא הסכים רק כאשר הגרפיקאי של ידיעות אחרונות, **ג׳קי גקסון** הבטיח לו כי „הודיני מסוגל להפוך אותך תוך חמש דקות ל**גיורא גודיק**.״ אז ניגש הודיני לאגמון והניח ב־ידו שטר של עשר ל״י. „עכשיו תפתח את היד,״ ציווה עליו הודיני. אגמון פתח את ידו ו־גילה בתוכה שטר של 50 ל״י. „אתה רואה!״ קרא ג׳קי בתרועת ניצחון, „היכן שהכסף גדל?״

מי שחוזרת אלינו היא הקרמיקאית **ציונה שמשי**. היא חוזרת מניו־יורק, שם היא בנתה קיר דקורטיבי במשרדי אל־על. אגב, ציונה מצפה לביקור החסידה.

מכתבים

■ **בושה**
וזעם

ברגשות זעם קראתי את הכתבה שלכם על התנהגותו של הרב הצבאי בהלחייתו של סגן דרורי גילבוע ז״ל (העולם הזה 1683).

בושה למדינה בה יכולים לקרות דברים כאלה.

משה יעקובסון, רמת־גן

■ **פיתרון לא**
הגיוני

אין כל הגיון בפיתרון שמציע חיים קד־מון במכתב למע־רכת (העולם הזה 1682) : „לשלול מ־הערבים רשיונות נהיגה״.

להואני

פיתרון זה מטרתו, בראש ובראשונה, לעשות להרחקת ה־לבבות של שני ה־עמים השואפים ל־שלום והחיים יחד בארץ אחת כבר 21 שנה.

יש לעשות כל מאמץ לשיתוף־פעו־לה למען השלום במיזרח־התיכון בין שני העמים.

מוסטפא להואני,
אוניברסיטת בר־אילן, רמת גן

■ **גודרה, גני**
את האמריקאים !

תיאיר התנהגות האמריקאים בחיאט־נאם והתמונות שליח אותו (העולם הזה 683), מזכירים את מעשי הזוועה של הנאצים.

עכשיו הייתי רוצה לראות את ראש ממ־שלתנו. כבת לעם היהודי נרדף השואה, מגלה אומץ ציבורי ומגנה את „בני בריתנו״.

רות דוידי, חיפה

■ **זוהמה**
במקומות ציבוריים

מרוב הרגל לליכלוך ברשות הציבור נע־שינו אדישים לזוהמה. אילמלא התיירים ה־מזדעזעים והמזכירים לנו את הדבר — לא היינו יודעים כלל שאנו מלוכלכים.

הזדמן לי השבוע להזדקק לשרות של חדרי השרותים התת־קרקעיים שבכיכר ה־מושבות בתל־אביב. אינני תייר, אני רגיל לזוהמה המקומית. אבל מה שנתגלה לעיני — הוא ממש פשע!

רק בפוליטיקה יש חילוקי־דיעות, בהיג־יינה אין. אז מי, לכל הרוחות, מפריע ל־פרנסיה של תל־אביב בת ה־60 להיות נק־יים ? !

ישראל בר־דג, תל־אביב

■ **בזכות**
„געשוש" ו„נעשרש"

אני נמנה על הקוראים הוותיקים של העולם הזה. לפיכך מכיר אני למדי את השבועון.

כרמי

ביקורתי ? לנוכח המצב בעיתונות ה־ישראלית — העולם הזה מוצר הכרחי !

והנה, גליון 1682 מוצלח במיוחד. זאת בזכות הסקירה על אודות „געשושים" ו„נעשושים״.

לא, אינני בגילם. אבל הבחורים הללו שחים יותר מע־תונאים רבים — צעירים או קשישים.

מ.פ. כרמי, ראשון־לציון

■ **הילדים**
הגדולים

הכתבה שלכם על עיתוני המחתרת של תלמידי התיכון (העולם הזה 1682) היתה מעניינת. חבל רק שלא פירסמתם את הקטע הכי יפה שהופיע באנגלית בחוברת געשוש.

כדי שגם הקוראים שלכם יהנו, תירגמתי קטע זה לעברית, והרי הוא לפניכם:

עלמה נאווה חולפת / קריצה קטנה שול־פת / חיוך קטן מפגש חצות / והבטחה: ל־שתוק צריכים / וחדר קט במלון אורחים.

ארנק קטן על המושב / שיער פרוע ו־שובב / משקה קטן בהבנה / ו„כן״ על שאלה קטנה / חולצה מונחת מן הצד / איזור מוס־תר עם כף היד.

יד קטנה אט מתגנבת / איזור רגיש היא מאהבת / חזה נאה נזקר ברורות / מול זוג עיניים נקובות / זוג מכנסיים הדוקות / שרוך פרום, פנים סמוקות.

תחושה של משהו חמים, / ולחש „עוד״ ו„זה נעים״ / שני לבבות הולמים יחדיו / שתי אהבות פורחות עכשיו / ומאמץ לפני השיא / וכתם על סדין נקי.

מקלחת, כשכבר נגמר / משקה קטן שני מותר / ועייפות למחרת / כמו ילדים אחרי משחק / ומשאלה קטנה עוד יש / שרק נמ־שיך לאיפגש.

ביבי ערד, תל־אביב

■ **בעד**
טלוויזיה בשבת

על ממשלת־ישראל לעשות את הצעד : טלוויזיה בכל ימות השבוע, כולל יום שישי ושבת.

דחקא בגלל מצ־בנו ומיקומנו במיז־רח התיכון, השוב שהטלוויזיה תשדר כל יום.

יפה אליהו,
תל־אביב

אליהו

■ **הכרתי את**
המערך
מבפנים

כנער אשר עבד בש־ביל המערך בזמן הבחירות ואשר ראה את הזילזול ההדדי והביזבוז המשווע שקיימים שם, לא נותו לי אלא לומר על העובדה שהמערך לא זכה ברוב: „כה לחי״. הלוואי וימשיכו לרדת.

ולאורי אבנרי ושלום כהן ברצוני להגיד: דעו לכם שאתם מייצגים שיכבה עצומה של נוער בגיל 16 עד 18, אשר אומנם אין להם עדיין זכות הצבעה, אבל חכו עד ל־בחירות הבאות, אינשאללה.

צפריר רון, תל־אביב

■ **הצילום**
המקורי

זה שטעיתם והחלפתם את תמונתה של

סוניה והעופרים

סוניה ברנד מראיינת את צמד העופרים (העולם הזה 1683), מילא.

אבל אולי בכל זאת תראו לנו את הצילום שהתכוונתם לפרסם?

משה ברוך, רחובות

● סליחה על הטעות. סוניה ברנד והעו־פרים בצילום המקורי — ראה תמונה.

■ **הלשכה כן פנתה**
למפקח הכללי

בגליון העולם הזה 1682 התפרסמה כת־בה תחת הכותרת „החוק נגד החוק״ בקשר

מבצע מיוחד
10
עשרה
אמת בפרסום
TRUTH IN ADVERTISING
תקליטים
חינם!!!
לכל קונה
פטיפון
מיסטר היט

249 ל״י
בלבד

אכן, 10 תקליטים ובהם המבחר המעודכן ביותר של להיטי-העונה תקבל כאשר תחליט לרכוש את "מיסטר היט". החלטה זו תהיה, ללא ספק, אחת ההחלטות הטובות שלך השבוע. שכן, "מיסטר היט" מהווה מערכת נגינה מושלמת הצנועה בממדיה אך גדולה בביצועיה.

גזור מודעה זו, צרף אליה את תעודת האחריות של "מיסטר היט" ושלח אותה לחברת "אלקטרו ויסטה" בע"מ, רחוב שפע טל 10, ת"א, ותקבל לביתך את כל 10 התקליטים הלוהטים של העונה. (אל-נא תשכח לציין כתובתך).

"מיסטר היט" של "טלפונקן" - נמכר רק בחנויות המורשות למכירת מוצרי "טלפונקן".

כל תקליט הופך ללהיט על "מיסטר היט"

TELEFUNKEN

ב-400 ל״י
רכשו מקצוע משתלם
ופרנסה בטוחה
בזמן קצר ובהדרכה מקצועית מעולה
סַפָּרוּת נשים
דיאנה
קורסים יום וערב
פתיחת הקורס
15.12
ריינס 1, ת"א (ככר דיזנגוף) טל. 226066
הוותק, הנסיון, והמוניטין שלנו ערובה להצלחתך!

לתלונתו של עו״ד ליטוינסקי.
בניגוד לאמור בה בקשר לחוסר התגובה של לישכת עורכי־הדין, העובדות ב־יחס לכך הן:

א) התלונה נשל־חה על־ידי מר ליט־וינסקי לפי עצתו של ראש הלישכה,

ב) לישכת עורכי־הדין פנתה מצידה למפקח הכללי למש־טרה בעניין הנידון.

י. רוטנשטרייך,
עו״ד, ראש הלישכה,
תל־אביב

רוטנשטרייך

■ דברים על דיוקם

קיבלתי זה עתה מכתב מראש לישכת עוה״ד בישראל, עו״ד ד״ר י. רוטנשטרייך, אשר נשלחה אלי כתגובה לכתבה שפורסמה בגליון העולם הזה (1682), בה מתואר ה־מיקרה שאירע לי עם השוטר רוזנפלד.

כדי להעמיד את הדברים על נכונותם, הנני לציין כי ביום בו קרה המיקרה המתו־אר בכתבתכם, פניתי טלפונית אל ראש ה־לישכה וסיפרתי לו את אשר קרה; ראש הלישכה יעץ לי לפנות מייד בתלונה למפקח הכללי של המשטרה ולהעביר העתק הימנה אליו, על מנת שלאחר מכן יעשה אף הוא את הנחוץ.

על פנייתו של ראש הלישכה למפקח הכ־ללי של המשטרה נודע לי מתוך מכתבו אלי מיום 27.11.69.

עו״ד חיים ליטוינסקי,
תל־אביב

■ ועכשיו, ישבנים

הכתבה על השד ומקומו ביחסי מין בין גבר לאשה (העולם הזה 1682) עניינה אותי.

הנני בן 17 ונמשך מאוד לישבן של בחו־רות, האם זאת סטייה?

האם ליטוף ישבן של בחורה מהנה אותה באותה מידה שמהנה אותי?

נסים א., פתח־תקווה

■ לגולדשמיד יש ילדים!

בכתבה „מלחמתו של מועמד מס׳ 13״ (העולם הזה 1683), על הפקיד הבכיר במש־רד החינוך יוסף גולדשמיד, נאמר כי הוא חשוך בנים.

למעשה יש לגולדשמיד שני ילדים וגם נכדים.

ב.ח., תל־אביב

● העולם הזה מתנצל על הטעות.

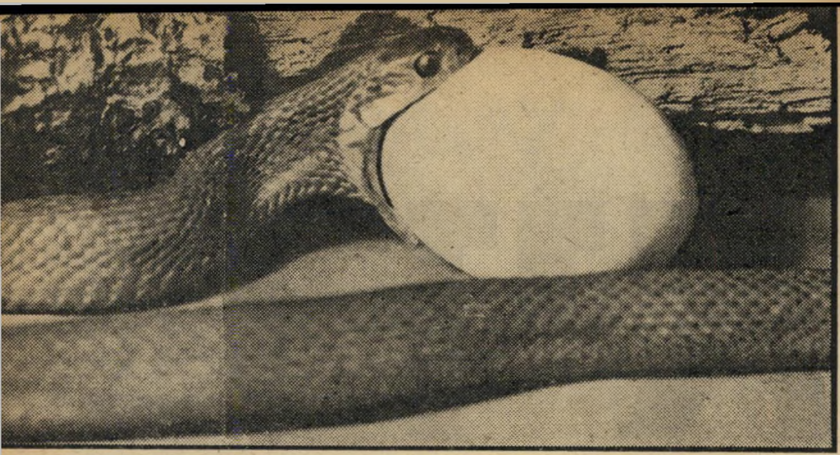

תן כותרת!

שלח כותרת מתאימה, כראות עיניך, לתמונה זו. בין שולחי הכותרות המוצלחות ביותר יוגרלו 3 פרסי ספרים. את הכותרות יש לשלוח בגלויות בלבד לת.ד. 136 תל־אביב, ולציין „תן כותרת". ילקחו בחשבון הצעות שיגיעו עד ל־13.12.

חופשה לבנה עם AUA

131 אחרי חורף מצפים לך באוסטריה המקסימה – מקום בו כל אורח הוא מלך. שלג, שמש, סקי ובידור – כל זאת ועולם חדש של יופי במחירי חורף מיוחדים.

וינה מציעה לך עושר של תרבות – אופרות, תיאטרונים וקונצרטים – החיים במלוא תפארתם בוינה האצילה.

בדבר פרטים, פנה אל ידידך, סוכן הנסיעות, או אל נתיבי אויר אוסטריים, תל־אביב, רח׳ נחלת־בנימין 52, טלפון 53535.

בשיתוף עם **אל־על** נתיבי אויר לישראל.

AUSTRIAN AIRLINES

תמרורים

ילדה • בן (3.5 קילו), זמרת שירי־העם האמריקאית **ג׳ון באייז**. האם מקווה שהתינוק, **גבריאל**, יוכל לפגוש בקרוב את אביו, **דייויד הריס**, היושב בבית־סוהר, בגלל סירובו להתגייס לצבא האמריקאי כ־מחאה נגד מלחמת ויאט־נאם.

הוענק • על־ידי נשיא גרמניה, אות הצטיינות של גרמניה לעורך־הדין התל־אביבי **הנרי ספיר**, על חלקו בקשירת מגעים אישיים בין ישראלים וגרמנים וב־עריכת חילופי־נוער בין קלן ותל־אביב. ה־אות נמסר על־ידי שגריר גרמניה בישראל.

מנהלים רומן • שחקנית ה־קולנוע **ג׳ולי כריסטי** והשחקן הצעיר **גארי בונד**. משך השנתיים האחרונות ניהלה ג׳ולי רומן עם וארן ביאטי ועתה הוא הגיע לקיצו.

פרש • הקצין הכושי הבכיר ביותר בחיל־האוויר האמריקאי, גנרל **בנג׳מין דייוויס**. גנרל דייוויס כיהן עד עתה כמפקד חיל־האוויר האמריקאי בדרום־אסיה. עתה נותר רק קצין כושי אחד בצמרת צבא ארה״ב: בריגדיר־גנרל פרדריק דאוויסון, ה־משרת במיפקדת הצבא כראש אגף הגיוס.

התגרשו • **עדן מרקס** (38) אש־תו השלישית של **גרושו מרקס** (78), אחרי תהליך משפטי ארוך בו זכתה עדן במיליון דולר. בתביעה שהגישה לבית־ה־משפט, האשימה עדן את בעלה בהתנהגות אכזרית ותבעה שלושה מיליון דולר. היא זכתה רק במיליון, לפי הפירוט של: 337.000 דולר עבור הכנסות מסרטים, 146.000 דולר כחלקה בבית הזוג בהוליווד, 210,000 דולר כמזונות והיתר בהשקעות שונות.

הוצאה להורג • בחשאי, באש־מת פעילות נגד־מהפכנית, מי שהיתה אשתו של נשיא סין המודח ליאו שאו צ׳י — **ואנג קואנג**. עיתון המופיע בהונג קונג מוסר כי ההוצאה להורג בוצעה ביוזמת אשתו של מאו. עוד מוסר העיתון כי הנשיא לשעבר עובד עתה כפועל פשוט במנצ׳וריה והוא נתון לפיקוח חמור.

נפטר • בהונגריה, בגיל 70, מי ש־היה בשנים 1959—1963 מאמן נבחרת ישר־אל בכדורגל — **גיולה מאנדי**. מאנדי, יהודי ממוצא הונגרי, מראשי נבחרת־הפלא

גיולא מאנדי

ההונגרית של שנות החמישים, הוביל את ישראל לזכיה באליפות מערב־אסיה ב־1959. בשנותיו ידעה ישראל שנייב מניצחונותיה הגדולים ביותר בכדורגל בזירה העולמית — 1:2 על יגוסלביה בבלגראד, ו־4:0 על נבחרת אנגליה הצעירה ברמת־גן.

נפטר • בחיפה, בגיל 75, מי שהיה גיסו של חיים ארלוזורוב — ד״ר **הרמן רובין**. יליד אסטוניה, למד רפואה באוס־טריה וב־1921 הוסמך כרופא. כאשר פירסם ארלוזורוב ב־1930, בעיתון ציוני כי מחפ־שים רופא בארץ־ישראל, עלו המנוח ורעיתו והשתקעו בחיפה. היה מהבולטים ברופאי אף־אוזן־גרון ושימש שנים כיו״ר אירגון רופאים אלה בחיפה.

נפטר • במוסקבה, בגיל 88, מי ש־היה בשנים 1953—1960 נשיא ברית־המוע־צות מרשל **קלאמאנטי וורשילוב**. יליד אוקריאנה, הצטרף בגיל צעיר למפלגה ה־קומוניסטית וניהל את החיים הרומנטיים של מהפכן בולשיביקי במחתרת, לפני שה־מפלגה תפסה את השילטון ב־1917. אחרי מהפכת אוקטובר הצטרף לצבא האדום והפך לאחד ממפקדיו הבכירים. ב־1946 מונה ל־סגן ראש ממשלת בריה״מ ועם מותו של סטאלין ב־1953 נתמנה ליו״ר הנשיאות של הסוביית העליון — תפקיד המקביל לנשיא.

הנדון:

מי לאי 4

כולנו מכירים אותו. ראינו אותו באלפי סרטים הוליבודיים.

גבר כהלכה. נוקשה. אבל עם לב של זהב.

הבוץ מגיע לו עד הברכיים. הוא עייף ורצוץ. זקנו מגודל. הוא עבר גיהינום של אש, ולפניו גיהינום חדש. מיטב חבריו נהרגו. אבל תמיד יש בפיו התחכמות ובת־צוחק.

הוא בן של אמא. האיש היודע להבדיל בין טוב ורע. אדם הגון, מפני שחונך על־ידי הורים הגונים, בחברה הגונה, על ברכי תרבות הגונה. בחופשתו יחזור אחרי בת ה־שכן. לא יעלה על דעתו לשכב עימה, לפני ליל הכלולות.

הוא מלא רחמים. בהיכנסו לכפר המופצץ, יחלק את ה־שוקולד שלו לילדים בבלויי־סחבות, האוהבים אותו ממבט ראשון. הנשים יודעות מייד שאפשר לבטוח בו. הוא לא יאנוס. הוא לא ישדוד.

כך הכירו אותו הכל. כך הוא ראה את עצמו.

החייל הקרבי האמריקאי.

★ ★ ★

משום כך גרמו הידיעות על מאורעות הכפר מי לאי 4 (שנקרא גם סונג מי) בדרום ויאט־נאם להלם כה נורא. בכל העולם, וקודם כל באמריקה עצמה.

התגובה הראשונה היתה: איך זה יכול היה לקרות? איך עשה זאת הוא, אותו בחור נחמד, נקי, הגון?

להחריב עיר ממרומים, על־ידי הטלת פצצה אטומית — בסדר. להשמיד אוכלוסיה על־ידי הפצצה שיטתית, בדייקנות מאתמטית — בסדר.

אבל להביט בעיני ילד בן ארבע, ולנקב אותו בצרור כדורי־רובה ממרחק של מטר — איך זה ייתכן? להעמיד נשים בשורה ולקצור אותן במיקלע — איך, איך, איך?

הוא — הבן של השכן, הנער הנחמד בחנות ממול, ה־צעיר הביישני שבא לחזר אחרי הבת! האם זה אותו האיש?

ואם זה קרה למחלקה זו, מחלקה ממוצעת בהחלט בגדוד ממוצע בהחלט — הרי זה יכול היה לקרות בכל מחלקה אחרת, בכל גדוד אחר!

והנה מתברר כי מי לאי 4 היתה תקרית יחידה במינה. היו הרבה כאלה — לפניה ואחריה. אולי נוראות יותר.

★ ★ ★

בני עמים אחרים, כמונו, יכולים לנשום לרווחה ולומר: ברוך השם, זה לא יכול לקרות אצלנו.

זה יכול לקרות רק אצל האמריקאים, כי בעם האמריקאי יש זרע של אלימות, הנובט מדי פעם ומצמיח פירות של זוועה. כמו רציחות קנדי וקינג.

אצלנו — הבריטים, הצרפתים, הרוסים, הישראלים — זה לא יכול לקרות.

נעים לחשוב כך. אבל אין לזה שחר.

אילו מעשי־זוועה מחרידים ביצעו הבריטים במלחמת ה־בורים ובמלחמות קולוניאליות שונות ברחבי תבל?

והצרפתים — האם מעשיהם באלג׳יריה אינם מאפילים אף על זוועות ויאט־נאם?

הרוסים — האם לא אנסו מאות אלפי נשים בגרמניה ה־כבושה, שלא לדבר כלל על מעשים אחרים?

ו א נ ח נ ו?

מי שקורא את זוועות מי לאי 4, אינו יכול שלא להיזכר אוטומאטית בפרטי כפר־קאסם. וקיביה. ודיר־יאסין.

מבצעי כפר־קאסם היו אנשים רגילים בהחלט. האיש ש־פיקד על הפעולה — סגן גבי דהאן — היה בחור נחמד לכל הדעות. גם בעיני.

בחור נחמד שפקד להרוג נשים עם התינוקות שבידיהן. לירות ממרחק מטר בילד קטן שהתחנן על חייו. שירה בעצמו בזקנים ובנערות.

★ ★ ★

אנשים טובים, שאינם יכולים לחיות עם הזוועות, המבקשים להשתמט מן האחריות, יש בפיהם שתי סיסמות:

ר א ש י ת — תמיד יש מלחמות. תמיד היו ותמיד יהיו.

ש נ י ת — זה קורה במלחמה. אי־אפשר למנוע זאת. כש־יש מלחמה, נהרגים אנשים חפים מפשע. אין מה לעשות.

המסקנה המשותפת של שתי הסיסמות: אין מה לעשות. זה ככה.

ואם אין מה לעשות, וזה ככה, אז בואו נשכח מכל העניין, ונעבור מהר לידיעה אחרת בעיתון, ולא נצייר ב־דמיוננו את המראה המדוייק של הדברים שקרו. נמשיך לא־כול גלידה עם קצפת, ולרקוד, ולדאוג לכסף. העיקר, לא לחשוב על זה.

וכי מי רוצה לחושב על רגעיו האחרונים של ילד, הנאחז בלהבות של פצצת נאפאלם? או על אשה החובקת את תינוקה, בהקות־שווא שצרור הכדורים הניתך עליה לא יפגע בה? או על איכר הרואה את לוע הרובה המכוון אל בין עיניו, והיודע בוודאות נוראה כי זוהי השנייה האח־רונה של חייו?

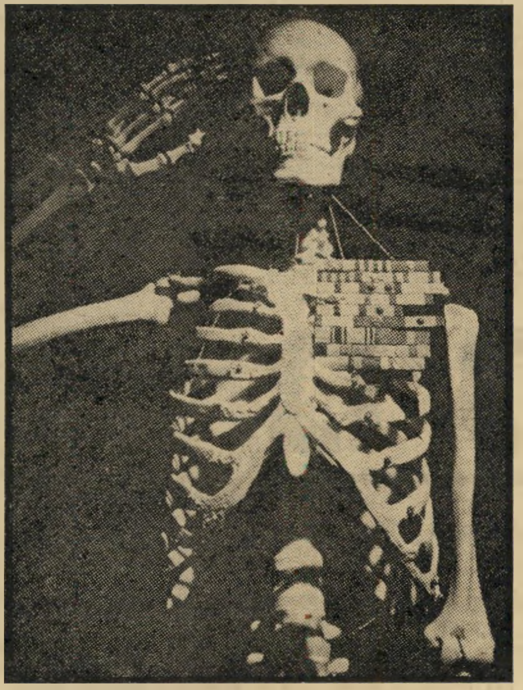

שלד עם עיטורים:
פלאקאט אמריקאי אנטי־מלחמתי

מי רוצה לחשוב? אז נשכח את זה! ממילא אין מה לעשות! זה ככה!

★ ★ ★

אני רוצה להצטרף אל אותם המבקשים לחסום את הדרך הנוחה הזאת לנסיגה ולהשתמטות.

כי זוהי דרך של שקר.

יש מה לעשות.

זה ככה, מפני שאנשים החושבים את עצמם להגונים, כמוך וכמוני, משלימים עם זה. כשם שהשלימו עם רצח ששת המיליונים.

שקר הוא שאי־אפשר למנוע מלחמות.

שקר הוא שבמלחמה חייבים לקרות מעשי־זוועה.

שני שקרים, שיש לא רק להפריכם, אלא אף לנתקם זה מזה.

מי שמאמין כי אי־אפשר למנוע מעשי־זוועה במלחמה, מוטלת עליו הובה כפולה ומכופלת למנוע מלחמות.

מי שמאמין כי אי־אפשר למנוע מלחמות, מוטלת עליו חובה כפולה ומכופלת לדאוג לכך שלא יתרחשו בהן מעשי־זוועה.

★ ★ ★

גברת מסויימת אמרה לפני כמה ימים שחטא הוא להטיף לשלום, מפני שזה יוצר אשליות בקרב העם.

ואני אומר: מי שמטיף נגד ההטפה לשלום — מבצע פשע כלפי העם.

מי שמתייאש אף לרגע אחד מאפשרות השלום, מי ש־מרפה אף לרגע אחד מן המאמץ להשגת השלום, מי שזונח אף לרגע אחד את הצורך לרכז את כל כוחו ומחשבותיו למען השלום — הריהו פושע כלפי האנושות.

מי שמדבר על המלחמה הבאה כאילו היתה בלתי־נמנעת ומובנת מאליה, כמעט בלשון עבר — כאילו נותן את ידו לשפיכת דמם של האלפים והרבבות שימותו במלחמה ה־באה, בני האמהות משני הצדדים. כאילו נתן את ידו לרצח כל אחד ואחד מהם.

כי אין מלחמה בלתי־נמנעת, ומעולם לא היתה כזאת.

כל אחת מאלפי המלחמות בתולדות האנושות, על מאות מיליוני קורבנותיהן — יכלה להימנע, אילו נמצאו האנשים הנכונים במקום הנכון. אותם האנשים שמנעו אלפי מלח־מות אחרות.

אישיות המבקשת להנהיג עם, והמכריזה מראש כי אין בכוחה למנוע את המלחמה ה־באה — הריהי פוסלת את עצמה מכל וכל. ואוי לעם שאינו תופס זאת.

כל מלחמה היא מעשה ידי אדם. בני־אדם עושים מלח־מות, בני־אדם מונעים מלחמות. כדבריו הקלאסיים של ה־אלוף הגרמני: „המלחמה היא המשכת המדיניות באמצעים אחרים.” משמע: מדיניות מסויימת מובילה למלחמה, מדי־ניות אחרת מונעת מלחמה. כך או כך, המדינאי הוא הנושא באחריות.

זה נכון לגבי כל מלחמה. לגבי מלחמת־העו־לם השלישית. לגבי מלחמת ויאט־נאם. לגבי המלחמה הבאה בינינו ובין הערבים. ואפילו לגבי המלחמה הנוכחית בינינו ובין הפלסטי־נים.

★ ★ ★

אפשר למנוע מלחמות. על אחת כמה וכמה אפ־שר למנוע מעשי־זוועה במלחמה.

הייתי חייל. ראיתי מעשי־זוועה. ראיתי שבכל אחד מ־איתנו, אף בצעיר הנחמד והאהוד ביותר, שוכנת חיית־טרף, נוראה ואיומה מכל חיית־טרף בג׳ונגל.

סורגים דקים מאוד של תרבות וחינוך והסכמה חברתית כולאים חיה זו.

פתח את הסורגים, באמתלה של פטריוטיזם ובאישור החברה — ועיניך תחזינה בדברים נוראים שאינך מאמין אף באפשרותם.

לכן לימדונו חכמינו ז״ל — יצחק שדה ואחרים — כי טוהר הנשק הוא ערך מוחלט.

לכן אמרו גדולי המצביאים בכל הדורות שצבא הסובל מעשי־זוועה של חייליו, סופו להתמוטט מבפנים, באשר צבא של רוצחים ובוזזים אינו יכול להיות ממושמע ויעיל. למילה „מוראל” משמעות כפולה — מוסר ורוח טובה.

לכן חינכונו מפקדינו כי רק חיית־אדם נתעבת הורגת שבויים, מתעללת באוכלוסיה אזרחית, בוזזת רכוש.

לכן טבע בנימין הלוי את הפסוק הנהדר בפסק־דין כפר־קאסם: שיש פקודות אשר דגל שחור מתנוסס עליהן, ואין למלאן.

כי מי שמשלים עם מעשי־זוועה כדבר בלתי־נמנע במלחמה, מי שפותח את הפתח הקטן ביותר שדרכו יכולה חיית־הטרף לפרוץ החו־צה — הריהו כורה קבר מוסרי לעמו, וחותר תחת יסודות הקיום של מדינתו.

★ ★ ★

יהיה זה קל מדי לדבר על ויאט־נאם מבלי לדבר על הסכנות האורבות לנו.

אנו עומדים עתה לא רק במלחמה בין צבאות סדירים, אלא גם במלחמה בין צבאנו ובין כוחות בלתי־סדירים ומח־תרתיים, המבוססים באוכלוסיה האזרחית.

מצב הטומן בחובו, מעצם טבעו, סכנות נור־אות לדמותנו המוסרית. סכנה לדמותו של כל צעיר שאנו מלבישים אותו בלבוש צבאנו ו־שולחים אותו לשרת ככובש בעזה ובחברון.

מתנת־שמיים היא שדווקא בשעה זו עומד בראש צבאנו רמטכ״ל הבולט בתכונותיו האנושיות, בצד תכונותיו ה־צבאיות. נדמה שמעולם לא היה לצה״ל רמטכ״ל שנתן את דעתו במידה כה רבה לדמותו של החייל ולחינוך לטוהר־הנשק.

אך לא הרמטכ״ל לבדו, ולא חבר קציניו לבדם, יכולים לשאת בתפקיד חינוכי גורלי זה. זוהי מלאכתו של כל אחד מאיתנו, כל אב, כל אם, כל אח, כל חייל.

כל אמריקאי אחראי למי לאי 4. כל אחד מאיתנו יהיה אחראי אם יקרו דברים כאלה בארצנו.

מאת אורי אבנרי

מאמר שני בסידרה בה מדווח אורי אבנרי על סיורו באירופה

מילה אחת

השאלה הראשונה שכל ישראלי נתקל בה עתה בוויכוחים באירופה היא:

„מדוע לא תקום מדינה אחת בכל פלסטינה, ובה יחיו יהודים וערבים בצוותא, בשלום ובשוויון, במישטר דמוקראטי חילוני? איזו זכות־קיום יש למדינה המבוססת על הגדרה לאומנית, דתית או גזענית, שיש בה חוקים כמו חוק־השבות?"

כשאתה שומע שאלה זו, הנשאלת בתמימות ובכנות, מתגנבת ללבך המחשבה שיש כאן פאראדוכס. לפני מלחמת ששת הימים לא עלה כמעט על דעת איש בעולם לפקפק בזכות הקיום של מדינת ישראל. והנה, דווקא אחרי שנחלנו ניצחון צבאי מזהיר, הפך פיקפוק זה לנחלת רבים וטובים.

פיתרון התעלומה טמון בעובדה כי המשך מישטר־הכיבוש שלנו, בעיקבות הניצחון, הפך את המחתרת הפלסטינית מגורם מבוטל לכוח בינלאומי ממדרגה ראשונה, בעיקר בשטח התעמולתי. אירגוני הפידאיון הם המפיצים עתה את רעיון כינון המדינה הלא־לאומית במקום ישראל.

תעמולה זו נופלת על אוזן קשבת. מיטב הנוער באירופה מואס בלאומיות, והרעיון הציוני של מדינה לאומית־דתית מעורר בו עתה סלידה. אנשי אל־פתח וחבריהם לא נראים רק כלוחמי־שיחרור נועזים, המתקוממים נגד מישטר־כיבוש אכזרי, אלא גם כנושאי רעיון מדיני מתקדם, דמוקראטי וליברלי (בתוספת רומנטיקה של מאו וצ'ה גווארה, במיקרה הצורך).

יש מישהו הטוען כי שמע במו אוזניו את יאסר עראפאת אומר, כי לא איכפת לו כלל שהיהודים יהוו רוב במדינה הפלסטינית הדמוקרטית שתקום, או שנשיא המדינה יהיה יהודי. לו איכפת רק העיקרון של מדינה אחת בפלסטין, ללא שייכות לאומית, דתית וגזעית.

תעמולה זו כובשת את השמאל האירופי, היא נעזרת בטענה כי הנה הנוער הישראלי עצמו, המיוצג על־ידי קבוצת מצפן, מתקומם נגד קיום מדינת ישראל וחותר למדינה סוציאליסטית כוללת, בה יחיו יהודים בין הערבים בשלום מהפכני.

מול תעמולה זו עומדת התעמולה הישראלית הרשמית חסרת־אונים, מפני שנאסר עליה להכיר בכלל בקיומם של הפלסטינים. ישראל מכירה רק במדינות הערביות הישנות — שאנשי השמאל האירופי, בהשפעת הפידאיון, מתחילים למאוס גם בהן.

מי יפקד על צבא משותף?

התשובה הנכונה היא, כמובן, שאכן חיים בארץ שני עמים, שלכל אחד מהם זכויות משלו, אך שאינם מסוגלים לחיות יחד במדינה אחת אחרי מלחמה הנמשכת מזה 90 שנה, שיצרה מישקעים נוראים של שינאה, אי־אמון וחשדנות הדדיים.

אם נתייחס אל הרעיון ברצינות, מתעוררות מייד שאלות המוכיחות את אי־היכולת להגשימו. מי ישרת בצבא של המדינה המאוחדת? מי יפקד על הצבא? מי יחזיק בידו את המישטרה?

איך תיכון הממשלה? איך יפעל הפרלמנט? מי יחליט על מדיניות העלייה? האם יקבלו הערבים שלטון של רוב יהודי? האם יקבלו היהודים שלטון של רוב ערבי, כאשר ייווצר בעיקבות הילודה?

מובן שבמחנות הפידאיון עצמם נראה הרעיון אחרת לגמרי. שם מדובר על מדינה פלסטינית ערבית, מן הירדן עד הים, עם מיעוט יהודי נסבל (אולי). זה מקביל בדיוק לרעיון של ארץ־ישראל השלמה, שפירושו מדינה יהודית מן הים עד הירדן, עם מיעוט ערבי נסבל (אולי).

מכאן שהרעיון היפה של מדינה לא־לאומית ורב־לאומית יכול להתקיים רק בדמיון של אנשים הרחוקים ממציאות המרחב. מי שמכיר בזכויות שני העמים צריך להגיע לדו־קיום של שתי מדינות לאומיות, שכל אחת מהן תהווה בית לאומי לעם שלה, והמקיימות יחד את אחדות הארץ על־ידי התקשרות בצמרת, הסדרי ביטחון, חופש תנועה וסידורים כלכליים.

זהו הרעיון שלנו — והוא כיום הרעיון היחידי המסוגל להתמודד עם תעמולת אל־פתח.

אל־פתח — שותף לעתיד?

בהתכטאויותיהם דוחים תועמלני הפידאיון בשצף־קצף את הרעיון הזה, דווקא משום שיש בו כדי לכבוש את לב ידידיהם החדשים.

בכל זאת יש רבים מבין ידידי הפלסטינים באירופה, העוקבים מקרוב אחרי התפתחות הפידאיון, המאמינים כי בבוא היום יתנו אירגוני־הפידאיון את ידם לביצוע רעיון זה.

על מה הם מתבססים?

לדעתם, יש התקדמות איטית אך מתמדת מצד הפידאיון לקראת הכרה במציאות הישראלית.

שוב אין מדברים בקרב הפידאיון, גם בינם לבין עצמם, על זריקת היהודים לים, נוסח שוקיירי. תוכנית המדינה הפלסטינית הלא־לאומית כוללת הכרה בקיום ציבור לאומי ישראלי, שיש לו זכויות בארץ — דבר שהפלסטינים הכחישוהו תמיד. אפילו אם אין הכרה זו כנה, הרי מרוב חזרות עליה, מתחילים הפידאיון עצמם לעכלה.

הנימה החדשה של הכרה במציאות הישראלית מוצאת את ביטוייה גם בדברים מעשיים. כמה מראשי הפידאיון מתמחים בתולדות הציונות וישראל. אירגוני־החבלה מקיימים עתה קורסים לעברית ולידיעת־ישראל, בבחינת „דע את האוייב".

כמה מידידי הפידאיון סבורים, כי זוהי רק התחלה. כפי שאמר לי אחד מהם: „המהפכה הפלסטינית היא רק בחיתוליה. לכן לא חשוב כל־כך מה שהם אומרים עכשיו. הם עדיין חלשים מדי מכדי שיוכלו לבצע מהפכה בגישת הערבים לישראל. אבל הם מתקדמים מהר, ובעוד כמה שנים ייתכן מאוד שדווקא הם יהיו השותף האמיתי לשלום עם ישראל."

„נהיה כמו סין"

הפידאיון עצמם מתחלקים כיום לשני מחנות עיקריים:

מצד אחד מתייצבים הלאומנים הפלסטיניים, שאינם מבקשים אלא את שיחרור פלסטין. אלה בזים לממשלות הערביות, ורוצים בעיקר ביישות פלסטינית נפרדת בעולם הערבי.

מצד שני מתייצבים הדוגלים במהפכה הכלל־ערבית. הם רואים בפלסטינים רק חיל־חלוץ מהפכני, שתפקידו העיקרי הוא לחולל מהפכות בכל העולם הערבי, להפיל את כל המישטרים הקיימים ולכונן איחוד ערבי מהפכני. המאבק נגד ישראל נראה להם רק כעניין מישני.

למרות שהמחנה השני הוא קולני מאוד, אין ספק כי המחנה הראשון הוא החשוב. אולם באופן

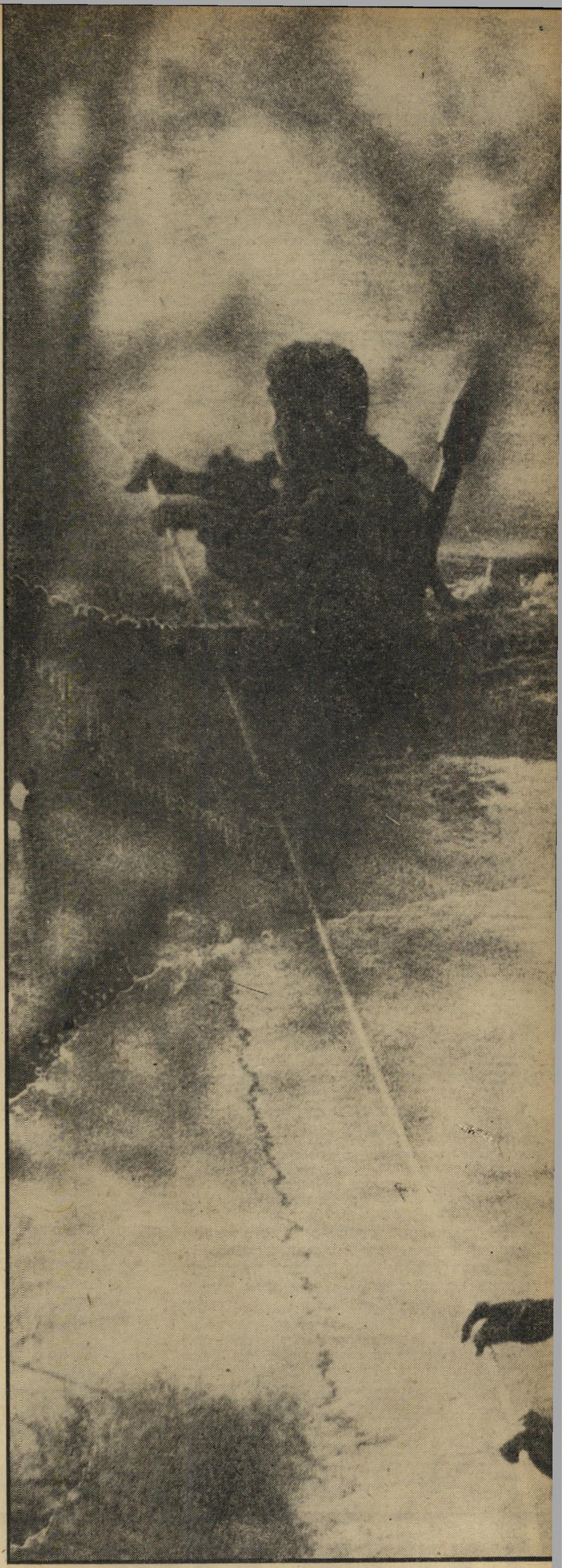

איש „אל־פתח" צופה את הירדן

האלילים החדשים

הטרוריסטים הפלסטיניים הפכו גיבורי העולם ה־ערבי והעולם נוטה יותר ויותר לקבל אותם כלוחמי חופש. בתמונה: סוביאה דחבור בת ה־18, אחותה של אמינה דחבור, הנשפטת יחד עם שני חבריה **לחזית השיחרור הפלסטינית** על תקיפת מטוס **אל־על** בציריך, מצביעה על תמונות החבלנים התלויות בביתה. סוביה הצ־טרפה **לחזית השיחרור הפלסטינית** מייד אחרי מאסר אחותה. הוש־פעה ממעשי החבלנים, כמו אלפים רבים של בני־נוער ערבי במרחב.

מעשי אין הבדל ממשי בין שני־הם, מאחר שאלה גם אלה מאמי־נים שתחילה יש להפיל את ה־מישטרים הקיימים בארצות־ערב.

מדובר בגלוי על הפלת המישטרים ה־„ריאקציוניים" בירדן ובלבנון, אך ברור ל־גמרי שאין להם דעה הרבה יותר טובה על עבד־אל־נאצר וממשלות דמשק ובגדאד. א־פילו ממשלת אלג'יריה מתחילה להימאס עליהם, בגלל אופייה הביורוקראטי.

בסך הכל מהווים הפלסטינים עתה גורם מהפכני ממדרגה ראשונה בעולם הערבי. כו־חם המתסיס והמדרבן כלל אינו תלוי ב־מידת הצלחתם הצבאית במאבק נגד ישראל, אם כי הצלחה בארץ מוסיפה להם יוקרה. הרבה יותר חשוב תפקידם בשינוי פני העולם הערבי, העלול להעמיד את ישראל ביום מן הימים בפני מציאות חדשה לגמרי.

כפי שאמר אחד מהם: „כל ה־עולם בז לסין. עד שיום אחד קרה משהו בסין, והיא הדהימה את העולם. יבוא יום וזה יקרה לנו."

מובן שהתפתחות זו של הפלסטינים רחו־קה מאוד מלהיות תהליך חד־משמעי ומגו־בש. מי שמזדמן לביירות ולעמאן נקלע לא פעם לעולם דמיוני של סיפורי־ריגול, דוב־רים בלתי־רציניים, אינטריגות בין־אירגוניות. ההוראה האוילית לשלושת החבלנים במיש־פט וינטרתור, המביאה לאובדן הזדמנות של זהב לנהל את תעמולתם באוזני אירופה, היא דוגמה לחוסר־הבנה משווע.

התעמולה הפלסטינית באירופה מצליחה לא פעם למרות הרמה הירודה של בעליה. העניין עצמו משפיע יותר מאשר דובריו.

— פלסטין

ישראל ותוכניות ה־סי.איי.אי.

ישראל, המפנה את גבה לכל ההתפת־חויות בעולם הערבי, מתייחסת בזילזול למהפכה זו. לא כן המישטרים הערביים ה־אחרים, הרואים בה איום שאין למעלה ממנו.

בראש מחנה זה עומדת מצריים.

כימעט כל המומחים מאמינים, כי מצרים רוצה באופן נואש ב־הסדר־שלום עם ישראל, למרות כמה מהניסוחים נוטפי־הדם בנאו־מי עבד־אל־נאצר. המצרים משוכ־נעים כי ממשלת־ישראל מחבלת בכוונה תחילה בהשגת הסדר, על־ידי הצגת תנאים שהיא יודעת מראש שעבד־אל־נאצר אינו מסו־גל לקבלם. כוונת ישראל, לדעת מצרים אלה, לספח את השטחים.

יש גם המעלים השערות מופלגות יותר. אמר לי מצרי רציני מאוד: „זה הכל חלק מן המישחק של הסי־איי־אי (המוסד המרכזי לביון של ארצות־הברית). הם מכינים הפי־כה נגד עבד־אל־נאצר. יבצעו אותה האחים המוסלמים, שהם אנשי הימין, בעזרת חלק כן הצבא. לישראל ניתן התפקיד להתיש את מישטרו של עבד־אל־נאצר, כדי להכשיר את הקרקע להפיכה זו. למחרת ההפיכה תציע ישראל לשלטון החדש את כל מה שהיא אינה מוכנה לתת לעבד־אל־נאצר." הכוונה, כמובן, להגשמת החלטת מועצת־הביטחון.

עבד־אל־נאצר עצמו נתון בין הפטיש וה־סדן — בין הפידאיון הפלסטיניים, המתח־רים בו בעולם הערבי והמכריחים אותו להיות קיצוני, ובין אותו חלק מדעת־הקהל המצרית הרוצה בשלום, והעלול לערער את שלטונו מבפנים. אילו ניתן לו להשיג הסדר של כבוד, ייתכן שיכול היה להיחלץ.

(מכאן תופעה מוזרה: תוכניתו להקמת מדינה פלסטינית תוך הסדר ישראלי—פלס־טיני—מצרי פופולארית הרבה יותר בקאהיר, מאשר בביירות או בעמאן. סיפרו לי שעבד־אל־נאצר עצמו קורא עתה את ספרי בעיון).

על כל פנים — אין שמץ של ספק, כי מצרים מכירה עתה בקיום ישראל, בגבולות ה־4 ביוני 1967. מבחינה זו יש הבדל מהותי בין המחבלים ובין מישטר נאצר.

ההצעות האמריקאיות האחרונות, הכול־לות הבטחה להחזיר את ישראל לגבול הבינ־לאומי בין ארץ־ישראל ומצרים, היו מבוס־סות על ידיעת המצב במצרים. אבל האמרי־קאים לא הבינו כי עבד־אל־נאצר אינו מסו־גל, ואינו רוצה, לעשות עיסקה נפרדת ל־טובת מצרים, ולהפקיר את האינטרסים של שאר העמים הערביים.

מאותה סיבה גם אוכזבו אלה שקיוו כי המהפכות הפרו־נאצריות המוצלחות בסודאן ובלוב ישכנעו את עבד־אל־נאצר לנטוש את המאבק נגד ישראל ולהתרכז בהתפשטות ה־השפעה המצרית באפריקה.

מי שקיווה כך, שוכח שאנחנו מחזיקים את מצרים בגרון, בתע־לת־סואץ. כל זמן שאנחנו נמצאים על גדת התעלה, אין מצרים יכולה לשכוח לרגע את המלחמה בנו.

רק הסדר ישראלי—מצרי, שיביא לנסיג־תנו מסיני, יאפשר למצרים להפנות לנו את הגב, אולי בשמחה, ולהתפתח בכיוון הפוך.

מובן שלא בכל השיחות מדובר על שלום. מי שעינו פקוחה, נתקל גם בתופעות אח־רות. אחת השיחות המעניינות ביותר שלי היתה עם מצרי, שהיה מעין מהדורה הפוכה של הד"ר אלדד.

„נתנקם בכס"

האיש, הוגה־דעות מבריק, בעל תרבות צרפתית, הזמינני לארוחת־ערב בביתו, הציג בפני את משפחתו, ואחר־כך נכנס ל־ויכוח, שבו שילהב את עצמו יותר ויותר, עד שהגיע ממש לאכסטאזה בנוסח ריכארד ואגנר. תוכן דבריו היה, בערך, כך:

„אנחנו המצרים לא יכולים לחי־יות בהשפלה. הנחלתם לנו תבו־סה בשדה־הקרב, ורק בשדה־הק־רב נוכל למחוק חרפה זו.

„אנחנו עם עתיק. אנחנו צאצאי הפרעו־נים. יש לנו היסטוריה של 6000 שנה. עם כזה אינו יכול לשכוח את חרפתו.

„אתם הוכחתם לנו את עליו־נותכם. מעכשיו אין לנו שאיפה אחרת מאשר להשתוות לכם. אנחנו נהיה עם של 40 מיליון ישראלים — עם טכנולוגי, צבאי.

„נבער מתוכנו כל גילוי של חולשה ו־פיגור, עד שנוכל לנקום את נקמתנו, אפילו אם זה יקח 100 שנה. ואם יביא הדבר ל־חורבן גמור של מצרים, כפי שאתה טוען — אין דבר, למען כבודנו הלאומי אנו מוכנים לקנות את נקמתנו במחיר החורבן."

אולם גם איש קנאי זה התחיל וסיים את דבריו בנימה הפוכה. הוא אמר כי המלחמה היא בלתי־נמנעת, מפני שישראל אינה רוצה בשלום בכבוד. אילו הסכימה ישראל להחל־טת מועצת־הביטחון, כפי שהסכים עבד־אל־נאצר, לא היה צורך במסע־נקם נורא זה.

זוהי דוגמה קיצונית. בקרב המצרים, זהו חריג. מי שבא בימים אלה במגע עם מצרים מוכרח להתרשם מהפיכחון הכללי של גיש־תם, השלמתם עם קיום ישראל יחד עם אי־האמון בכוונותיה — גישה השונה לחלוטין מסיגנון הנאומים המשודרים ברדיו קאהיר.

אומרים לי כי זה המצב גם במצרים עצ־מה. קאהיר מלאה בדיחות על חשבון התע־מולה המלחמתית של המישטר, ומצב־הרוח הכללי הוא מתון מאוד, כפי שהיה תמיד ב־מצרים. נשמעת ביקורת חופשית על עבד־אל־נאצר ומישטרו, לא פעם תוך השמעת התקפות אישיות עליו. אין שום התלהבות למלחמה — אך סבורים כי אין מנוס מ־מלחמה, מפני שישראל לא תיסוג.

יתכן שעבד־אל־נאצר יכול היה להסתפק בפחות ממה שהוא דורש עתה (נסיגה כל־לית ומוחלטת של ישראל, תמורת הכרה בישראל ובגבולותיה הקודמים), לולא עמד במירוץ כה נואש עם הפלסטינים. כך חוזר כל ניתוח אל נקודת־המוצא: הפלסטינים.

מי שמתעלם מהם, גוזר על עצ־מו פאסיביות אומללה לעומת ה־מתרחש סביבנו.

בין הפטיש והסדן

נתון נשיא מצרים, גמאל עבד־אל־נאצר. מצד אחד הוא שבוי בידי יאסר עראפת (משמאל), המסמל את המאבק הפלס־טיני והמהווה עתה מתחרה רציני לנאצר על המנהיגות בעולם ה־ערבי, ומצד שני הוא נתון ללחץ אותו חלק מדעת הקהל המצרית הרוצה בשלום ובהסדר עם ישראל, באמצעים דיפלומטיים ומדיניים.

במדינה

העם

שיח ילדים

המיסמך המזעזע ביותר של ה־שבוע היה פירסומו של מעין פרו־טוקול, שרשמה רחל סולניק מ־קיבוץ גן־שמואל, בעת משחקם של ילדי הגן בקיבוץ, ילדים בגיל 5—6. להלן קטעים מתוך הדו"ח, ה־מדברים בעד עצמם:

יוזמת המשחק והפותחת בו היא ילדה שאביה משרת כעת במילואים. ימים מס־פר לפני כן היא מתלוננת בקול־רם: „זה נדמה לי שאבא שלי כבר 100 שנה בצבא, אני חושבת שהוא כבר לא יחזור."

בהבעת הזדהות על פניו ניגש אליה יורם (אביו חזר לפני חודש ממילואים) ואומר: „ענת, גם את חושבת שאבא שלך לא יחזור וימות? כשאבא שלי היה במילו־אים, חשבתי שהוא ימות, אבל הוא חזר."

המשחק מתרחש בשעות הבוקר, בחדרי הגן ובמרפסות. הילדים, כאמור, התארגנו לבדם. באותו זמן היו המטפלת והגננת עסו־קות בשלהן, ואוזנן כרויה לשמוע (הילדים לא הרגישו ברישום של המישחק). משחקים בתינוק ובאמהות:

ענת: יורם, בוא. יהיה לנו משחק נורא יפה, שאתה אבא בצבא, ושומעים ברדיו שאתה מת בצבא.

יורם: טוב!

עופרה: אבא, תחכה שנפרד ממך, בהתחלה אתה תשלח לנו מכתבים, ופתאום נשמע שאתה מת בצבא.

יורם: (מתנגד ללכת אל מאחורי הקיר, לשם שולחים אותו): לא, זה לא טוב ככה.

ענת: בסדר, אז עכשיו אתה עוד משחק, ואחרי החופש אתה מת.

יורם: לא נכון, אני רוצה להיות חי כל הזמן.

עדי (בא במרוצה): תשמעו, אמרו ב־רדיו: חייל עם פצצה נפצץ לגמרי.

יורם: אבל זה לא אני. זה חייל אחר מת, כשיגידו ברדיו בן־ישי יעקב (אביו של יורם) נהרג, אז תדעו שזה אני.

ציור ילדים בגן־שמואל
„רוצה להיות חי כל הזמן"

לאחר כמה ימים:

אורנה: הקברים של הערבים מכוע־רים. בואו, נראה קברים של ערבים, תראו כמה שזה גועלי.

ענת: בואו ללויה.

אורנה: אבל התינוקות לא באים...

יורם: אל תעמדו פה על החול הזה. יש פה קבר. אסור לדרוך עליו. אוי, מצאתי כדור, תראו, מצאנו כדור.

אורנה: זה כדור שהרג מישהו. יורם, אתה תשאר עוד כמה ימים בצבא. מחר יש עוד לויה.

רינה: את הפרחים האלה נשים לו על הקבר.

דורון: יורם, אני הולך להרוג.

יורם: את מי תהרוג?

דורון: את הערבים.

יורם: נגיד שהקומביין זה טנק ופה ה־חיילים יושבים.

דורון: מי רוצה לראות את הכדורים, הנה.

אורנה: אני ממש מתה מזה. בעל של חברה שלי מת.

עדי: גם הבעל שלי.

הפגין את אהבתו בהתמדה — יוצא בידיים ריקות. ומחזר חדש זוכה במתנה ובחיבה. היו שאמרו: „גולדה לא סלחה ליגאל את התרגיל שעשה ערב הבחירות, כאשר דרש אול־טימטיבית להופיע במקום השני ברשימה, מייד אחריה. היא לא הבינה, כנראה, את המניעים. הוא פשוט רצה להיות

נות בחזית אחרת: בין מפא"י לרפ"י. היחסים בין גולדה—דיין—ספיר—פרס השתפרו והלכו. עד כדי אידיליה ממש. כהגדרת אחד המקורבים: זאת אהבה בצוותות. צוות גו־לדה—דיין, צוות ספיר—פרס. הערכת האיש: „לא מן הנמנע, שכאשר יגיע הזמן לויכוח המדיני הגדול על שלום, ילך

על משמעות המהלכים שנעשו במשבר הממשלתי שהתחולל השבוע

סיפור המשבר הגדול בהרכבת הממשלה הוא סיפור של אהבה ניכזבת. סיפור אהבתם של גולדה מאיר ו־יגאל אלון.

כאשר נפטר לוי אשכול, ונראה היה כי הנה עומדת ליפול הכרעה בהתמודדות בין משה דיין לבין יגאל אלון, לא היה לאלון תומך נלהב יותר מאשר גולדה מאיר.

אמנם היא היתה רק חברת־כנסת, אחרי שהתפטרה מכל התפקידים הגדולים בממשלה ובמפלגה. אבל תמיכתה של גולדה היתה שווה הרבה, ובמירוץ אל הכיסא הרם נשקלה בזהב.

כאשר התהפכו לפתע היוצרות, וידידו הטוב של יגאל אלון, ישראל גלילי, בגד בו למעשה, ועשה יד אחת עם פינחס ספיר כדי להכתיר דווקא את גולדה מאיר, הצליח אלון להסתיר את אכזבתו. הוא היה בין האורחים החשובים שבאו לביתה ברמת־אביב, כדי להפציר בה שתסכים להיות ראש־ממשלה. היא אמרה לו: „אני מעדיפה שאתה תהיה ראש־הממשלה. אני אתמוך במועמדותך.”

יתכן שיגאל ידע שאין ערך לסנטימנטים כאלה, מול ה־מציאות הקרה של ברית גלילי—ספיר. יתכן שסתם ביטא את אהבתו לגולדה. כאשר חזר ואמר: „את המועמד היחידי והטוב ביותר לראשות־הממשלה.”

מכל מקום, כאשר החלה גולדה מאיר את דרכה כראש־הממשלה, החל גם ירח־הדבש הפוליטי בינה לבין יגאל אלון.

והנה, השבוע, כאשר נדמה היה שגולדה סיימה סוף־סוף את הרכבת ממשלתה, קברה היא את יגאל אלון עמוק בתוך המעמד הנחות של שר סוג ב'.

ומי חביבה החדש של גולדה אם לא מתחרהו מספר 1 של יגאל — שר־הביטחון משה דיין?

הפתעה: משה דיין עושה למען פרס

לפני כמעט שנה, העלה יגאל אלון רעיון שנועד לחזק את מעמדו, למסור לידיו סמכויות בשטחים חיו־ניים. ולהפגין קבל עם ועדה שהוא לא רק סגן ראש־הממשלה בתואר, אלא גם למעשה. הוא הציע לגולדה, ש־אחרי הבחירות יופרדו הסמכויות המדיניות של טיפול ב־שטחים המוחזקים ממשרד־הביטחון, ויועברו למישהו אחר. לו עצמו, למשל.

גולדה הסבירה לו שיש לה כל הסימפטיה אליו, והיתה מאד מאד רוצה לראותו ממלא את התפקיד הזה. יד על הלב. אבל היא חייבת להיות זהירה, שלא תפגע במשה דיין, שתודה לאל נרגע ואינו עושה צרות. לא כדאי לדחוף אותו החוצה, לזרועות גח"ל. כדאי לחכות ולראות.

מאוחר יותר, כאשר כבר דיברו באופן מעשי על חלוקת תיקים וסמכויות, שוב העלה אלון את הנושא. גולדה השיבה לו, בקולה של סבתא נרגשת וצרודה, כי למרבה הצער לא ייתכן הדבר. דיין ייפגע. יגאל ויתר. הוא לא העלה בדעתו שהוא מוותר לטובת שמעון פרס. גולדה גם לא סיפרה לו.

כאן היה נעוץ סוד המשבר כולו: זריחתו הפתאומית של שמעון פרס. כשסוכם בזמנו עם אנשי רפ"י לשעבר על צירוף שמעון פרס לממשלה, חשבו לייעד לו איזה תיק מישני או לתת לו שרות ללא תיק. אבל כשהבחין משה דיין כי יגאל אלון מתכנן לנגוס חלק מן ה־עוגה שלו, הוא מצא פיתרון גאוני: הוא הציע שהטיפול בערביי השטחים ובפליטים, שיופרד ממשרדו, יימסר לידיו של שמעון פרס.

על־ידי כך הוא הפך את שמעון פרס לאחד השרים החשובים בממשלה, שישותפו בהכרעות בענייני ביטחון, ניטרל את יגאל אלון והשאיר את עצמו שליט בלעדי בשטחים ה־מוחזקים. גולדה לא יכלה להתנגד לדיין בעניין זה. ההפתעה בכל ההתפתחות היתה עצם הצעתו של דיין לתת לפרס את התיק המדו־בר: היתה זו הפעם הראשונה שמשה דיין עשה משהו ממשי למען הקאריירה של פרס.

זהו שכר החיזור. הנה מחזר ותיק וחרוץ כמו יגאל, ש־

קרוב אליה, והנה היא חשבה שהוא רק רוצה להיות קרוב לכיסא.”

מי זוכר את יגאל אלון?

ולכל זה נוסף משבר משרד־החינוך. יגאל אמר בכל הזדמנות, שלא יסכים למינוי סגן מפד"לי. אבל גולדה לא התייחסה אל זה כאיום מפורש, שאם יודבק לו סגן דתי — לא יקבל את התפקיד. הוא לא נתן אולטימטום ברור. על כן, כאשר התיישבה עם המפד"ל לגמור סופית את העיסקה, הסכימה שאיש שלהם יהיה סגן־שר. הרי אי־אפשר להתחשב בכל מישאלותיהם של חבריה למפלגה. גם ארן התנגד למינוי סגן דתי, והיא לא נשמעה לו.

על כן, כאשר עשה אלון מן העניין הזה משבר ממדרגה ראשונה, הרגישה את עצמה מרומה. ככה, לפתע, זורקים לה אולטימטום? אחרי שדיא כבר גמרה עם שפירא? היא לא תסבול זאת! או שיגאל יסכים לסגן דתי, או שהיא לא משחקת. תחזיר את המנדט לנשיא „ואני עוד אעשה לכם נשף אם זה יקרה!”

הסוף ידוע: יגאל נכנע, המפד"ל קיבל סגן, וגולדה הש־לימה את מעשה המרכבה. ויגאל אלון —

סליחה, מי זה יגאל אלון? מישהו עוד זוכר שהיה מועמד סימפטי ובעל־סיכויים להיות ראש־הממשלה הבא של ישראל?

גם גלילי מציג תנאים

אבל לא רק גורלו של יגאל אלון הוכרע השבוע. עוד כמה נפשות תימרנו מסביב לכיסאה של גולדה. בצל משבר אלון, עמד לפרוץ משבר גולדה—גלילי.

גלילי, השוכב רתוק למיטתו בבית־החולים „אסף הרופא”, כשהוא סובל מ־11 שברים כ־תוצאה מתאונת־הדרכים שלו, הודיע לגולדה: הוא מוכן להיות שר־ההסברה אצלה, בתנאי שיימסר לו גם תיק ההסברה בחו"ל, וגם בתנאי שיורחבו סמכויותיו בארץ. למשל: כ־רשות־השידור.

האולטימטום: או קומיסאר עליון לתעמולה, או שר־בלי־תיק בממשלה.

יריבו של גלילי בפרשה זו היה שר־החוץ אבא אבן. גם הוא הגיש אולטימטום לגולדה, וכשפה ברורה לחלוטין: אם יקחו ממנו את הסברת החוץ — הוא בחוץ. לא יהיה בממש־לה, לא יהיה במשרד־החוץ.

גולדה, המעוניינת בסילוק אבן מהממשלה ובהחלפתו ביצחק רבין, העדיפה את גלילי על פני אבן. היא הודיעה השבוע במרכז העבודה כי תיק הסברת־החוץ יצורף, למרות התנגדות אבן, למשרד־ההסברה. אבן יצטרך עתה לעמוד במיבחן, אם יממש את איומו.

אבל אם בחזית הזאת בא קרע, הסתמנו בריתות משו־

פרס עם ספיר, וגולדה עם דיין.”

הערכות־לעתיד בצד, אי־אפשר להתעלם מגרעין מוצק אחד של אמת: גולדה היא היום נץ חסרת־מעצורים.

עובדה אחרת: הערכתו של שמעון פרס את פינחס ספיר, כפי שהושמעה השבוע באוזני מקורביו של המזכיר הכללי. אמר פרס: „ספיר הוא אחד האנשים הפיקחים ביותר, בעלי הכושר הרב ביותר... הייתי תומך בו לראשות־הממשלה.”

אם תבוא ההתמודדות הגדולה, אפשר לצפות להתייצבות כזאת: יגאל אלון ילך עם ספיר ועם פרס, ישראל גלילי ילך עם גולדה מאיר ומשה דיין.

מה יקרה כשגולדה תחדל לעמוד בראש?

מתי תיתכן התמודדות כזאת? אפשרות אחת היא, אם תחדל גולדה מאיר להיות ראש־ממשלה מטעמי ברי־אות. דוגמאות העבר הוכיחו, שבמיקרה כזה קיימת נטייה לשמור על הרכב הממשלה, ורק למצוא ראש־ממשלה חדש. הממשלה הקיימת היא הקובעת מי יהיה ראשה הבא. כלו־מר: תמשיך לכהן ממשלת־ליכוד, בהשתתפות גח"ל. ראש־הממשלה החדש יצטרך למצוא חן בעיני השותפים, כולל גח"ל. איזה מועמד יכולה מע"י להציע, בתנאים אלה?

יתכן ספיר — אבל גח"ל תתנגד לו. יתכן דיין.

ישנה אפשרות אחרת: שההתמודדות תבוא ביוזמתה של גולדה מאיר עצמה. בנאומה בפני מזכירות מפלגתה, ביום השישי האחרון, אמרה: „אנחנו עלולים ללכת לבחירות חד־שות ברגע שיתחיל דיון על שלום.”

פירוש הדבר: יתכן שברגע ההכרעה המדינית הגדולה, לא תזכה גולדה בתמיכת רוב מכריע בממשלה למען מדי־ניות הסיפוח וההתנחלות שלה, ואז תיאלץ להתפטר וליזום פיזור הכנסת. על מה בנוי חשש זה? אחד העוזרים ה־קרובים ביותר של דיין אמר בשבוע שעבר: „אם יתנהל מחר הויכוח המדיני הגדול על עתיד השטחים, מובטחים לנו עשרה קולות של חברי הממשלה: שישה של גח"ל, דיין ופרס, גולדה וגלילי.”

זה עדיין אינו מהווה רוב, בממשלה של 23—24 חברים.

לאור חשבון זה, יש לראות את התמרונים שהתנהלו סביב הרכבת הממשלה: ספיר דחף תחילה את גולדה לגמור עם הדתיים מהר, תמורת ויתורים כמו מניעת טלוויזיה ב־שבת ומינוי סגן שר במשרד־החינוך. הוא קיווה בזאת — אם לא לחסום את הדרך בפני גח"ל, לפחות להקטין את כוח־המיקוח שלה. דיין הטיל וטו נגד זה, שיכנע את גולדה לאמץ לעצמה את עיקרון הקואליציה הרחבה. החישוב ברור: גח"ל כמפלגה היא הגיבוי החזק ביותר למדיניותו.

גם האגף השני, של ספיר — מפ"ם — התמוטט כמיגדל קלפים. הם התחילו ברעש גדול, איימו לפרוש מן הממשלה, אך לבסוף מצאו את הנוסחה שתספק את מצפונם הגמיש ואת תאוותם לסיר הבשר.

התוצאה: כולם נשארו בפנים,. וההתמודדות נדחתה.

פינחס ספיר עדיין לא מוכן

המפתח נשאר עדיין בידי פינחס ספיר. גולדה יודעת זאת, והיא אינה מאושרת במיוחד מכך. היחסים בין ה־שניים הוגדרו כך: „הוא מכבד אותה, היא מעריכה אותו — אבל בלי התלהבות־יתר הדדית.”

האם הוא מצטער על שהכתיר אותה לראש־ממשלה? לא! כי הוא יודע שעם מותו של אשכול לא היו לו סיכויים להיבחר; וגם היום אינו מועמד ריאלי. הוא יודע שעליו לחכות — לרכוש עוד תומך, עוד מפלגונת, עוד עסקן.

אילו רצה להוריד את גולדה מן הסוס הרם שלה, יכול היה לעשות זאת השבוע בקלות. עליו היה רק לעודד מעט את יגאל אלון, בקרב על הסגן הדתי. גולדה היתה מח־זירה את המנדט שלה, וההתמודדות על הירושה היתה בלתי־נמנעת.

ספיר הכריז שזה יהיה אסון, שישתולל תוהו־ובוהו. הוא התכחן למעשה לומר, כי אינו מוכן עדיין לנסות את כוחו בגלוי נגד דיין. לכן החליט שיש לתת לגולדה להמשיך

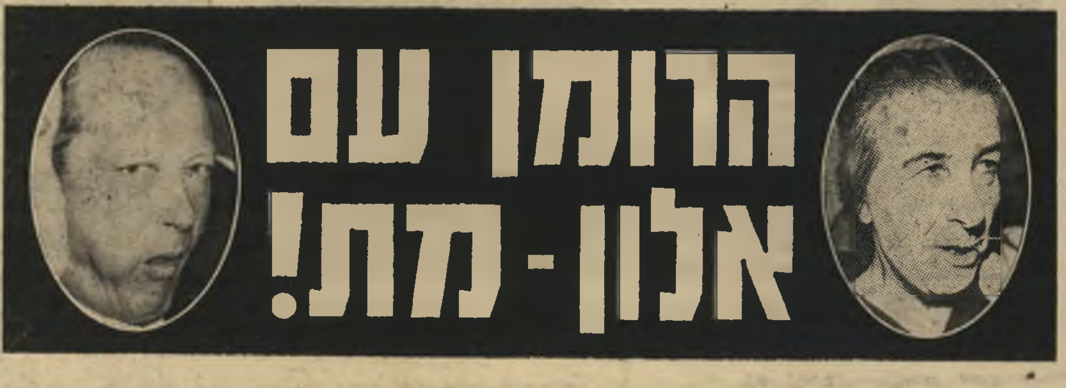

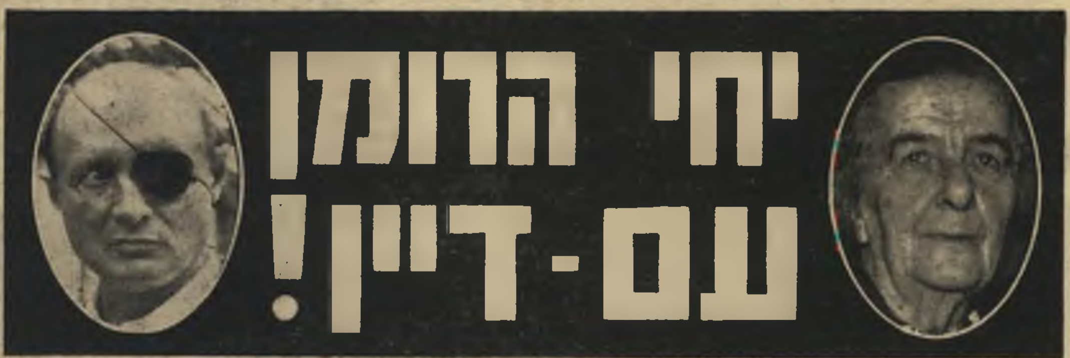

מדוע נאלצה ממשלת־ישראל לסגת

מהצהרתה, לפיה לא תסכים לעולם לעיסקת חלי־פין עם דמשק?

העיסקה

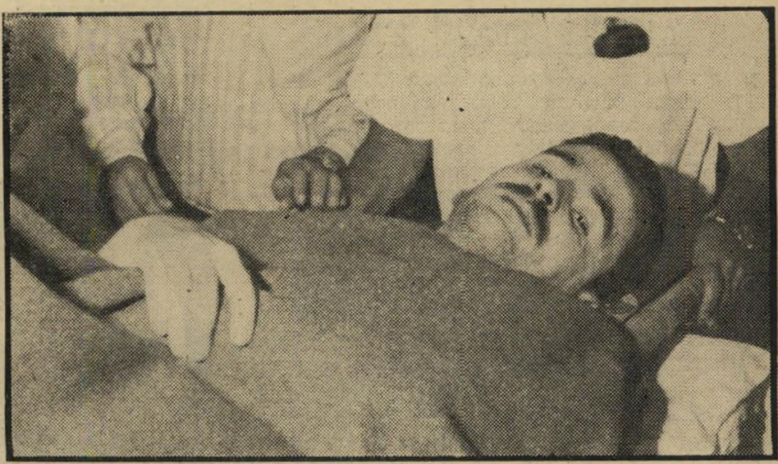

רב־סרן אשכנזי אשר נישבה בידי המצרים בנפול מטוסו לפני חמישה חודשים, מובל על אלונקה לבית־חולים אחרי שיחרורו.

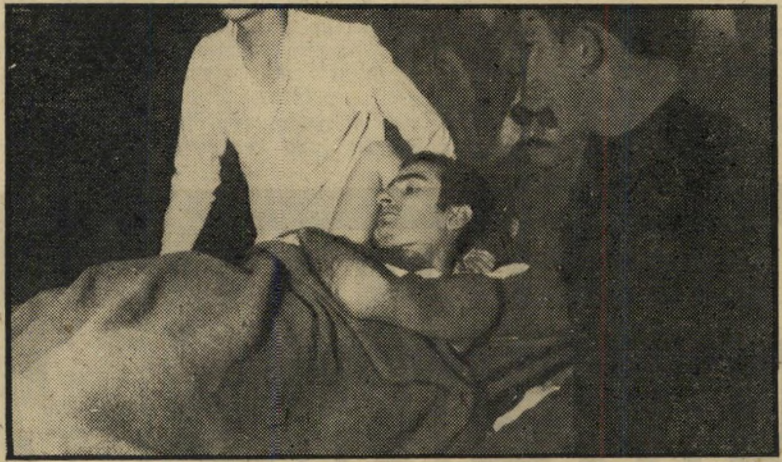

סרן רום שנפל בשבי לפני ארבעה חודשים. כתוצאה מהצניחה נשברו רגלו הימנית וידו השמאלית. הוא טרם החלים מפגיעות אלה, סובל משברים פתוחים.

סוף מדיניות התגמול?

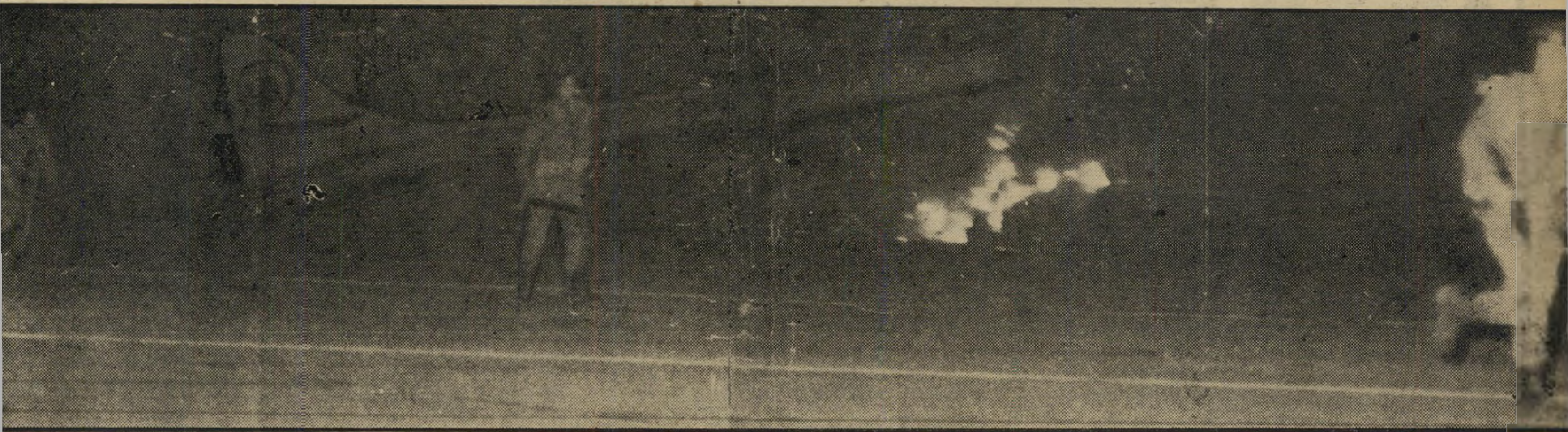

במשך למעלה מ־20 שנה התפתח אצל אזרחי ישראל רפלקס מותנה, שאינו קיים אצל אזרחי מדינות אחרות — רפלקס־התגמול. בכל פעם שהיתה פגיעה בישראל, מצד מדינה ערבית שכנה או ארגון טירור, הרגיש כמעט כל אזרח ישראלי בתת־הכרתו שהנה הנה, באה פעולת התגמול. רפלקס זה הוליד אף חוש עיתוי מיוחד במינו. אזרחים רבים חשו כמעט באופן טלפתי מתי ואיפוה תתחולל פעולת־התגמול, ידעו לפתוח את מקלטי הרדיו שלהם, במועד הנכון, אפילו בשעה מוקדמת בבוקר, כדי לשמוע את ההודעה המאשרת את מימוש הרפלקס המותנה.

כי מאז קום המדינה לא השאיר צה״ל כמעט אף פגיעה חבלנית או צבאית אחת במדינת ישראל ללא פעולת־תגמול. סביב מונח זה קמה ונבתנה אידיאולוגיה שלימה.

משום כך דמו אזרחי ישראל בשבועות האחרונים לאותו כלב מפורסם של פאבלוב, שריח האוכל המתקרב הפעיל את בלוטות הרוק בגרונו, אך הוא נשאר רעב. מזה כחדשיים פועל הרפלקס המותנה של פעו־לות־התגמול אצל אזרחי ישראל על ריק.

הדבר התחיל לראשונה בפשיטות האוויריות של המצרים על מטרות בסיני. מספר פעמים הגיחו כליי־טיס מצרים לעבר סיני. כל התקפה כזו בישרה פעולת־תגמול והפעולה לא התחוללה. אחר־כך אירעו מספר תק־ריות נוספות, חמורות יותר: הפצצת משחתת מצרית על חוף סיני, סידרה של פשיטות מצריות ומארבים בצד הישראלי של תעלת־סואץ, ולבסוף: החבלה התת־מימית באניות שעגנו בנמל אילת. כל התקיפות האלה, שכל אחת מהן היתה מהוה עד כה עילה טובה לפעולת־תגמול, נשארו ללא תגובה צמודה למקום ולזמן.

★ ★ ★

ומה שהאכזבה הגדולה ביותר, הרפלקסיבית — לא התבונתית, נגרמה לאזרחי ישראל בעקבות חטיפת מטוס **ט. וו. אי.** לדמשק, ומעצרם של שני אזרחים ישר־אלים שם במשך כשלושה חדשים.

במרחב הזמן שנוצר, עד לשחרורם של סאלח מועלם והפרופסור סמואלוב ממעצרם הבלתי־חוקי השבוע, השתעשעו רבים מאז־רחי ישראל במשחק התגמול. רבים מהם הפכו למצביאים, ידעו לתכנן את פעולת־התגמול כנגד סוריה בהתאם לסכימות הע־בר: פשיטה על נמל־התעופה החדש של דמשק, כדוגמת הפשיטה על נמל ביירות **(ראה תמונה)**, פשיטה על הכלא הסורי בו מוחזקים שני החטופים, שביית קצינים סורים בכירים כבני־ערובה, ועוד כיוצא בזה.

כל אלה נשארו השבוע בלתי מסופקים, כאשר התברר שלא רק שדמשק יצאה בלתי נענשת על פעולת הפיראטיות שלה, אלא שחוסר התגובה במקרה זה מבשר את קץ מדיניות התגמול של ממשלת־ישראל.

היה זה דווקא שר־הבטחון, משה דיין, האיש המסמל יותר מכל אדם אחר בישראל את מדיניות התגמול, שנאלץ להכריז הש־בוע בגלוי על פשיטת־הרגל הסופית של מדיניות זו. נימוקיו של דיין לא היו מוס־ריים או מדיניים, אלא צבאיים טהורים.

„מדיניות התגמול!” הבהיר דיין „גוררת את צה״ל לפעולות תגובה במקום לפעול לפי מדיניות צבאית מתוכננת מראש.”

פשיטה שערכה יחידת צה״ל על בסיס־מחבלים בדרום הר חרמון בשטח לבנון, שנערכה השבוע, המחישה תפנית זו בת־פיסה הצבאית הלכה למעשה. היא נערכה ללא כל פרובוקציה בזמן ובמקום, נועדה להשיג מטרה צבאית מקומית תוך ניצול גורם ההפתעה. אבל יותר ממנה מהוות ההפצצות היומיומיות הקבועות של חיל־האויר הישראלי על מוצבי המצרים באזור סואץ את ביטויה של המדיניות הצבאית החדשה. הפצצות אלה הן פרי תכנון איסטר־טגי ארוך־טווח, מיועדות להשיג מטרות צבאיות ממשיות ולא רק לפצות את רגש הגאווה שנפגע.

קצת במאוחר הבינה הצמרת הבטחונית של המדינה, כי במצב המלחמה הקבוע בין ישראל למדינות־ערב, מדיניות התגמול היא תגובתם של חמומי־מוח, אינה משרתת כל מטרה מדינית או צבאית, אלא מזיקה.

החטופים חוזרים ללוד

מטוס ט.ו.א. ש־הביא את שני חטופי דמשק מאתונה, נוחת בנמל התעופה לוד. המונים צובאים על המטוס ומקבלים בתשואות את שני החטופים, פרופסור שלמה סמואל־ב וסאלח מועלם, אשר ישבו בכלא הסורי קרוב ל־100 ימים, תוך בידוד כמעט מוחלט ובתנאים שהוגדרו כבלתי־אנושיים לגמרי.

צהלת הדיילות

דיילות אל־על במדיהן החדשים טיפסו על דוכני המכס כדי להצליח לראות את פני השבים משבי דמשק.

ה**המון שהצטופף** ליד המסלול ב־נמל־התעופה בלוד, מחא כפיים בהת־רגשות. בעיני רבים עמדו דמעות. המצ־למות הבזיקו ומצלמות הטלוויזיה טירטרו כאשר נפתחה דלת מטוס ט.ו.א. ועל ה־כבש הופיעו שני גברים חיורי־פנים, בלתי מגולחים, רועדים מהתרגשות ולא מאמינים למראה עיניהם.

בשעה 6 בליל שבת האחרון הסתיימו 105 ימי החטיפה של שני האזרחים היש־ראלים, פרופסור שלמה סמואלוב וסאלח מועלם. כעבור 18 שעות, על הרציף ה־הרוס של קנטרה המזרחית על גדת תעלת־סואץ, פרצה סערת רגשות גדולה עוד־יותר, כאשר סירת־מנוע מצרית הסיעה מהגדה המערבית של התעלה, בזה אחר זה, את שני הטייסים הישראלים שהיו שבויים ב־מצרים. רב־סרן ניסים אשכנזי, וסרן גיורא רום. הם הובלו על גבי אלונקות, הועברו מיד במסוק לבית־חולים, להמשך הטיפול הרפואי שנקטע במצרים בעת שביים.

כך, בצורה מפתיעה ופתאומית לגבי מר־בית אזרחי ישראל, הסתיימה פרשה דר־מתית ומסעירה, שוודאי היתה הופכת לנו־שא מרכזי לויכוח במדינה בחדשים האחרו־נים, לולא הגבלות הפרסום שהוטלו עליה. כי שמחת שחרורם של החטופים והשבויים הועבה בשל הפגיעה המדינית שנפגעה יש־ראל בעקבות פרשה זו. בניגוד לעמדתה המוצהרת בעבר כי „לא תסכים לעולם לשום עיסקת חליפין עם סוריה,“ נאלצה ממשלת ישראל לכרוך את שחרורם של הארבעה בעיסקת חבילה עם מצרים וסוריה, לפיה הותזרו:

● **לסוריה** — שני טייסים שנחתו עם מטוסי המיג 17 שלהם בשדה התעופה של בצת באוגוסט 1968; 5 אנשי מודיעין סוריים שנתפסו ברמת־הגולן לפני מספר חדשים; 6 אזרחים סוריים, חלקם חבלנים, שנתפסו אחרי שהסתננו לישראל מאז מל־חמת ששת־הימים.

● **למצרים** — טייס סוחוי, רב־סרן נביל סעיד, שמטוסו הופל בסיני; 6 חיי־לים מצריים שנשארו בגדה המערבית אח־רי המלחמה, התחפשו לאזרחים וניסו לעבור את הגבול לירדן; 28 דייגים מצריים; 7 חבלנים שבאו משטח מצריים למטרות חב־לה בסיני ו־11 אזרחים מצריים, עובדי מח־נות־צבא שנלקחו בשבי בעת פשיטת צה״ל ב־25 באוקטובר במיפרץ סואץ.

★ ★ ★

התקדים נקבע ע״י ישראל

ל**א היה זה** היחס המספרי בין מספר המשוחררים הישראלים לערבים, שהע־מיד את ממשלת ישראל במצב של נסיגה. במלחמת ששת־הימים היה היחס המספרי בין השבויים שהוחזרו בידי ישראל לאלה שהיחזרו מארצות־ערב גדול פי כמה.

כניעתה של הממשלה לתביעות שהעמידו מצרים וסוריה היתה בעקרון לפיו אין לכ־רוך החזרת שבויים שהם אנשי צבא או חבלנים תמורת חטופים אזרחים, שנחטפו באויר במטוס אזרחי בדרכם לביתם.

כל המגעים והלחצים שהפעילה ממשלת ישראל לשחרור חטופי דמשק לא נשאו ל־מעשה, כל תוצאות. התקוה היחידה לשח־רורם של החטופים החלה להסתמן למעשה תוך כדי משא־ומתן עם המצרים לחילופי שבויים, באמצעות הצלב האדום הבינלאומי.

מגעים אלה החלו מיד אחרי נפילתו של רב־סרן ניסים אשכנזי בשבי. בשלב מסויים, אחרי שסיימו את חקירתו, הביעו המצרים נכונות להחליפו במצרים המוחזקים בישראל, אולם המשא־ומתן שובש מספר פעמים. תחילה הצטרף סרן גיורא רום אל ניסים אשכנזי כשבוי במצרים. עתה, כש־

(המשך בעמוד 18)

נשיקה מגולדה

מקבל הפרופסור סמואלוב, מייד אחרי שירד מן המטוס שהביא אותו מהשבי בדמשק לנמל התעופה בלוד. בין מקבלי הפנים היו גם השרים אבא אבן ומשה כרמל, שלא יכלו להסתיר את התרגשותם.

המשפחה סביב סמואלוב

בני משפחתו של הפרופסור ס־מואלוב מקיפים אותו עם שובו לארץ, כשעל פניהם ועל פניו הבעת צהלה וגיל על השיחרור שבא להם בהפתעה גמורה.

השוטרים סביב מועלם

שוטרים ואנשי מכס מקיפים את סאלח מועלם על המסלול בנמל ה־[illegible] בלתי מגולח ולבוש במעיל־גשם גדול, שהושאל לו בדרך.

העיסקה

(המשך מעמוד 17)
היה מדובר בשני שבויים ישראליים, העלו המצרים תביעות חדשות, דחו את המשא־ומתן עד תום חקירתו של הטייס השני.

בינתיים הלך וגדל מספר השבויים המצרים שנתפסו על־ידי ישראל. כל שינוי כזה היה כרוך בפתיחת המשא־ומתן מההתחלה. בשלב מסויים העלו המצרים את הדרישה כי בין השבויים שיוחזרו למצרים יכללו גם שני הטייסים הסורים שנחתו בבצת ב־טעות בקיץ 1968.

תחילה התנגדה ישראל לדרישה זו. נציגי ישראל לא הסכימו, מבחינה עקרונית, שמצרים תקבל בתמורה אזרחים של מדינה ערבית אחרת.

מכיון שישראל לא יכלה עוד להתנגד להחזיר את הסורים למצריים, היא העלתה תביעה נגדית — הסכמה לשחרר את הטייסים הסוריים, אבל בתנאי שקודם לכן תשחרר דמשק את החטופים שבידיה.

★ ★ ★

חשבון בלי בעל הבית

במשך המגעים בין נציגי הצלב ה־אדום לבין שלטונות מצרים, גילו ה־מצרים נכונות לכרוך את שיחרור חטופי דמשק בעיסקת החבילה הגדולה. נדמה היה שהנה־הנה מסתמן הסדר. לפני שלושה ש־בועות כבר ציפו לקביעת תאריך חילופי ה־עצורים.

אבל הסתבר כי המצרים, שהיו מעוניינים להופיע בעולם הערבי כמי שמסוגלים לשחרר גם סורים בשביל דמשק, עשו את ה־חשבון בלי בעל־הבית. שליטי הבעת בדמשק לא היו מעוניינים להחזיר את חטופי דמשק באמצעות מצרים, דבר שהיה מתקבל כ־כניעה ללחץ הבינלאומי. הם היו חייבים להוכיח לאירגוני הטירור ולעמם כי הם עצמם מקבלים תמורה ישירה עבור שיחרור החטופים. אולם באותה שעה הם רצו שה־עיסקה שלהם עם ישראל תיעשה בד בבד עם עיסקת החליפין עם מצרים, כדי ש־סוריה לא תופיע כמדינה הערבית היחידה המגיעה להסדר חליפין עם ישראל.

★ ★ ★

סחיטה גלוייה

בשלב זה נראה היה כי כל המשא־ומתן יתפוצץ. הסורים פשוט דחו את כל ההצעות שהוצעו להם, סירבו אפילו להגיב. רק בשלב יותר מאוחר, כשנמשכו המגעים עם נציגי הצלב־האדום, הם היו מוכנים ל־הסכים לשחרר את החטופים — תבעו ב־תמורה כי ישראל תחזיר לידם, באופן ישיר, את שני הטייסים הסורים ועוד אזרחים ו־אנשי־צבא סוריים הנמצאים בידי ישראל.

היתה זו סחיטה גלויה. אבל לישראל לא היתה ברירה. למצרים ולסורים לא היה איכפת כי אנשיהם יוסיפו לשבת בישראל עוד שנים רבות. ישראל רצתה את החטופים, ובמיוחד את שני הטייסים במצרים, בחזרה. ממשלת ישראל נאלצה, גם על דעת הניצים שבה, להיכנע ללא תנאי, לקבל את כל דרישות הסחטנות של הערבים.

★ ★ ★

השלכה להסדר השלום

בסופו של חשבון לא היתה יוקרתה של ממשלת ישראל נפגעת מהעיסקה עם הסורים והמצרים, לולא ההצהרות הקודמות בפי שריה.

עיסקות של חילופי שבויים הן מקובלות, אפילו אם יש בהן כניעה לסחטנות. אילולי הצהרת ישראל בעבר כי לא תסכים לעיסקה, היתה העיסקה, בתנאים הנוכחיים, יכולה אפילו להתקבל כהישג לישראל.

הפגיעה האמיתית ביוקרת ישראל נובעת מן ההשלכה שיש להצהרותיה ומעשיה ב־פרשת חילופי השבויים להצהרותיה בעניין הסדר־השלום. הצהרות בנוסח „אף שעל" ו־תביעות אולטימטיביות קיצוניות אחרות, נראות כיום מפוקפקות מאוד אחרי הנסיגה מן ההצהרה בעניין העיסקה עם סוריה.

במדינה

מפלגות

פינחס ספיר מקים מערך

לפי כל החשבונות, הגיעו למפד"ל רק שלושה שרים בממשלה החדשה. כל תוספת, אפילו של סגן שר, עלולה היתה לעורר תביעות גם אצל השותפים האחרים. זו בעייה אחת. בעייה שנייה: המפד"ל עמד על כך, שיתקבל סגן־שר במשרד־החינוך, אבל במשרד החינוך כבר ישב מזה עשר שנים סגן־שר דתי אחר, איש פא"י קלמן כהנא.

בין פא"י למפד"ל שוררת מתיחות מתמדת, כך שאי־אפשר היה כלל להעלות על הדעת שיתוף־פעולה ביניהם. אך מה שנמנע בדרך ההגיון, לא חסום בפני פינחס ספיר. בשבוע שעבר, כאשר הוברר כי מתן סגן שר למפד"ל במשרד החינוך הפך להיות המפתח להקמת הקואליציה, החליט מזכ"ל מע"י לפעול. הוא זימן כמה מראשי המפד"ל יחד עם כמה מראשי פועלי אגודת־ישראל, הודיע להם: למפד"ל 12 מנדטים בכנסת. לפא"י — שניים. ביחד אתם סיעה בת 14 חברים, ומגיע לכם שלושה שרים וחצי.

„אבל אנחנו לא סיעה אחת," ניסה לטעון ח"כ פא"י אברהם ורדיגר.

„ולדעתי אתם כן סיעה אחת!" פסק ספיר.

לשתי המפלגות הדתיות יש מספיק סיבות שלא להמרות את פי הבוס הגדול: למפד"ל יש עסקי־בנק מסובכים, שכל איזונם תלוי בחסדיו הסמויים של פינחס ספיר; פא"י מתלבטת בקשיים תקציביים תמידיים, ומי שמציל אותה ביד נדיבה הוא שוב ספיר.

על כן נאלצו שתי המישלחות להסכים לזיווג שהטיל עליהם השר כבד־הגוף. נותר רק להשיג את אישורם הפורמלי של מוסדות שתי המיפלגות.

טורפה, אבל לא הפריע. לקראת אישור זה סוכם כי שתי הסיעות יהוו יחד מערך. למערך זה יגיעו שלושה וחצי שרים: שלושת השרים וסגן־השר ימונו על־ידי המפד"ל, פא"י תפוצה בצורת שני סגנים „פנימיים", כלומר בתוך המשרדים ה־מוחזקים על־ידי הדתיים, ועל כן לא יובאו בחשבון הקואליציוני.

לח"כ פא"י קלמן כהנא הוצע תפקיד סגן־שר הדתות, ואילו לח"כ השני של פא"י, ורדיגר, הוצע לכהן כסגן־שר הסעד.

אך כאשר נודעו פרטי ההסכם למוסדות פא"י והמפד"ל, קמה סערה. במפד"ל טענו שלא ייתכן כי סיעה שיש לה רק שני ח"כים תקבל שני סגנים. בפא"י סברו, ש־אין זה לכבודו של מנהיג המפלגה כהנא לכהן כסגן שר מפד"לי. כהנא עצמו שמח על התפתחות זו, כי גם הוא לא ראה בעין יפה את מינוי ורדיגר כסגן שר.

אלא שכל ההתפתחות הזאת נשארה ב־תחום שתי המפלגות, בעוד שכלפי יתר שותפי הקואליציה יכול היה ספיר להציג את פא"י והמפד"ל כסיעה בת 14 חברים.

על סמך חשבון זה יכול היה ספיר לשמור על העקרון שלכל ארבעה שרים מגיע שר אחד — בעיקר כלפי גח"ל, שזכתה בששה שרים בלבד. זה שבינתיים טירפדו מוסדות המפד"ל ופא"י את המערך שהוא כפה — לא הפריע לו. חסידיו בשתי המפלגות דאגו להפיץ את הידיעה, כי העניין יובא שוב לדיון — ולאישור המפלגות.

המלחמה

האיש שניבא את־מותו

סגן־מישנה ארנון צור, מקיבוץ שער־ה־גולן, נפגע בעת שנסע בסיור לאורך תעלת סואץ. מארב מצרי תקף את הסיור שלו, בגיזרה הצפונית של התעלה. בין הסיור והמארב, אשר שכב על הסוללה שלאורך התעלה, התפתח קרב, בסופו הונסו המצרים. ארנון נפגע בבטנו, המשיך לנהל את הקרב גם אחרי שנפצע.

הוא הוטס מיד במסוק לבית־חולים ב־צפון. במשך מספר ימים נדמה היה שהוא הולך ומחלים. הוא היה כל הזמן בהכרה מלאה. כשבוע אחרי פציעתו, מת ארנון.

בשער־הגולן, כמו בקיבוצים אחרים, נהוג לערוך אזכרה לחללים במלאות חודש למותם. האזכרה לארנון צור נערכה אחרי שבוע. „קשה לתאר מה התרחש שם," אמר אחד מחברי המשק, „עשרות ידידים, חיילים ומפקדים באו מכל קצות הארץ. ליד הקבר

(המשך בעמוד 19)

„אופנסיבת השלום" של צה"ל — מלחמת הפזמונים

שני פזמונים התמודדו השבוע על מוחו, נפשו וליבו של האזרח הישראלי. כל אחד מהם ביטא השקפת־עולם שונה בתכלית. הם היו בסך הכל רק פזמונים, אולם הם גיבשו ותימצתו בתוכם כמעט את כל הטיעונים של שני המחנות, אליהם מתפלג העם לאחרונה — מחנה השלום מחד ומחנה מיואשי־השלום מנגד.

הפזמון האחד היה פזמונה של להקת הנח"ל — שיר השלום של יעקב רוטליט ויאיר רוזנבלום, שעורר השבוע תגובות ופולמוס יותר מכל פזמון אחר שהושמע עד כה במדינה. מולו ניצב פזמונה של להקת פיקוד דיזנגוף העולם כולו נגדנו, של יורם טהר־לב. היה זה רק אופייני, שדווקא שיר השלום מושר בפי להקה צבאית, ואילו העולם כולו נגדנו, שיר הכולל בין השאר את השורות „כל מי שהוא נגדנו / שילך לעזאזל!", מושר בפיה של להקה אזרחית מסחרית.

★ ★ ★

מדיניות החינוך של צה"ל

אם חשב מישהו שאך מיקרה הוא ששיר פאציפיסטי בעל עוצמה כה גדולה מושר דווקא בפי להקה צבאית, בא השבוע קצין חינוך ראשי של צה"ל, אלוף־מישנה יצחק („טולקה") ארד, והוכיח כי שיר מסוג זה הוא חלק ממדיניות החינוך שמקנה צה"ל לחייליו.

במאמר ארוך, הנושא את השם „לחימה ללא שינאה", שפורסם בשבועון צה"ל במחנה, ואשר נועד לחיילי צה"ל, יצא טולקה בהתקפה חזיתית על הסכנות שעלולה להוליד השנאה המתפתחת כלפי האוייב, בעקבות המלחמה הממושכת.

כך, בעיצומו של פולמוס הפזמונים צל־

גלי האתר, שגרר אחריו פולמוס מילולי בעתונות בין מחייבים ושוללים, היה צה"ל שנתן את הטון באופנסיבת שלום, שנועדה קודם כל כלפי פנים ולא כלפי חוץ.

★ ★ ★

התרגשות אישית

שיר השלום של להקת הנח"ל הוליד מחייבים ושוללים. בין ראשי המסנגרים עליו היה קצין חינוך ראשי לשעבר של צה"ל, וכיום ראש מחלקת־החינוך של ה־סוכנות היהודית, מרדכי בר־און. כתב בר־און, בין השאר, במאמר שפירסם בהארץ:

„מילות השיר ודאי עוררו תמיהה אצל כמה משומעיו. ניתן לנחש שאף בקרב כמה מקציני צה"ל מעורר שיר כזה התנגדות וחשש שמא יש בו כדי להשפיע השפעה שלילית על איתנות רוחם של הלוחמים.

„כמי שהיה קצין חינוך ראשי בצה"ל, עסקתי שנים רבות במלאכה המסובכת והמביכה לעיתים, לשקול מילות של שירים, שידורי רדיו, מאמרי עיתונות צבאית, וכיוצא ב־אלה ענינים שיש להם השפעה על רוחם של לוחמים. נדחף אני לכן, בכוח התרגשותי האישית העמוקה, לומר בפרהסיה דברי שבח למפקדת הנח"ל ולמפקדת קצין חינוך ראשי — על עמקות תפיסתם, על נכונות שיפוטם ועל אומץ ליבם לעמוד מול ביקורת לא מועטה שוודאי יזכו לה..."

★ ★ ★

„אהבת השלום — תחנך את צה"ל"

„השיר הוא ללא ספק ביטוי כן לרגשות חיילים רבים מאד. שיח לוחמים היה אולי בשטחו ביטוי למתנה

„העולם כולו נגדנו" — דיין ליד קברי חללי צה"ל

קצין חינוך ראשי ולהקת הנח"ל יוצאים למסע נגד השינאה

חלק מן הציבור בלבד, אך המשך הלחימה, ההתפכחות מן התקווה התמימה שהמלחמה תביא לנו סוף סוף את השלום, והקושי „לראות את הסוף" — יוצרים ללא ספק הלכי רוח שבהם מתחזקת הכמיהה לשלום והופכת לרגש עז וכללי..."

„ככל שתעמיק אהבת השלום במחננו — כן יחזק צה"ל. במצב המדיני והבטחוני שבו אנו נתונים אין סכנה נשקפת לרוחו של צה"ל מצד אוהבי השלום. הפציפיזם במיקרה שלנו לעולם לא יהפך לדפיטיזם, משום שמעבר לויכוחים המדיניים על עתיד הסיכסוך ועל הסדרי השלום — קיימת בקרב העם ההכרה — שהאויבים הם המכתיבים את המלחמה..."

„את אחד הנצחונות הראשונים והמכריעים ינחלו הערבים עלינו ביום שבו נאבד את אהבתנו לשלום, את אמונתנו באדם ואת קנאותנו לעקרונות של מוסר, אף בר־

החייל שלא שנא, שלא שש לקרב מתוך יצר השמדה."

★ ★ ★

עתיד היחסים עם הערבים

„**ל**התפתחות אפשרית של רגשות שנאה ולמעשים המונעים על־ידי רגשות כאלה יש השלכה חמורה לא רק על יעילות הלחימה של צה"ל." המשיך טילקה במאמרו: „בתופעות כאלו טמונות סכנות להתפתחותנו המוסרית, לעתיד יחסינו עם העולם הערבי, להתנהגותם של הערבים, לתדמיתה של ישראל בעיני יהדות העולם והחברה הבין־לאומית ולדמותה של החברה הישראלית...

„...למניעת התפתחותם של רגשי שינאה כלפי הערבים יש חשיבות עליונה מבחינת עתיד יחסינו עם העולם הערבי.

הכף לכיוון של שלום עם ישראל."

★ ★ ★

נגד צמחי הרעל

קריאתו של קצין החינוך הראשי של צה"ל לחיילי צה"ל, הבהירה בפעם נוספת עובדה שאינה חדשה: כי טובי המפקדים בצה"ל נמנים על מחנה השלום. בתקופה בה מרים ראש דווקא מחנה המיואשים מהשלום, היה בכך משום קרן אור ותקווה, ששיר השלום של להקת הנח"ל שימש לה דגל.

ואילו את דגל מחנה שוללי השלום — הפיזמון העולם כולו נגדנו, תקף השבוע הפובליציסט אמנון רובינשטיין במאמר בהארץ.

„יש, כמובן, בקרבנו יסודות המעוניינים ביצירת הלך רוח של מצור, של סתגרנות

„שירו, שיר לשלום! אל! תלחשו תפילה!" – להקת הנח"ל מבצעת את שיר השלום

געים הנוראים ביותר של להט המלחמה."

★ ★ ★

רקע נוח להתפתחות השינאה

המשך ישיר לטיעונו של קצין החינוך של צה"ל בעבר, היה מאמרו של קצין החינוך של צה"ל בהווה. כתב אלוף־מישנה יצחק ארד במאמרו, בין השאר:

„...לחימה זו שהאוייב מנהל נגדנו, אופיה ויעדיה, יוצרים רקע נוח להתפתחות זרעי שנאה בקרבנו, לערבי באשר הוא ערבי, על כל הסכנות החמורות הכרוכות בדבר. המשך המצב הקיים — ואם נהיה ריאליים עלינו להכיר בכך, שמצב זה עשוי להימשך זמן רב — עלול להביא להיווצרות רגשות שנאה כלפי ערבים, באשר הם ערבים, מבלי להבחין בין מבצעי הפשעים ועוזריהם לבין אנשים חפים מפשע..."

„צה"ל יכול להיות גאה על כך, שלמרות היותו נתון בלחימה רצופה עם האוייב זה למעלה מ־21 שנה, לא התפתח בקרב חייליו ומפקדיו רגש של שנאה כלפי העם הערבי..."

★ ★ ★

מנצח — מי שלא שונא

„**כ**תוצאה מכך, אין החייל הישראלי והחייל הערבי דומים במניעיהם. בצד הישראלי ניצב חייל שאינו שונא את אויבו; חייל הנלחם מתוך הכרה, שהאוייב הוא המאלץ אותו להילחם על חייו; חייל שאינו שש למלחמה. מן הצד הערבי עומד חייל, שתונך על שנאה; חייל שיצא לקרב, כשהוא נסחף בגלים של תאוות־הרג ושאיפת־השמד. את התוצאות הנובעות משוני זה מכירים כולנו: בכל המלחמות הללו ניצח

„...אנו מאמינים — ויש לכך הוכחות ממשיות — כי בין הערבים קיימים גורמים, שאינם נגררים בהיסטריה הכללית נגד ישראל. גורמים אלה מכירים בכך, שלא ישראל היא האוייב האמיתי של הערבים — אלא הפיגור החברתי שלהם."

„...נגביר את כוחם של הגורמים המבינים את המציאות. אנו בטוחים, כי יבוא יום, שבו יתחזקו גורמים אלה על־ידי המציאות, המוכיחה כי אין בכוחם של הערבים לנצח אותנו במלחמה, והם יכריעו את

יהודית הדוחה כל השפעה „גויית". הלך רוח מסוג זה הוא קרקע פורייה לשוביניזם תרבותי ורוחני. הוא יוצר חממה המוגנת בפני רוחות רעות הבאות מן החוץ ומונע את ההתמודדות החברתית והמסחר החפשי ברעיונות ובדעות. לפסילה טוטאלית של העולם... פסילה כזו מרחיקה אותנו מן החברה הפתוחה, מן הויכוח החופשי, מהסובלנות ההומאנית אליה חותרים רבים מאתנו.

„בצד הדחליל שאנו מקימים במו ידינו, יצמחו צמחי רעל."

במדינה

(המשך מעמוד 18)

הקריאו את מכתביו של ארנון אל הוריו ואל חברתו ישראלה, בת קיבוץ אפיקים. המכתבים היו כל כך נפלאים. כל כך מלאי רגש — הקליטו אותם על טייפ והוא שמור אצל מזכיר המשק."

„הלילה זה יקרה". בין המכתבים שהוקראו ליד קברו של ארנון היה מכתב

סג"ם ארנון צור*
תחושת הגורל

אחד, מזעזע במיוחד. הוא הכיל סיפור דמיוני שכתב ארנון כשישה שבועות לפני שנהרג. הוא כתב אותו ביחידתו, ליד התעלה, ושלח אותו לחברתו.

הסיפור הדמיוני הכיל תיאור מפורט של התקפת מארב מצרי על סיור בו משתתף ארנון. הוא תיאר בו את פציעתו ואת שלבי מותו. בין השאר כתב: „אני שוכב בבית־חולים במיטה צחורה. אני מתחיל לא להרגיש את הרגליים. אט אט אני מתחיל לאבד את התחושה בגוף."

התיאור בסיפור היה כל כך דומה למציאות, עד שנדמה היה שמישהו אחר כתב אותו אחרי מותו של ארנון. אולם הוא לא היה המכתב היחיד של ארנון שהכיל נבואה לגבי עתידו. ערב צאתו לסיור שבו נפגע, כתב ארנון מכתב לחברתו: „אנחנו יוצאים הלילה לסיור. אני מפחד. אני מפחד. אני מרגיש שהלילה זה יקרה." המכתב הגיע אל ישראלה אחרי שנודע לה כבר על פציעתו של ארנון.

שלושה חברים — שלושה חללים. רגישותו של ארנון צור, לא התבטאה רק בכושרו לנבא את דרך מותו. הוא היה אמן בנשמתו. במועדון של שער־הגולן נפ־

(המשך בעמוד 22)

* תמונתו האחרונה על הזחל"ם בו נפצע.

איש השבוע

אל"מ יצחק ארד

קצין חינוך ראשי של צה"ל

במלחמת העצמאות זכה קצין תרבות אחד לפירסום במיוחד. היה זה אבא קובנר, יליד ליטא, פרטיזן וקצין בצבא האדום לשעבר, שהיה קצין התרבות של חטיבת גבעתי. בדפי הקרב שלו, שנועדו להלהיב את הלוחמים, ניסה אבא קובנר להחדיר בחיילים את השינאה לאוייב. בתום המלחמה התפתח ויכוח על יעילות תפיסה זו.

השבוע בא קצין אחר בצה"ל, בעל אותו מוצא ואותו רקע כשל אבא קובנר, והטיף בדיוק למדיניות הפוכה: ללחימה ללא שנאה. היה זה אלוף־מישנה יצחק ארד, קצין החינוך הראשי של צה"ל, המוכר יותר בכינויו „טולקה". טולקה נולד לפני 43 שנים בליטא, שם למד בבתי־ספר עבריים. כשפרצה מלחמת העולם השניה, והוא אז נער בן 13, הוא נמלט מעיירת מולדתו. הוריו

טולקה

ניספו בשואה ואילו הוא חזר לגטו בעירו.

הוא נתפס על ידי הגרמנים ונשלח לעבודת כפיה במיון נשק שלל סובייטי. הוא אירגן שם קבוצה מחתרתית שסחבה נשק מהגרמנים, הצליח להימלט ולהצטרף אל הפרטיזנים ביערות ליטא. הוא הצטרף ליחידת צנחנים ליטאים שפעלה כיחידה פרטיזנית, ביצע פעולות חבלה, הוריד בעצמו 16 רכבות נשק גרמניות מהפסים.

ב־1944 התגייס טולקה לצבא האדום ושירת בו עד תום המלחמה. הוא עלה לארץ ב־1945 באנית מעפילים, היה חבר קיבוץ יגור והצטרף ליחידת הטייס של המפלמ"ח. בתחילת מלחמת העצמאות היה טייס בגוש־עציון, אך לא המשיך להיות טייס קרבי.

את המשך המלחמה עשה כקצין חבלה בחטיבת **הראל** של המפלמ"ח, השתתף כמעט בכל הקרבות באזור ירושלים. כשפורקה חטיבת **הראל** הצטרף טולקה כמפקד פלוגה בשריון, התקדם בסולם הדרגות. במבצע קדש ב־1956 היה קצין שריון ראשי ובמלחמת ששת־הימים שרת בתפקיד בכיר.

הוא בוגר אוניברסיטת תל־אביב בהיסטוריה ומדעי־המדינה כשנושא ההתמחות המיוחד שלו היא השואה.

מוסמך למדעי האהבה!

1200 סטודנטים באוניברסיטת גטבורג בשבדיה, חוזים בהדגמה חיה בשיעור טכניקת האהבה בפקולטה לפילוסופיה

יש סטודנטים הלומדים בפאקולטה ל־פילוסופיה את קאנט ואת הרמב"ם. יש סטודנטיות הבאות לשמוע הרצאות כאשר מטרתן האמיתית היא לתפוס חתן אקדמאי. תלמידי הפאקולטה לפילוסופיה באוניברסי־טת גטבורג, שוודיה, החליטו שיש לתת ל־פילוסופים הצעירים גם משהו יבש פחות מאשר ספרי־מחקר. ועד הפאקולטה אירגן לאחרונה את אחד מערבי ההשכלה המוצל־חים ביותר בתולדות אוניברסיטת גטבורג.

כאשר נודע כי הפאקולטה מארגנת ערב לדיון בתופעת המין והפורנוגראפיה, בליווי הדגמות מעשיות, נמכרו כל 1200 מקומות־הישיבה באולם ההרצאות הגדול של מיכללת גטבורג. מאות סטודנטים מאוכזבים נשארו מאחורי הדלתות, לאחר שאזלו הכרטיסים.

כיאות לסטודנטים חרוצים, החל הערב ב־שתי הרצאות, אחת בעד, השנייה נגד. כ־תום ההרצאות, ולפני שניתנה לנוכחים רשות־דיבור בוויכוח, הוקרנו במשך שעתיים סרטי־פורנו אשר הושאלו אצל אחד מגדולי יצרני סרטי־הפורנו בקופנהאגן.

אולם שיא הערב היתה הדגמה מעשית של מישגל על הבמה, כאשר זוג מתנדבים עלה על שולחן שהוצב במרכז הקתדרה, הדגימו הלכה למעשה דרך גבר בעלמה, לקול תרו־עות העידוד של קהל הנוכחים.

אמרה, לאחר מכן, הצעירה אשר הדגימה את המישגל: „לעולם לא אעשה זאת שנית לעיני צופים." ואילו שותפה אמר: „לי דח־קא לא איכפת. אני מוכן ומזומן לפעם שנייה."

ארבע מצלמות וארבעה רופאים

מאורע חריג? יחיד במינו? וואי. חד־פעמי? אולי.

אולם הוא רב־משמעות. ואם ברצונך ל־בטלו כשיגעון חולף, שאל את עצמך: ה־ייתכן אירוע כזה — אפילו חד־פעמי — ב־אוניברסיטת בר־אילן, או אפילו באוניברסי־טה העברית בירושלים?

התשובה ברורה.

מיקרה בודד ונדיר זה אינו כה בודד ו־נדיר. לאחרונה התרחש בשוודיה מאורע בו־דד ונדיר נוסף, המוכיח שהעמים הסקנדי־נביים, בכל הנוגע להסברה מינית וליחס אל המין, רחוקים שנות־אור רבות משאר תוש־בי כדור הארץ.

זהו הסרט החדש שפת האהבה.

זהו סרט שעתידים לשמוע עליו רבות. סרט שיירשם כשלב חדש בתרבות הקול־נוע. אף שאין הוא פרי עבודתו של במאי מפורסם כאינגמר ברגמן, או תוצרת בתי־החרושת לפורנוגראפיה של דניה ושוודיה, עשוי הסרט שפת האהבה לשמש מופת וי־סימן־דרך לבאות.

שפת האהבה נועד לתת לצופה — הרצוי ביותר בגילאי 13—18 — את ההסברה ה־מינית הטובה ביותר, בצורה ויזואלית. הוא נוצר בשיתוף פעולה שוודי ודני. יצר אותו הבמאי השוודי טורגני ויקמאן, בעזרת בי־מת־תצלומים, עליה ניצבו ארבע מצלמות, ו־שיחה של ארבעה משתתפים: זוג הפסיכו־לוגים הדניים אינגה וסטין הגלר, בעלי טור פופולארי להסברה מינית; רופא־נשים שוודי בשם ד"ר סטור קולהד; ורופאה שוודית שעסקה גם היא בהסברה מינית בבתי־ספר (בבתי הספר של שוודיה ודניה קיימים שיעו־רי־חובה לחינוך מיני) — ד"ר מאי־בריט בגרסטרם.

מצלמות לאברי־המין — ולפנים

מי שרוצה לראות בסרט קטעי פור־נוגראפיה, ישתעמם ב־60 הדקות של שיחה, בה משתתפים ארבעת בעלי רשות־הדיבור בסרט. אולם עשרות סטודנטים ו־סטודנטיות שוודיים, אשר התנדבו להדגים בסרט את נושאי השיחה של המשוחחים — יצרו קטעי פעילות מינית מן הסוג המעולה ביותר. שום סרט פורנוגראפי אינו מסוגל להתעלות לרמת הביצוע הטכני אשר הוצגה בשפת האהבה. הבמאי ויקמאן נעזר בארבע מצלמות כדי להדגים את קטעי ההסבר ה־חזותי שבסרט. מצלמה אחת הוצבה מול בימת התצלומים, האחרת מעל התיקרה, שלישית צילמה בקלוז־אפ את אברי־המין של הגבר או האשה המדגימים שלב זה או אחר שבסרט, ורביעית צילמה בקלוז־אפ את פני־הם באותו רגע. כל ארבע התמונות מוקר־

מומחים ישראליים מביעים את דעתם - האם זה רצוי בישראל?

● **ד"ר לנצט**, גינקולוג: אני מתנגד להצגת סרטים כאלה מכיוון שהם מעוררים מאוד באופן אירוטי. ישנם ספרי הדרכה מינית המבוססים על מחקר מדעי, ואלה כמובן בסדר.

אני סבור שזוג הפסיכולוגים הדני הגלר המשתתף בסרט זה יוצא מתוך הרגשה עצמית ולא מתוך מחקר מדעי. פורנו־גרפיה היא עניין מ־זיק, מפני שאנשים, עם החינוך שקיבלו והגישה שלהם ל־ענייני־מין, לא מוכ־נים עדיין לקבל הד־רכה מינית בצורה כזאת.

לנצט

סרט כזה מגרה, וממילא לא נותן הדרכה מספקת. אפשר לתת הדרכה מינית בצורה יותר יעילה על־ידי התייעצות עם מומחים.

מין הוא כמובן דבר טבעי, אך הוא אינטימי, ואין להפכו לדבר פומבי. הנטייה של היום בארצות סקנדינביה בעיקר להפוך אותו לפומבי היא תגובה קיצונית כנגד כל מה שהיה לפני כן. אני בדיעה שלא צריך להציג דברים כאלה בארץ. אנחנו לא מוכנים לזה עדיין, לא המבוגרים ולא הנוער.

★ ★ ★

● **ד"ר דויד רודי**, פסיכולוג: צריך להראות — בתנאי שלסרט קודמת הדרכה שתאפשר לצופים לקבל אינפורמציה מסוג כזה בלי רגשי־אשמה. סרט זה אסור ש־יהיה מוצג בקולנוע, ושכל מי שישלם לירה או שתיים יוכל להיכנס ולראות אותו. עליו להיות מוצג במסגרת־הרצאה המסבירה ש־מין יצא כבר מחדרי החדרים בהם היה קבור עד עתה, הפך היום שטח של מחקר.

אנשים לא מוכנים עוד לקבל אינפורמציה כמו סרט כזה באו־פן ישיר כל־כך — גם הנוער לא — ל־מרות שתפיסת־המין בארץ השתנתה מאד, ולא רק ברחוב דיזנ־גוף בתל־אביב. ב־רור שקל יותר ל־הראות סרט כזה ל־נוער, מפני שהוא פתוח יותר מהמבוג־רים לתפיסה חדשה. אך שוב — בתנאי שהסרט יוצג במיסגרת הרצאה. בדרך זו גם יוצאת הרוח ממפרשי הפורנוגרפיה.

רודי

★ ★ ★

● **ד"ר גלעדי** (80), יועצת לענייני נישואין: בתנאים הקיימים בארצנו, שהיא ארץ מיוחדת במינה מפני שהעולם מסתכל עליה במשקפת, אין אנו יכולים להכניס את המומנט הזה והנימה הזאת. זה לא יביא שום דבר יותר יפה לחיי האנשים.

הנוער שלנו הוא קיצוני. כבר התחילו אצלנו לעשן חשיש, ברגע שאנשים מחו"ל הביאו אותו.

אנחנו זקוקים לילודה, ולא לסתם חיי־מין לשם הנאה.

העולם קיים הרבה שנים. הסיפוק הזה הוא טבעי וכל אחד עושה לפי יכולתו. יש כאלה שאינם מקבלים סיפוק, וזהו זה.

הסרט הזה מעורר את האינסטינקטים ה־פנימיים עוד לפני הגיל המתאים. יש לעורר בנוער אינסטינקטים חיוביים לגבי צבאיות, לאומיות ועוד ערכים חיוביים. נושא כזה רק משפיל. מה החכמה לבוא ביחסי־מין על הדשא באוניברסיטה בלונדון? אותו דבר עשו כבר מזמן בג'ונגל.

לגבי הדרכה מינית, יש בכל העולם ויכוח חריף מאוד איך להחדיר אותו. אם נכנסת אחות ומספרת על האקט לבנים ובנות ביחד — זה מזיק. ההסברה צריכה להיות אינטימית ובצורה מדעית, על־סמך ביולוגיה וכו'. אחרת התלמידים תופסים רק את הדבר הכי הגס בעצמו.

במה שנוגע לסיפוק מיני — זה תלוי בתורשה. אוננות היא אסון גדול של הנו־ער. הוא מגיע ממנה לאימפוטנציה. אוננות זה אסון, האדם נעשה עצבני וזה מטמטם את כשרונותיו. יש כאלה שבגלל זה לא מתחתנים.

איך לגרום הנאה — דברים אלה אי־אפשר ללמוד. זה דבר טבעי. פעם באה אלי אשה חיפאית להתייעצות. היא היתה פריג'ידית, לא יכלה לקבל סיפוק מחיי־ה־מין עם בעלה. שאלתי מומחים שו־נים, והם אמרו לי שזה עניין שבא מלידה.

מה שפחות דשים בנושא ההדרכה המינית — במיוחד איך לבוא לידי סיפוק — יותר טוב. מיליארדים של אנשים ברחבי העולם התרבו והביאו ילדים — בלי כל הדרכה מינית. האם קיבלו סיפוק? כמובן שקיבלו! אחרת — לא היו עושים ילדים.

ישנה ספרות עשירה ומסועפת ל־הדרכה מינית בריאה, לכל מי ש־רוצה לקבל הדרכה. סרטים רק מגבירים את היצרים, ויכולים להביא יותר נזק מאשר תועלת. הייתי בין המייסדות ואחת הפעילות של הליגה לזכויות הנשים בארץ. אנחנו רוצים לראות את **האשה שתתקרב יותר** להיות בן־אדם. עכשיו היא הרבה יותר נקבה מאשר בן־אדם.

★ ★ ★

● **שולמית אלוני**, ח"כית לשעבר ו־עורכת־דין: אני לא יכולה להביע את ד־עתי על סרט שלא ראיתי במו עיני, ב־מיוחד בנושא רגיש כזה. כאן חשוב ה־איך לא פחות מן המה ברור שצריך לתת הסברה והדר־כה מינית לנוער — ואין לספק אשה כלול בזה — אך תלוי מאד איך הדבר נעשה.

אלוני

Efter to timers pornofilm kom aftenens clou for Göteborg-studenterne: Samleje på scenen.

1200 STUDENTER SÅ KAMMERATER SAMLEJE PÅ BOR

נות לצופה בעת ובעונה אחת! בהדגמת המישגל ... בסרט, רואה הצופה את שני הצעירים מכיוון אופקי, קביל גם בתצלום מלמעלה, כשמצלמה שלישית מכוונת ... אברי־המין של השניים, והרביעית — משקפת את החייה המינית בפניהם.

הסרט נפתח בשיחה בין ארבעת המשתתפים. הרופא ה־...די קולהד מזכיר לצופים כי עד שנת 1938 אסור היה בשוודיה לפרסם דבר על אמצעי מניעה, או על הדרך בה יכולים אשה או גבר לבוא במגע מיני בלי להסתכן בהריון.

השותף הדני בשיחה מזכיר לצופים כי בראשית שנות החמישים הוציא יצרן־בובות דני לשוק בובה, בה הופיע לראשונה גם אבר המין, ואירוע זה גרם לסנסציה כה רבה, שסוכנויות הידיעות הבריקו ידיעה זו לכל רחבי תבל.

סיפוק האהבה — מעשה אמנות

הסרט כולו בנוי על שילוב של פרקי־שיחה ופרקי הדגמה חזותית של הנושא. השיחה מתחילה באוננות אצל הילד והילדה המתבגרים. זהו השלב הראשון לפני קיום המגע המיני הרגיל. האוננות היא כה טבעית, שכל אזהרה מפניה היא מעשה מסולף. אין שום נזק באוננות — רק תועלת ופורקן למיצבור של רגשות מיניים.

לאחר שתמה השיחה בנושא זה, מופיעה על בימת־התצלומית נערה המדגימה אוננות. המצלמות עוקבות אחר אצ־בעותיה ופניה, בהתאמצה בכל כוחה להגיע לאורגאזם.

עתה עוברת השיחה אל הגבר שאינו טורח לספק את אשתו. מודגם גבר העילה על אשתו בלא שום הכנה מוק־דמת, בלי מישחק אהבה, בלי המתנה לאשה שתגיע יחד עמו לסיפוק. הגבר מסיים — ואילו האשה פורצת בבכי.

על הדרך לעזור לאשה לבוא לידי סיפוק מיני מדובר הרבה בסרט. בכלל, מוקדש הסרט בעיקרו לאשה, מאחר והיא זו שהיתה תמיד מקופחת מבחינה מינית. אחת הדעות שאותן קובעים המשתתפים בסרט היא כי האשה למעשה אינה מקבלת את סיפוקה המיני כאשר הפין חודר לאברה. עיקר תענוגה הוא המגע החיצוני של שפתי הפות וגירוי הדגדגן. אומרים המשוחחים: „טעות היא לחשוב כי גבר בעל אבר־מין קטן גרוע מגבר בעל אבר־מין גדול. אין שום חשיבות לגודלו של אבר־המין. ממילא זקוקה האשה למגע חיצוני, כי הוא־הוא הנותן לה את עיקר סיפוקה.“

בהדגמה של מישגל מושלם — אחת הסצינות המרשי־מות ביותר בסרט — נראה הגבר כשהוא נושק תחילה ל־שפתי האשה, ואחר כורע ומנשק וחוזר ומנשק את שאר אברי גופה. הבעת פני האשה משמשת הוכחה בלתי נשכחת לסיפוקה המושלם.

מכאן עוברת השיחה לדרכים למנוע הריון בלתי רצוי. הרופא השוודי, שהוא גניקולוג במיקצועו, מדגים שלוש שי־טות לאיסום הרחם. המצלמה חודרת, בעזרת הדגמות ציו־ריות, אל תוך רחם האשה, מדגימה שימוש בטבעת־מגן, בספירלה ובטבליות נגד הריון.

הסרט אשר החל בגיל ההתבגרות, מסיים בחיי־האהבה של בני גיל השיבה. בסרט מוכחשת הדעה כי אשה שהגיעה לגיל המעבר, איבדה את הצורך בסיפוק מיני. כל עוד חי האדם ונושם, קובעים עושי הסרט. הריהו זכאי ומסוגל לחיי אהבה.

בתחילת הסרט מסביר הקריין: „חיים נהדרים! יש לנו רק פעם אחת חיים עלי־אדמות. יש אנשים המאמינים בחיים אחרים. זו אמונה. אבל אנו יודעים בוודאות רק כי יש חיים עלי אד־מות. הבה נחיה חיים אלה במלוא ההנאה שהם מעניקים לנו. אל נתייחס לאהבה בדרך דו־משמעית. האהבה פירושה חיי־נפש וחיי־גוף. כל מה שעושה את גופנו לבעל חיות מינית, שייך שייכות מלאה לחיי האהבה שלנו. נחדל להתייחס אל אבר־המין שלנו כאל אבר שאסור לדבר עליו בחברה טובה. אנו נהנים מחיי העבודה שלנו, מחיי החברה שלנו — הבה נהנה גם מחיי־האהבה שלנו, בלי שום ריגשות אשמה.“

לילדים בני שלוש־עשרה

בימים אלה מוצג שפת האהבה בהצגת בכורה בקופנ־האגן ובשטוקהולם כאחד. לבתי הקולנוע באים מחנכים בלוויית תלמידיהם. זהו סרט אשר כל צעיר וצעירה, החל מגיל 13, רואים אותו — כדי לדעת הכל אודות חיי־המין שהם עתידים לחיות. לדעת בלי מחסום של איסורים, בושה ואשמה.

זהו סרט שגם בסקנדינביה לא היה איש מאמין לפני עשר שנים כי תורשה הצגתו בפומבי. אולם עשר שנים הן זמן רב. מי זוכר עוד את לילה אחד של אושר? את הסצינה החטופה של עירום אשה במים... בשפת האהבה אין פרט ניסתר.

אולם זהו לא סרט פורנוגראפי. סרטים פורנוגראפיים מוצ־גים מדי יום בקופנהאגן ובשטוקהולם בעשרות חנויות ואולמות לתצוגת פורנו. שפת האהבה הוא סרט אחר. ארץ שתחליט ותעז להציג אותו — ולצורך הצגתו דרושים אכן החלטה ואומץ — תשיג את הסרט הטוב ביותר הקיים כיום אודות חיי המין של האדם: הדרך בה פוגש נער בנערה לראשונה; מדוע מאוננים צעירים; הדרך למנוע פריג׳ידיות מצד האשה כתוצאה מטכניקה גרועה של הבעל; מדוע מעדיף גבר למצוא סיפוק מיני אצל גבר, ומדוע מעדיפה אשה אהבה לסבית; כיצד לבוא לסיפוק מיני בלי חשש להריון; האהבה בגיל השיבה. בקיצור — הכל.

האם יש סיכויים ששפת האהבה יגיע גם לישראל? אין סכ־נה כזו נשקפת. יש לזכור שסרט זה לא נוצר בחלל ריק. הוא נוצר על רקע תרבות מסויימת. אופיינית לארצות הסקנדינביות. הוא לא יכול היה להיווצר בכל תרבות ואווירה אחרת. בנפרד מהשאלה אם רצויים בכלל לישראל הדגמות־מישגל באוניברסי־טאות וסרטים כמו שפת האהבה — שאלה אותה חייב כל אחד לענות לעצמו — ניתן לקבוע עובדה אחת בבירור:

בישראל — זמנם עדיין לא הגיע.

„שפת האהבה“ זהו שמו של הסרט השוודי־דני, המטפל בדרך נועזת ב־יותר בטכניקה של אהבה ומין. כאן: זוג מתעלס לפני המישגל.

במדינה

(המשך מעמוד 19)

תחה אחרי מותו תערוכה של ציוריו. נושאי הציורים הם נופים, דמויות חיילים ורישומים של סימטאות בערי הגדה וירושלים העתיקה. הצלליות והצבע השחור הם דומיננטים ברישומים אלה. כי ארנון היה עיוור צבעים. הבעת אנשי־הצבא בציוריו עגומה וחזות פניהם לאה.

לא רק המלחמה הממושכת ומצב הכוננות המתמיד בשער־הגולן, שם ישנים הילדים במקלטים, הטביעו את חותמם על יצירותיו של ארנון. היתה בהם תחושת גורל, שהוא היה קרוב אליה.

חברתו ישראלה היתה בשעתו חברה של חייל באותה יחידה בה שירת ארנון. האיש נהרג במלחמה. ישראלה הפכה להיות חברתו של בן־דודו, שמואליק חדש, איש קבוצת כינרת ששירת באותה יחידה. גם שמואליק נהרג בקרב. משפחת חדש בכינרת אימצה את ארנון, שבא לבקרם, כבן נוסף. הוא בילה עם ישראלה שעות רבות בשיחות על שמואליק. לאט לאט התהדק ביניהם הקשר, עד שהפכו לחברים.

במכתביו אליה שפך ארנון את כל חוויותיו. באחד המכתבים כתב: „אנחנו יושבים כאן לפני סיור. אני יושב וחושב מדוע זה צריך להיות כךז מדוע אנחנו חייבים לעשות את אשר אנחנו עושים. מדוע לא יכולים להיות אנחנו כמו הנוער בעולם, לבלות בדיסקוטקים ולהנות מן הנעורים.״

ואז נהרג גם ארנון, חברה השלישי של ישראלה מאפיקים, באותה יחידה עצמה.

„אבא של מישהו שאיננו״. „הוא היה כוכב שביט שלא הגיע לפיסגתו,״ אמר עליו אביו אליעזר. „כשהיה בינינו, כמעט ולא הבחננו בו. עכשיו, כשנפל, אנחנו רואים שהיה לנו אוצר. כל חיי הייתי אדם פשוט יאלמוני. עכשיו, אחרי מותו של ארנון, הפכתי לאבא של מישהו שאיננו עוד. יש לי הרגשה שמותו של ארנון היה רק ענין של זמן. הוא יכול היה ליפול באותה צורה לפני חודש ואחרי חודש. זה רק מקרה שנפל בתאריך שנפל.״

אליעזר צור אינו מאמין שבנו ניבא את מותו בדייקנות כה רבה. „הסיפור שארנון כתב,״ הוא אומר, „לא היה מוכרח להיות על עצמו. כל אחד שהיה עימו באותה יחידה מיוחדת — עבר את אותן הסכנות, את אותם הקרבות. רבים מהם נפלו ואחרים נתונים בסכנה מתמדת. הסיפור עלול להתייחס לכל אחד מהם.

„יש רק סיבה אחת בגללה אני פוחד לפרסם את המכתבים שכתב ארנון ואת נבואתו על מותו,״ המשיך האב, „אני פוחד שזה ירתיע הורים אחרים. שהלילות בהם הם לא ישנים בגלל חרדה לשלום בניהם ילכו ויתרבו.״

ירושלים

הקפאה לוהטת

מיד לאחר מלחמת ששת־הימים, פתחה הממשלה במסע לעידוד התיישבות יהודית בעיר־העתיקה ששוחררה זה עתה. כמקובל בין עם ישראל, נמצאו כמה נפשות תמימות שלקחו את הדברים ברצינות, עקרו לעיר העתיקה, ורכשו זכות חכירה לזמן ארוך מידי הערבים בעלי הדירות.

מניעיהם של המתיישבים החדשים היו שונים: היו כאלה — אמנים, סטודנטים — שהתאהבו באווירה הרומאנטית של עיר הקודש. היו כאלה שעיניהם היו נשואות פחות לשמים ויותר לקרקע, האמינו שהם עושים עיסקה מסחרית טובה בהשקיעם את כספם שם, מה עוד שהממשלה מעודדת לכך.

להסתלק! דבר אחד איפיין את המתיישבים: כולם נאלצו להשקיע מכספם לא רק כדי לרכוש את זכויות־החכירה, אלא גם כדי לשפץ את המיבנים.

אחרי החלום הוורוד, באה ההתפכחות המרה — כרגיל כאשר עושים עסקים עם הממשלה. ב־18 לאפריל 1968 נתפרסמה פקודה בחתימת שר־האוצר פנחס ספיר, לפיה הוא מפקיע את כל האיזור „לצרכי הציבור״. התושבים היהודים, שהוזמנו על־ידי הממשלה לעבור ולהשקיע שם מכספם, הוזמנו עתה להסתלק משם — ובמהירות. מי שלא עשה כן — הוצא נגדו צו פינוי.

מה מסתתר כאן? השבוע נועד להיפתח בירושלים המשפט נגד אחד האזרחים שגילו רוח־קרב וסירבו להיכנע להחרמה החוקית. האזרח, סמי לוי — המיוצג על־ידי השופט לשעבר, עורך־הדין אליעזר מלחי — פתח בזמנו בית־קפה וגלריה לחפצי־

גבר מתגלח תמיד עבור שניים!

חשוב גם עליה התגלח ב״אדיסון״
כי ״אדיסון״ הוא סכין הגלוח המגלח למשעי
ומקנה לך הופעה הדורה ורעננה.
״אדיסון״ הסכין המלטף את פניך
״אדיסון״ נבחר במשאל העם לשנת 1969
כסכין הגילוח המובחר.
״אדיסון״ מגלח יותר מכל סכין אחר

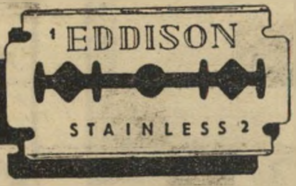

ב י מ ו י — לטלוויזיה
צ י ל ו ם — לטלוויזיה
ה פ ק ה — לטלוויזיה
כ ת י ב ה — לטלוויזיה
ה ג ש ה — לטלוויזיה
א י פ ו ר — לטלוויזיה

נמשכת ההרשמה
לקורס לטלוויזיה
מחזור ג׳

לרשות התלמידים
מערכת
מצלמות טלוויזיה
ואולפן בקרה
לעבודה מעשית

סגל המרצים מורכב
מאנשי
טלוויזיה מדופלמים

מספר המקומות מוגבל

●

ההרשמה:
יום יום, בשעות 4—7 אחר־הצהרים
בבית „בני־ברית״, רחוב קפלן 10,
תל־אביב טלפון: 257235.

סולפרין
השמפו
נגד
קשקשים
Dr. Dralle

הטפול היעיל
נגד קשקשים

SCHAUB LORENZ

מקלט
הטלויזיה
הטוב
בעולם!

תנועת העולם הזה — כוח חדש

● בפתח־תקווה

כל אוהדינו בפתח־תקווה מתבקשים להתקשר עם ת.ד. 728 או טלפון 915572, לשם תיכנון פעולות בעתיד.

אמנות ברובע היהודי בירושלים, ופיתח את כל השטח שמסביב. לדבריו, השקיע במקום מאז 1967 180 אלף ל״י — אותם הוא מתבקש להפסיד עתה. לרוע מזלו של לוי, הוא פתח את עיסקו בסמוך למקום שהפך מאוחר יותר לביתו של יגאל אלון.

כרגע, מוקדם עדיין לנבא כיצד יסתיים משפטו של לוי. אולם ללא קשר למשפט, מעלים תושבי האיזור שורת שאלות קשות: האם גם סגן ראש־הממשלה התבקש לפ־נות את ביתו, או שבית זה נחשב ל„צרכי ציבור?״ או אולי הישיבות והמגורים ל־תלמידי הישיבות הנבנים שם — הם הם צרכי הציבור המסתוריים?

השאלה הכי כואבת היא זו המתייחסת לפעילותה של החברה לפיתוח מזרח ירו־שלים. לטענת התושבים הזועמים — שפניו־תיהם לעזרה אל מבקר־המדינה נענו ב־שלילה — זוהי הסיבה האמיתית להחרמת רכושם: ברגע שהם יסולקו מהאיזור, תוכל החברה לפיתוח להתחיל לעשות רווחים גדולים — על חשבונם.

אב דויד רחמים

„העיקר שיחזור״

נאשם מרדכי רחמים עם אביו ואמו

„ילד טוב, מרדכי״

דרכי־אדם

בננו, גיבור־התהילה

ברחבי העולם, מרדכי רחמים הוא דמות גיבור רומאנטית ונועזת, סוכן־חשאי יפה־תואר, שזינק בודד חמוש באקדח ואומץ־לב בלבד אל מול שלושה רוצחים מזויינים בתת־מקלעים יורקי־אש. אולם בבית־החד־קומתי הצנוע במושב־העובדים של יוצאי־תימן אליכין, הסמוך לחדרה, מרדכי הוא ילדם הקטן של הוריו. ילד שיצא בודד לעולם הזר והבלתי־מוכר, והמעורב בפרשה מסובכת ובלתי־מובנת להם. שני דברים בלבד מעניינים כיום את אנשי אליכין: מתי יבוא הגשם, ומתי יבוא מרדכי רחמים.

„שלום, נשיקה — וזהו״. לאחר ירי־דה לאחרונה במתח סביב המשפט בוינטר־תור, חזרה הפרשה והתפוצצה לשערורייה רבתי ביום שני השבוע, כאשר פרקליטו של רחמים האשים בפומבי את התביעה והמשטרה בקנונייה לזיוף עדויות, עזב את אולם־המשפט בטריקת־דלת — התנהגות ללא תקדים בשווייץ. מה חושבים על הת־פתחות מדהימה זו הוריו של מרדכי?

לגביהם, אין בכך משום חדשות מסעי־רות. הם לא פיקפקו מעולם בצידקתו של בנם, וההתפתחויות השונות במהלך המשפט מסובבות לגביהם. „העיקר שיחזור בעזרת השם.״ מתאנח אביו דויד, כשהוא יושב, יחף, על מרבד בכניסה לביתו, חבוש כובע טמבל דהוי, ומכניס לנחיריו פירורי טבק־הרחה. דויד חזר זה עתה מעבודתו, כ־פועל חקלאי, בה הוא משתכר כ־15 ל״י ליום. אמו של מרדכי, אסמר, אשה נאה ואדיבה שהעצבות ניכרת בה, מגישה תה. 18 הימים מאז שבנה נסע ניכרים בה: „נסע ולא העיר אותנו.״ היא מצטערת. „לא רצה לגרום לנו צער וגעגועים. ביום שבת בלילה צילצל, משם. לא יודעת באיזה שעה. אמר שלום, מסר נשיקה לבת־אחותו הקטנה. מאוד אוהב אותה. אמר עוד פעם שלום, וזהו.״ האב מצטרף לדברי אשתו: „דואגים. באמת קשה. אבל אין ברירה. בעזרת השם יהיה בסדר.״

„שכנים טובים, אנשים יקרים״. על הקיר בחדר הסמוך למיטבח תלוי תצלום ענק, בגודל מטר על שמונים של מרדכי, שצולם כאשר חזר לארץ לאחר ההתקפה על מטוס אל־על. אמו שולחת בתמונה מבט נוגה: „אנחנו לא יודעים לקרוא,״ מספרת היא. „הילדים כולם למדו. הבת באוניברסיטה — ברוך־השם התחתנה עכשיו, גרה ברמת־גן — הבן הנשוי גר בחדרה, ומרדכי גם כן התחיל ללמוד באוניברסיטה. רק אנחנו

אם אסמר רחמים

„איך לא אדאג?״

לא יודעים לקרוא. אבל השכנים באים לספר לנו מה כתוב בעיתונים. כמו אחים, השכנים שלנו. כמו בנים ובנות. באמת שכנים טובים. כל הזמן לא שוכחים אותנו. אנשים יקרים. עכשיו כבר לא באים אצלנו עיתונאים ואנשים מהממשלה. אבל אין דבר, בעזרת השם נתגבר בעצמנו.״

החשיכה יורדת על אליכין, ודויד נושא מבטו לשמיים. אין עננים. גם מחר לא ירד גשם. מייד יקום וילך לבית־הכנסת להתפלל תפילת־מעריב, כדרכו מאז ומת־תמיד — רק קצת יותר. אמו של מרדכי סרה להכין ארוחת־ערב. היא מנסה לחייך: „ילד טוב מרדכי. לא עשה שום רע. עשה רק טוב לעצמו ולמדינה. שאלהים יחזיר לו טוב. יום לפני הנסיעה נישק אותי, אמר לי: ,אמא, אל תדאגי.׳

„איך לא אדאג?״

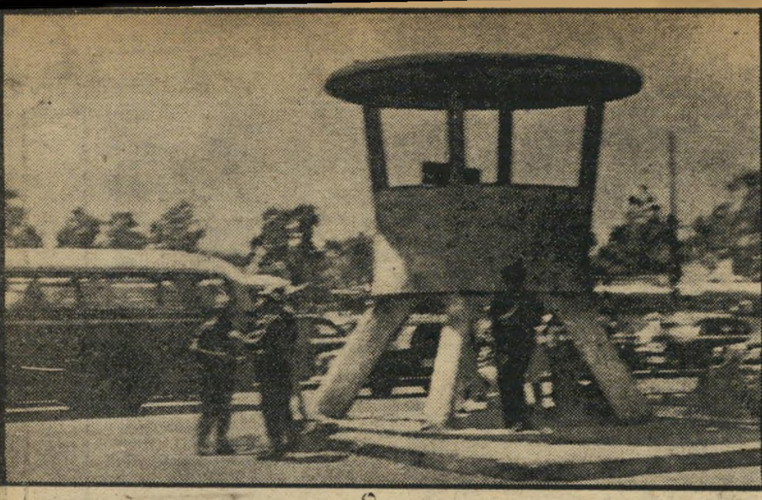

טוס לפארים על חשבון העולם הזה

זהה את הצילום למעלה לפי אחת מן התשובות הבאות:

1. כיכר ונציה, רומא
2. כיכר צינה, תל־אביב
3. כיכר פלסטין, עזה
4. כיכר השיחרור, בגדאד

★

מדי שבוע יתפרסם צילום, שתתבקש לזהותו. בתום הסידרה יוגרל הפרס בין שולחי התשובות הנכונות. כל תלוש מזכה אותך בהשתתפות נוספת בהגרלה.

★

גזור את התלוש, הדבק אותו אך ורק על גלויית **דואר**, ושלח אותו אל: תא־דואר 136, תל־אביב, עבור „חידון צילומים״.

תלוש מס׳ 2

התשובה: ....

השולח ....כתובתו ....

תשבץ „העולם הזה"

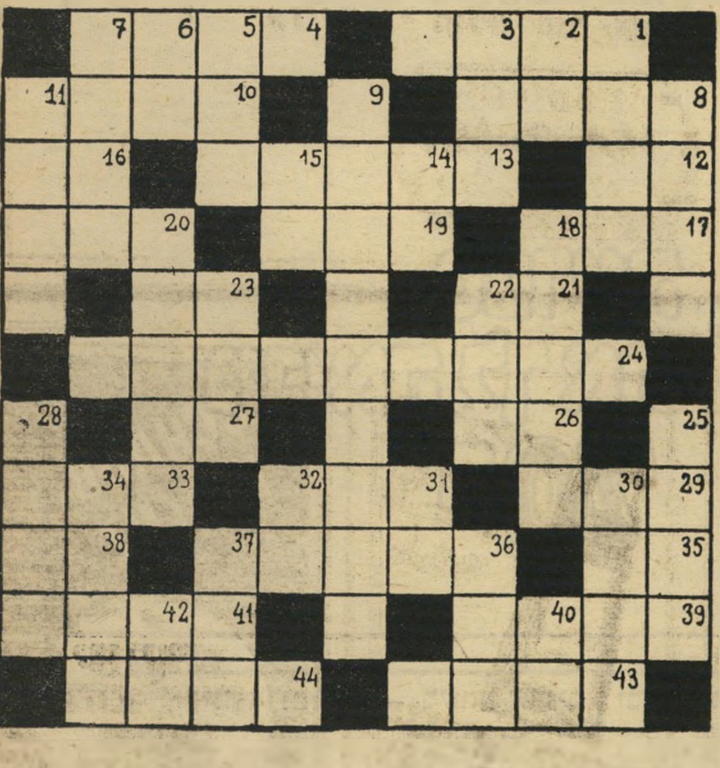

מאוזן: 1) זכוכית מגדלת או מקט־נת; 4) זוג; 8) מרים משאות; 10) שביל הזהב; 12) בתוכו; 13) הפוכה של הג־בהה; 16) שלוש עשרה; 17) חברת אניות; 19) עשוי מחימר; 20) צורר ל־יהודים; 21) בא בימים; 23) לוהט; 24) נקודה מדרום לבאר טוביה; 26) נציג העם (ר״ת); 27) בדחן; 29) לחם עוני; 31) ואם יש ... יופע מיד (ביאליק); 33) טפשות; 35) משאבת הגוף; 36) כס־רה; 38) בירת הולנד; 39) מדינה באמ־ריקה הלטינית; 41) תיאטרון ישראלי; 43) שאין לה פרי בטן; 44) מקום הקרב.

מאונך: 1) סגוף; 2) בסולם הקו־לות; 3) לשון; 5) מחוז; 6) קיים; 7) האשה הראשונה הנקראת בתנ״ך נביאה; 8) משגב; 9) מדרום לחדרה; 11) מלח־מה־פסיבית; 14) מלך פרסי; 15) אדמה פוריה; 18) תא חברתי ראשוני; 20) עידוד; 22) חלק הרגל; 23) עפר; 25) עם בו נלחם ישראל במדבר; 28) עיר ספרדית שעל שמה נקרא סוג של יין; 30) שאין פיו ולבו שווים; 31) נקי; 32) שמשקלו אינו מרובה; 34) כתם על ה־עור; 36) בזריזות; 37) סופר שכתב מ־חיי התימנים; 40) תואר תורכי; 42) מצורות כתיבת שם ה׳.

ספורט

עד השבת האחרונה, לא הפסידה קבוצת מכבי פ״ת באף משחק ליגה. השבת נוצחו הפתח־תקואים לראשונה על מגרשם הביתי ע״י קבוצת הכח ר״ג בשיעור 1:0. את אשר אירע במגרש לאחר המשחק מתאר כתב **העולם הזה** נתן זהבי שנכח במקום וצילם את התמונות המופיעות בעמוד זה:

השופט אוטו פריד שרק לסיום המשחק. שחקני פ״ת שלא השלימו עם הפסדם, עטו לעברו, והחלו מאשימים אותו בהפסד קבוצ־תם. פריד החל צועד לעבר חדרי־ההלבשה. כשהגיע למרחק מטרים אחדים מהשער, החלו ניתכים עליו פירות, בקבוקים ואבנים. כמה סדרנים חמומי־מוח, שהתקפה מהיציעים עודדה אותם, ניסו לתקפו במגרש. פריד נסוג במהירות.

סדרנים אחדים ושני שוטרים במדים הגנו על פריד, עסקני מכבי־פ״ת ניסו להרגיע את הרוחות, אך ללא הואיל. כמה סדרנים ואוהדים פתח־תקואים החלו לתקוף את שח־קני הכח. ראשון המותקפים היה הקיצוני השמאלי יעקב בורשטיין. הסדרן שהתקיפו הפילו על הקרקע ובעט באשכיו. המותקף השני היה הקיצוני הימני סמי שאולי גם הוא ספג כמה מהלומות. כשניסו המלבסים התוקפנים להעניש את שוער הכוח מיכאל קדוש, שלטענתם ביזבז זמן במשחק, נתקלו

באבנים ופטישים

הבחור המחזיק בידו פטיש ואבן הוכיח רוח־קרב אמיתית. בשעה שמן היציעים החלו ל־היזרק אבנים, לקח האיש פטיש, שנמצא ב־שטח המיגרש, הסתער על התוקפים והבריחם.

באדם תוקפן לא פחות מהם. קדוש החל מחזיר מלחמה שערה.

לעזרת השוער המותקף בא אחד מעשרת אחיו שנכח בשדה. הוא החל מכה בסדרנים. אנשי הסדר, שהחלו בקטטה, מצאו עצמם לפתע מוכים וחבולים ומיהרו לבקש מ־חמשת השוטרים הבודדים לעצור את קדוש על תקיפה. הסדרנים תפסו כקורבן איזה צעיר, טענו שהוא זה שריכה בפטיש את אחד מאנשיהם, והשוטרים עצרוהו. (התמו־נות שבידי מוכיחות שעצרו את האדם הלא נכון). חלק משחקני הכח החל נסוג לעבר היציאה האחורית של המיגרש. כוח משטרה הגיע. הקהל החל לסגת. החשיכה החלה יורדת. תם משחק נוסף בליגה הלאומית.

sabrina לאופנה הנועזת של שנות ה־70 את צריכה את סברינה להשלמת המראה האופנתי. גרבי מכנס סברינה. גרבי סברינה, תחתוני סברינה בשלל גווני האופנה. בדוגמאות האופנה וברוח האופנה.

סברינה מביאה לך את מראה ה־70

שגב - קרמון

קנה אדום-לבן — משחת שינים „זברה" של „עץ הזית"

בסיסמא „קנה אדום־לבן" על משקל „קנה כחול־לבן", הציגו השבוע מפעלי „עץ הזית" את משחת השינים החדשה עם הפסים האדומים מתוצרת הארץ בשם „זברה". רק 3 חברות עולמיות מצליחות לייצר עד כה משחה עם פסים אדומים מסוג זה הכרוכה בתהליך תעשייתי מסובך למדי ומהווה הישג בשטח הגיינת השינים. כיום הצטרף אליהם המפעל הישראלי עם רכישת ידע מחו״ל והבאת מערכת ציוד משוכללת ומיוחדת למטרה זו.

למשחת הפסים האדומים דוגמת „סטרייפ" (Stripe) בארה״ב ו„סיגנל" (Signal) באירופה, יש פעולה כפו־לה: אנטי בקטרית מצד אחד ומרעננת מצד שני. הפסים האדומים מכילים הכס־כלורופיין (Hexachlorophene) — החומר המשמיד בקטריות ומגן על בריאות השינים. המשחה הלבנה מכילה ברום־כלורופיין (Bromchlorophene) ומצטיינת בפעולתה לחטוי הפה ולטיהור הנשימה. באירופה המערבית מציינים המומחים כי מוצר זה משמש הן כמשחת שינים והן כמי פה בעת ובעונה אחת. משחת הפסים האדומים נחשבת למשחה יקרה בחו״ל. בארץ נמכרת משחת השינים „זברה" בשפופרת הרגילה במחיר 1.30 ל״י ושפופרת החסכון הגדולה במחיר 2.30 ל״י.

בשלב ההצגה של המשחה מנהיג „עץ הזית" חידוש נוסף: הקונה את „זברה" מוצא בתוך כל קופסא שי חינם: „מפתח חסכון" המאפשר את ניצול המשחה עד הסוף.

למשחת „זברה" בפסים האדומים טעם מרענן מטיפוס „ספרמינט" (Spearmint). בשלב מאוחר יותר יוציא „עץ הזית" גם „זברה" בהרכב של „פלואוריד". גיוון זה הונהג לאחרונה גם באמריקה וקבל את אישורה של אגודת רופאי השינים בארה״ב.

„שופט מלוכלך"

בתום המישחק הסתערו שחקני מכבי פתח־תקווה על השופט פריד וקוראים לעברו קריאות גנאי. הגדיל לעשות בלם מכבי, חיים פיינברג (ראשון מימין), שצעק: „שופט מלוכלך." פריד, שהוא איש־משטרה, הודיע לפיינברג כי אם לא יתנצל בכתב, לא יחזיר לו את כרטיס־השחקן שלו.

מכות רצח

מכה אחד משחקני הכוח סדרן פתח־תקוואי שהיה מבין אלה שהחלו בתיגרה. הסדרנים חשבו שהשחקנים עייפים, אך עד מהרה התברר להם ההיפך. בתמונה: אחד השחקנים מסיים את מלאכת ההכאה בעוד הסדרן שכוב על הארץ וידי השחקן מטפלות בו. התקרית החלה לאחר התגרויות גם מצד הקהל.

האמבולנס ממתין

זהו איש פתח־תקווה (משמאל. מחזיק סודר ב־ידו), שהחל במלאכת תקיפת השחקנים. הנתקף הראשון היה הקיצוני השמאלי של הכוח, יעקב בורשטיין, שהופל על הריצפה כמה מטרים מן האמבולנס שחיכה לפצועים. בורשטיין היה מוכה הלם, לא הבין מדוע תקפו אותו.

פעולת תגמול

שוער הכוח, מיכאל קדוש, שהיה השחקן המצטיין במיגרש, הוכיח שהוא מצטיין לא רק בעמדת הגנה. לאחר שפגעה בו אבן, שנזרקה מהיציע, הסתער על הגדר בכדי להכות את יודה האבן. חמישה אנשים נזעקו להחזיקו כדי שלא יערוך ביודה שיפוט מהיר. היודה עצמו וחבריו נמלטו בבהלה מהמיגרש.

בעיטה בפרצוף

שוער הכוח רמת־גן, מיכאל קדוש, בועט בפרצופו של אחד הסדרנים במיגרש מכבי פתח־תקווה, לאחר שהסדרן קיללו, איים עליו באלימות ואף ניסה לתקפו. קדוש ענה לסדרן באותו מטבע. השתוללות הקהל, השחקנים והסדרנים נמשכה עד בוא תגבורת של שוטרים, עם חשיכה.

קולנוע

סרטים

המערבון
הגדול מכולם

בצהרי היום (סינרמה, תל־אביב, אר־
ות־הברית) גרי קופר הוא קיין, מארשאל
קומי בעיירה אמריקאית קטנה, ובצהרי ה־
ום — סרט בן שעה וחצי המספר על שעה
חצי בחייו של קיין — הוא המערבון ה־
טוב ביותר שנוצר אי־פעם.
חמש שנים לפני התרחשות הלילה שלח
קיין לכלא פושע בשם פראנק מילר. עתה
קיבל מילר חנינה, והיא עומד לחזור לעיירה
רכבת הצהרים כדי לנקום בקיין, האיש ש־
גללו ישב חמש שנים. שלושה מחבריו של
ילר, שבאו לעזור לו, כבר מחכים לבואו
תחנת הרכבת.
השעה עשר וחצי: קיין מסרב לשמוע
הפצרות ידידיו ולברוח מן העיירה. הוא
חליט להישאר ולהילחם.
נותרו לו 90 דקות עד בוא הרכבת, בהן
וא מנסה לגייס עזרה בין תושבי העיירה.
ולם — ביניהם ידידיו הטובים ביותר —
תחמקים בתירוץ זה או אחר. סגנו מת־
טר. אשתו, לה נישא באיתו בוקר, היא
ויקרית — כת המתנגדת לאלימות — עו־
דת לעזבו בגלל החלטתו להילחם.

צינה מהסרט „הלגה ומיכאל"
גירוי — אין. הסברה — יש

בתום 90 הדקות, כשצפירת הרכבת המת־
בת נשמעת, נותר קיין לבדו ברחוב ה־
שי הריק, מצפה לקרב עם הארבעה.
בצהרי היום הוסרט לפני כ־15 שנה, ב־
ופה בה השתולל בארצות־הברית המאק־
תיזם. הבמאי קרל פורמן היה אחד מאלה
וזה את מוראות הרדיפות על בשרו. הוא
א את עצמו בודד לגורלו, כשכל הולי־
עומדת, יצונה בלי להניע אצבע.
צופה של היום, שראה מאז עשרות חי־
קם חדישים, צבעוניים וסינמסקופיים של
צינות המפורסמות מבצהרי היום, נראה
רט קצת מיושן. תוכלו לזהות בו, למשל,
המקור לפתיחה הנהדרת של היו זמנים
ערב של סרג'יו ליאונה, זו של שלושת
קדוחנים הממתינים לצ'ארלס ברונסון ב־
נת הרכבת. או של השריף המנסה לאסוף
שים לרדיפה אחרי קיד וקאסידי.
בצהרי היום אינו סרט גדוש נהרות של
כמו רוב המערבונים החדשים. מי ש־
ב לראות פרצוף מעוך אחד לדקה, ימצא
בצהרי היום שקט מדי לטעמו. לאחרים
מומלץ. מכל הלב.

אגרמה
הנושא

הלגה ומיכאל (מקסים, תל־אביב, גר־
) במודעות לסרט מבטיחים לקהל: סרט
, המתאר את כל השלבים — מן הרעב
ני ועד לפיסגת הסיפוק המיני; חיזור,
חק האהבה, שלבים במישחק הגירוי,
גל, סיפוק התשוקה.
תאמינו. אל תלכו לסרט לחפש את
זה, אלא אם כן אתם מוכנים להסתפק ב־דיאגרמה על הנושא.

הלגה ומיכאל הוא סרט חצי דוקומנטארי על הסברה מינית, לא טכנית, אלא פסיכולוגית ופיסיולוגית, ועל הדרכה להורים כיצד לטפל בבעיות הפסיכולוגיות הקשורות במין של ילדיהם מגיל הינקות ועד ההתבגרות.

הסרט עשוי בעדינות ובטעם, ומה שחשוב יותר, בגישה חופשית מרגשי אשמה וצביעות. גישה זו מנטרלת כמובן את הגירויים שיש בו. שלוש תלמידות התיכון שישבו מאחורינו לא השמיעו אפילו ציחקוק אחד במשך כל סצינת־הלידה — ואפילו לא למראה זוג מתרחץ באמבטיה בחברת שני ילדיהם הקטנים.

אהבה
ממבט ראשון

קיד וקאסידי (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) פול ניומן הוא השודד הנוראי ואימת המערב הפרוע בשם באטש קאסידי. רוברט רדפורד הוא סאנדאנס קיד, יד ימינו, והקלעי הטוב ביותר באותו איזור.

יחד הם מהווים את צמד השודדים הסימפטי ביותר שראינו לאחרונה על הבד. הם אינם הטיפוסים הקשוחים הרגילים, אלא צמד הרפתקנים מקסים, עליז ומלא חן.

הקהל אוהב אותם מרגע ראשון, וממשיך לאהוב אותם כשהם שודדים רכבות, בנקים, בורחים מהחוק או מחזרים אחרי נערתם קטרין רוס.

הסרט מתחיל בשלב בו ימי הזוהר שלהם כבר מאחוריהם. הכנופיה מתפרקת, וקאסידי וקיד מנסים לבנות לעצמם עתיד חדש. לשם כך הם נודדים לבוליביה, — ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות בעיניהם, — ומנסים אפילו להרוויח את לחמם ביושר. ההצלחה המקווה לא באה, והם נהרגים כאשר החליטו להתחיל שוב בעתיד חדש.

קיד וקאסידי הוא אחד מאותם סרטים נדירים שכל אחד נהנה לראות אותם, מהתחלה ועד הסוף.

10 מיליון
מתחת לפני הקרקע

שוד הקאזינו בלאס ואגס (הוד, תל־אביב, ארצות־הברית) עוד סרט על שוד.

לא ברור מדוע קראו לו כמו שקראו לו. מפני שלכל אורכו לא נישדד אפילו קאזינו אחד לרפואה. ג'רי לוקוד מחביא מתחת לפני הקרקע מכונית משוריינת שבתוכה נמצאים שומר וסוכן פדראלי פלוס 10 מליון דולר. התסריט טפשי וחסר־הגיון, ומה שחמור יותר במקרים כאלה — חסר הומור לחלוטין. חסרון בולט נוסף — אלקה זומר. איך, למרות כל זה, מצליח הסרט לרתק — שייך כבר לתחום הניסים.

תעמולה

תן דולר
והרוג ערבי!

הישראלי האחרון שיצא עליו הקצף בלבנון, היא ישראלית לשעבר, דווקא. תשמעו מה מספר עליה שבועון הרכילות הלבנוני אל שבכה (הרשת), תחת הכותרת „מלכת היופי הישראלית — ממזרה מפולניה:"

גילה גולן, מלכת־היופי הישראלית וסגנית מלכת היופי העולמית, היא ממזרה. מצאו אותה בפולניה בין הריסות העיר קראקוב, בימי מלחמת העולם האחרונה. היא היתה בת שלוש, ואומצה על ידי משפחה קתולית. אחרי המלחמה נאספה על ידי המוסדות היהודיים שמטרתם לאסוף שארית היהודים, והועברה לצרפת, ומשם למדינת הממזרים.

היא נבחרה למלכת־היופי והששתתפה בבחירות מיס־עולם, אך זכתה לתואר סגנית בלבד. ואז נשלחה על ידי ממשלת ישראל לניו יורק למען התעמולה הישראלית. מתחת לסיסמה „תן דולאר — והרוג ערבי", חשפה הממזרה האסופית את שוקיה ואת אשר מעל לשוקיים.

עמידתה בתנוחה הזאת נתמכה על ידי ממשלתה, שהפכה אותה לכוכבת קולנוע. זאת, מלכת־היופי של מדינת־האסופים, מילאה תפקידים ראשיים בסרטים: אניית המטורפים (ספינת השוטים) ושלושה בכבלים, עם ג'רי לואיס. לשם זהירות אנו מודיעים גם שאותה אסופית עושה הכל כדי לזכות באזרחות אמריקאית.

חברי „משפחת ההיפים" שרצחו את שרון טייט

גילו: שרון התחננה לפני הירצחה:

„תנו לי ללדת לפני שתרצחו אותי!"

מגילת־המפתח לפרשת הרציחות של שרון טייט וחבריה נאמרו באקראי, כמובנות מאליהן, על־ידי סוזאן דניס אטקינס, אחת החשודות ברצח:

„אנחנו איננו שייכים לעצמנו, אנחנו שייכים לו," אמרה היא, בדברה על מנהיג הכנופיה צ'ארלס מנסון.

בכך, בשיא הפשטות, הסבירה כיצד התאפשרו רציחות זוועתיות אלו; חסרות טעם, חסרות סיבה — מלבד סיבה אחת: פקודתו של מנהיג „המשפחה", שכינה עצמו השטן.

בן-אלוהים
ובן השטן

היה בכך משום גילוי של אמת נוראה, ממנה ניסו האמריקאים להתעלם עד כה: שבארצות־הברית ישנם כיום אלפי, ואולי רבבות, אמריקאים, רובם צעירים, שהסירו מעל עצמם כל מיגבלה מוסרית וחברתית. בעזרת סמים הם החזירו עצמם לאחור, לתקופת עובדי־האלילים — ורבים מביניהם מוכנים אכן להעלות קורבנות־אדם על מיזבח טירופו של המנהיג המיקרי שלהם: בן האלוהים, בן־השטן, או בן כל שם אחר שהוא נוטל לעצמו.

מקלחת וארוחה
אחרי הרצח

המילים „מדהים", „מזעזע", „מפלצתי", מאבדות כל משמעות כאשר מנסים להשתמש בהן לתיאור פרשה מעין זו.

אופייני אולי ביותר לכל הטרגדיה הנוראה הוא דווקא רצח שני שבוצע על־ידי רוצחיה של שרון וחבריה — למחרת, בעשרים לאוגוסט. חמשת רוצחיה של שרון חדרו לבית אחר, אלמוני לגביהם, ורצחו את דייריו, מלו לביאנקה ואשתו. הסיבה לרצח זה, לדברי פטרישה קרנויקל, אחת הרוצחות: כדי להוכיח לשטן שהם לא איבדו את עצביהם, בעיקבות רצח שרון.

לאחר רצח בני־הזוג, התקלחו חמשת הרוצחים בשלווה בדירת קורבנותיהם והתיישבו לארוחה ממיצרכים שהוציאו מן המקרר.

הטבח בוילה של שרון טייט היה נורא במיוחד בגלל העובדה שהיא היתה בהריון. המין האנושי עדיין מזדעזע נוכח רצח של

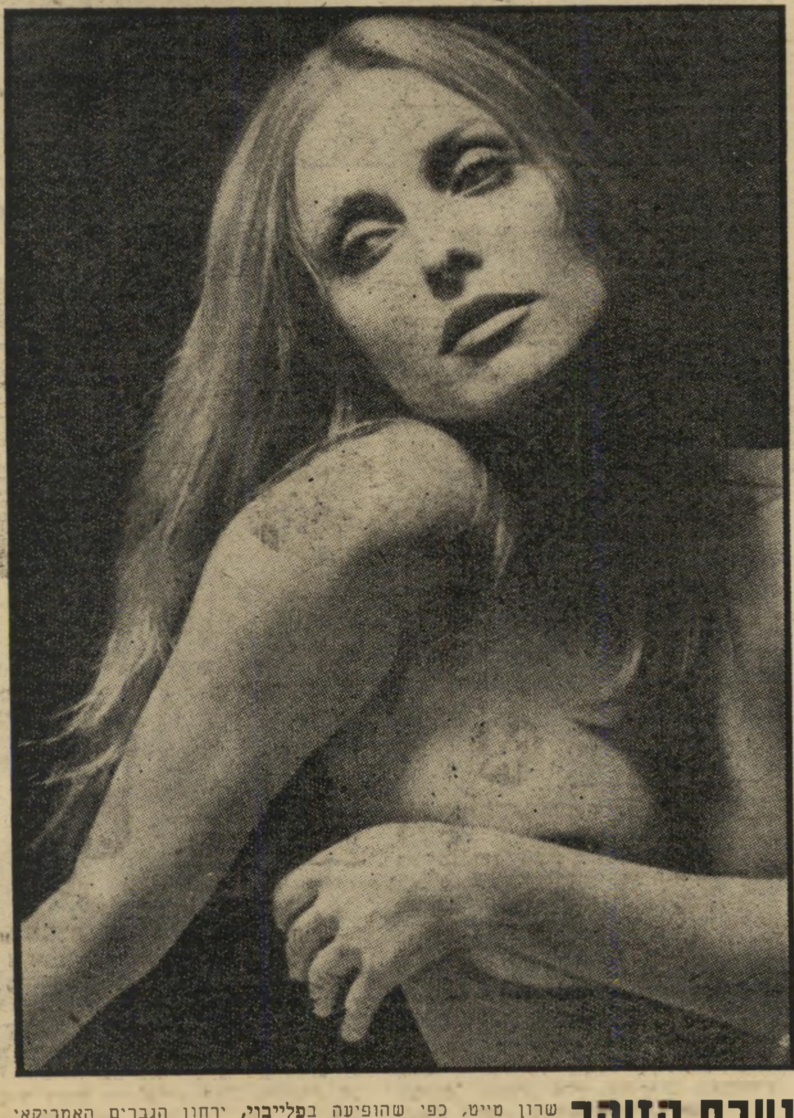

נערת הזוהר שרון טייט, כפי שהופיעה בפלייבוי, ירחון הגברים האמריקאי רב־התפוצה, בתמונה שפירסמה אותה ברחבי העולם. רק לאחר מכן הפכה לשחקנית קולנוע, נישאה לבמאי־הסרטים רומן פולנסקי, שהוא ממוצא פולני.

בחודש התשיעי להריונה,

האכזר והמתנכר, הדוחה אותו מקירבו, ו־ציווה לרצוח את יושביו — בלי שיעניין אותו בכלל מי הם. כאשר חדרו הרוצחים לחווילה, בליל הרצח, וגילו קבוצת אנשים זרה, ביניהם אשה בהריון, לא היססו אף לרגע. בקנאות של מהופנטים הנמצאים תחת השפעת כשפים — או סמים — רצחו את כל הנוכחים.

אמונה בקסמים ובכשפים

הסברה השנייה המורה אף יותר. סברה זו מתבססת על שתי עובדות: האחת, טקסי מעשי־הכשפים שרווחו ב„משפחה" — ושהיוו מן הסתם אמצעי לחיזוק שליטתו של מנסון בצעירים שנגררו אחריו. השנייה: העובדה שבעלה של שרון טייט, הבמאי רומן פולנסקי, הינו יוצר הסרט תינוקה של רוזמרי, שחשף לראשונה את תת־התרבות שפשתה בארצות־הברית כמגי־פה — האמונה בקסמים ובכשפים.

אין ספק שהסרט פגע קשה בכל העוסקים בענף. הצלחתם של נוכלים אלה מבוססת בראש ובראשונה על הסודיות האופפת את מעשיהם.

רוצח שכיר — לנקום בבעל

שתי עובדות אלו, כשהן כרוכות יח־דיו, נראות כיותר ממיקריות גרי־דא לכמה מחוקרי משטרת לוס־אנג'לס. חוקרים אלה מצביעים גם על העובדה ש־מנסון הינו עבריין ותיק, בילה שנים רבות בבתי־סוהר, ויצר קשרים ענפים עם דמויות רבות בעולם־התחתון — בניגוד להיפי"ס הרגילים, העוברים על החוק רק בתחום עישון הסמים.

המסקנה המתבקשת מצירוף כל העובדות: חוגים מקרב תעשיית־הכשפים, שנפגעו מ־גילויין של פולנסקי, שכרו את מנסון כדי לנקום בו על־ידי רצח אשתו ותינוקו שטרם נולד — רמז ברור לסוט. אלו מבין ה־חוקרים, הנוטים לתמוך בגירסה זו, מצביעים גם על כך, שככל שמנסון מופרע, ספק

האם המצפה כבר בחודשי הר־יונה הראשונים הכינה שרון מערכת בגדים מלאה לתינוקה הצפוי — אשר לא זכה לבוא לאוויר העולם.

אשה בהריון — מה עוד כשזו מבקשת לשחא על חיי תינוקה שלא נולד: „תנו לי ללדת את התינוק לפני שתהרגו אותי," התחננה שרון, לפי עדותה של סוזאן אט־קינס, לפני שננעצה בה הסכין.

מזעזעת לא פחות היתה הסיבה לרצח.

פטרישה קרנויקל

„שטן" מנסון

סוזאן אטקינס

כאן קיימות שתי סברות: לדעת משטרת לוס־אנג'לס — כל אחת נוראה יותר מה־שנייה.

לרצוח — לא משנה את מי

הסברה הראשונה היא זו שהושמעה על־ידי חברי „המשפחה" בגלוי:

מנהיג „המשפחה", צ'ארלס מיילס מנסון בן ה־34, הינו מוסיקאי פושר בעל כישרו־נות לא ברורים. בזמנו הוא ביקר בחווילה של טייט — עוד לפני שטייט התגוררה שם. אז התגורר שם טארי מלצר, בנה של ה־זמרת דוריס דיי, שהוא מפיק טלוויזיה. מנ־סון ביקש את עזרתו של מלצ'ר בהפקת תקליט משיריו, ומלצ'ר דחה אותו. בעקבות כך הציג מנסון את החווילה כסמל לעולם

אם התירוץ שהוא יזם את הרצח בגלל ש־נפגע מדחייתו של מלצ'ר, הינו סביר.

רצח — ללא מניע

המסקנות, מסברה שנייה זו, הינן נו־ראות. כי פירושה הוא, שעבריין מועד הצליח, תוך ניצול מחוכם של אופנת ה־היפי"ס, שימוש בסמים והפעלת אישיותו ה־מגנטית, להשתלט על קבוצת צעירים וצעי־רות — רובם ככולם בני טיבים — והפ־עיל אותם כרוצחים שכירים מבלי שהם עצמם ידעו זאת.

גם מנסון וגם שולחיו — במידה והיו כאלה — הרגישו עצמם בטוחים. לא היה כל סיכוי שיתגלו. בדרך כלל, במיקרי־רצח, כאשר הרוצח אינו משאיר עקבות מוחשיים במקום, מגיעים אליו החוקרים באמצעות המניע לרצח, כשהם משיבים לשאלה: מי יצא נשכר מהרצח. ברצח טייט, על־פי שתי הסברות גם יחד, לא השאיר מנסון כל חוט לחוקרים, ממנו יכלו לטוות סביבו את ה־רשת. לפחות, לא חוט מעולם המציאות.

נקמתו של האב השכול

אלא שמנסון שכח גורם אחד בכל חישוביו ותוכניותיו האפלות, אם בכלל ידע על קיומו: לשרון היה אב מסור, ש־יום אחד החליט החלטה נחושה.

האב השכול, סגן־אלוף בשרות־קבע ב־צבא ארצות־הברית, הוסיף אלמנט נוסף של דרמה לתוך פרשה דראמטית זו, העולה על כל דמיון.

הוא התפטר משרותו, גידל זקן, ומחו־פש כהיפי, החל סורק את כל מרכזי ה־היפי"ס בקליפורניה. הוא היה נכון להקדיש למשימה זו של גילוי רוצחי בתו, את כל חייו ואת כל מאודו.

הספיקו לכך ארבעה חודשים.

רחל מרחלת על כל העולם

לביאה בבית דיין

כאשר **רות דיין** יצאה לחו״ל, לפני זמן מה, היא יצאה לבדה. אך כאשר היא חזרה לארץ ביום שישי האחרון, היא כבר חזרה עם **גמין**, ועכשיו גמין מתארחת בבית הדיינים בצהלה. ולמרות שמתייחסים אליה שם כמו אל כלבה, ולמרות שהביאו אותה כל הדרך סגורה בארגז, היא עושה רושם שהיא די מרוצה. מה שמוכיח שדרישותיה של לביאה בת חודשיים הן צנועות למדי.

איך הגיעה גורת־האריות הזאת לרות? מעשה שהיה כך היה:

רות יצאה לפני זמן מה לדרום־אמריקה, להשתתף בקונגרס בינלאומי של ארכיטקטים. למה אתם תמהים? רות שייכת לאגודה הבינלאומית למלאכת מחשבת, כך שיש דברים בגו.

גמרה את עיסוקיה בקונגרס, החליטה לעבור דרך פאריז בדרכה ארצה: „ביקרתי אצל **אסי** בהסרטת הבטחה עם שחר,״ היא מספרת. „הוא עובד שם בפרך ממש בבוקר, ובערבים כותב את הספר שלו. **ז׳יל דאסין** סיפר לי שבהסרטה מרוצים ממנו מאוד, ואשתו של ז׳יל, **מלינה מרקורי**, שזה יהיה סרט חייה, אוהבת אותו כבן. היא ממש אימצה אותו.״

בינתיים שמע **בלה פנוס** שרות נמצאית בפאריז, והחליט שמאורע כזה לא יכול לעבור בשתיקה. בלה פנוס הוא נסיך צרפתי אמיתי, שגר בטירה אמיתית ליד פריז בשם שאטו סירול. הוא מכר של **יעל דיין**, מעריץ גדול של **משה דיין**, וכל זה ביחד גרם לו לארוז את גמין הקטנה בארגז, לנסוע אל רות לפאריז, ולתת לה אותה במתנה.

עכשיו משתעשעת לה הגורה הקטנה בגן ובחדרים של הוילה בצהלה, בדיוק כמו כלבלב חמוד: „זה לא נכון שהיא נשכה את אחד האורחים היפאניים שהיו אצלנו,״ קובעת רות. „היא ממש יפהפייה. היא אוהבת שמלטפים אותה ומשחקים איתה.״

ואיך הגיב שר־הביטחון למראה הדיירת החדשה המתרוצצת בין הרגליים? „בהתחלה משה רצה מייד למסור אותה לגן החיות,״ מגלה רות. „הוא הסתכל על כל העניין בעין עקומה. אבל עכשיו הוא פשוט מאוהב בה.״

איך מטפלים בכלבלב חמוד כזה? הדבר הכי פשוט בעולם: בבוקר, 20 גרם מים, 20 גרם חלב עם 7.5 אחוז שומן, וביצה רכה. בצהרים — אותו דבר, רק במקום ביצה, 50 גרם בשר, ומפעם לפעם ויטאמינים. „אבל אני לא מודדת בדיוק,״ אומרת רות. „אני נותנת לה סתם עוף או חתיכת בשר.״

כדאי שתרשמו לכם את התפריט, למקרה שתרצו מחר גם אתם לגדל לביאה בבית.

רות דיין ולביאה

הגד זאת בעצים

זוכרים את הפירסומת של **נקה 7**, עם הדוגמן החתיך לאללה? אז זה לא סתם פרצוף מפוברק, זה אחד חי וקיים, נתנייתי שקוראים לו **אלי שר**, ושמלבד **נקה 7** הוא גם סוכן של מכונות **י. ב. מ.** ומפיץ של כל מיני דברים.

לפני חצי שנה קרה לאלי מה שקורה לכולנו, מדי פעם: הוא התאהב. התאהב ברצינות, באלמנה של טייס שנפל במלחמת ששת־הימים. הם גרו ביחד, עד שהאלמנה החליטה שאלי לא בשבילה, לא בשביל שני הילדים שלה, ובכלל לא.

אלא מה? לה היה אולי קל להגיד, כי היא הפסיקה לאהוב אותו. אבל הוא המשיך לאהוב אותה.

מה עושים? עושים, עושים. עושים הרבה. מה הוא ׳לא עשה? הוא צילצל אליה — והיא סגרה לו את השפוף בפנים. הוא שלח לה מכתבים — והיא החזירה אותם בחזרה. כבר הכירה את הכתב שלו על המעטפה. בקיצור, אצלה **לא** זה **לא**. ממש מוחלט.

והנה לפני שבוע נוסע אלי דנן עם רעו **אציו**, בעל מסעדת **פאפא** בנתניה, במכונית. השעה שתיים בבוקר, השניים שתויים, ואלי מספר לאציו את כל יסורי ליבו. וכמו שהוא מספר, בא לו רעיון גדול לראש. לא סתם גדול — גדול כמו עץ. קורא אלי, כמו ארכימדס בשעתו: „אני יודע מה. אביא לה עץ שלם, לא סתם פרחים״

עצרו את המכונית, ואלי, כמו שאמר, כך עשה. אלי מוכר בכל נתניה כאחד בריא — משהו קולוסאלי. נתן משיכה, עוד משיכה — והעץ אצלו בידיים.

שמו את העץ בטרנטה ונסעו לבית האלמנה. ירדו מהאוטו, ונטעו את העץ בדיוק מול פתח הבית.

כל כך בדיוק, שכשלמחרת בבוקר רצתה האלמנה לצאת, גילתה שצמח לה פתאום עץ לפני הכניסה, והיא לא יכולה לצאת, רק דרך החלון.

ואם זה לא שיכנע אותה, שום דבר כבר לא ישכנע אותה.

חבל!

חששותי, כפי שדיווחתי לכם כאן לאחרונה, מוצדקים לצערי. **ליאורה לפידות** באמת עומדת להתגרש. היא ובעלה חיים בנפרד כבר כמה חודשים, הבעל בדירה שלהם וליאורה עם הילדים אצל הוריה.

מאחר שגירושים זה תהליך לא הכי קל, ולאדם — גם לגבר וגם לאשה — די כבד על הלב, מנסים שני בני הזוג להתאושש. ליאורה עושה זאת בעזרתו של **גדעון** (פינוקיו) **רוזנשטיין**, שהוא צעיר בשנתיים מליאורה בת ה־27, ובעלה **אילן** עושה כמוה. ולפעמים הם אפילו עושים זאת באותו מועדון או דיסקוטק.

כמובן, כל אחד בפינה נגדית ובשולחנות נפרדים. בכל זאת זה לא נעים.

ולמה, בעצם, הם מתגרשים? כאן, לפחות, אין כל חילוקי דעות בין בני הזוג:

„פשוט זה לא הולך יותר,״ מודיעים שניהם פה אחד.

סוף יפה - לאיש יפה

כאשר **גדליהו שיבא** היה בארץ, הוא נחשב לאחד הגברים היפים ביותר בארץ. כאשר נסע לניו־יורק, הוא נחשב לאחד הגברים היפים ביותר בניו־יורק. בקיצור, איפה שהוא לא היה, הוא נחשב שם לאחד היפים ביותר.

גדליהו, אם הספקתם לשכוח, היה בזמנו הפרטנר — זאת המילה, לא! — של **יונתן כרמון**, ובגללו התפוצצה כל הלהקה.

אז לאחר מכן גדליהו החליט לחנות בניו־יורק. הוא פתח שם עסק לקבורת מתים — שכה אחיה — והתפרסם בעיר המיליונים בעובדה שהוא יוצא רק עם החתיכות והחתיכים הכי יפים בעיר.

כל הישראלים שם כבר חשבו שזהו זה, שגדליהו יסיים את חייו בשלווה, בין המתים ביום והחיים בלילה. אבל גדליהו הפתיע אותם.

השבוע התפרסם שמו ב„ניו־יורק טיימס״. בידיעה נאמר שבשבוע הבא תתקיים, הצגת־הבכורה העולמית של הסרט „ג׳ון ומרי״, ואחריה תיערך קבלת־פנים על־ידי האדון **וייאט קופר** ורעייתו, והאדון גדליהו שיבא ורעייתו.

מה שלא נאמר בידיעה, אבל מה שידוע לכל מי שמכיר את השמות המפורסמים באמריקה, זה שרעייתו של האדון וייאט קופר היא לא אחרת מאשר **גלוריה ואנדרבילט**, יורשת המיליארדים של משפחת ואנדרבילט, אחת המשפחות עתירות־ההון בארצות־הברית. ורעייתו של האדון גדליהו שיבא היא לא אחרת מאשר **סוזאן שטיין**, אחת הנשים העשירות בניו־יורק, מיליארדרית גם היא, בעלת חברת הסרטים „יוניברסל״. מסתבר שגדליהו התחתן איתה לפני כשנה, ועכשיו הוא כבר מארח את שמנה וסלתה של ניו־יורק, לצידם של הוואנדרבילטים והשטיינים, לא פחות ולא יותר.

הגיע רחוק, השובב.

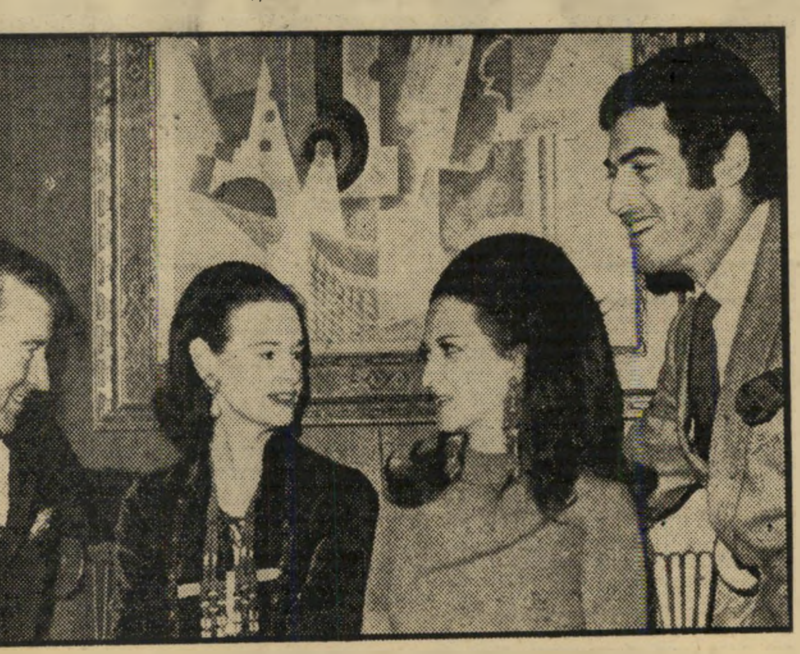

שיבא ורעייתו (מימין) ומיליארדרית ואנדרבילט ובעלה

50=500=5000

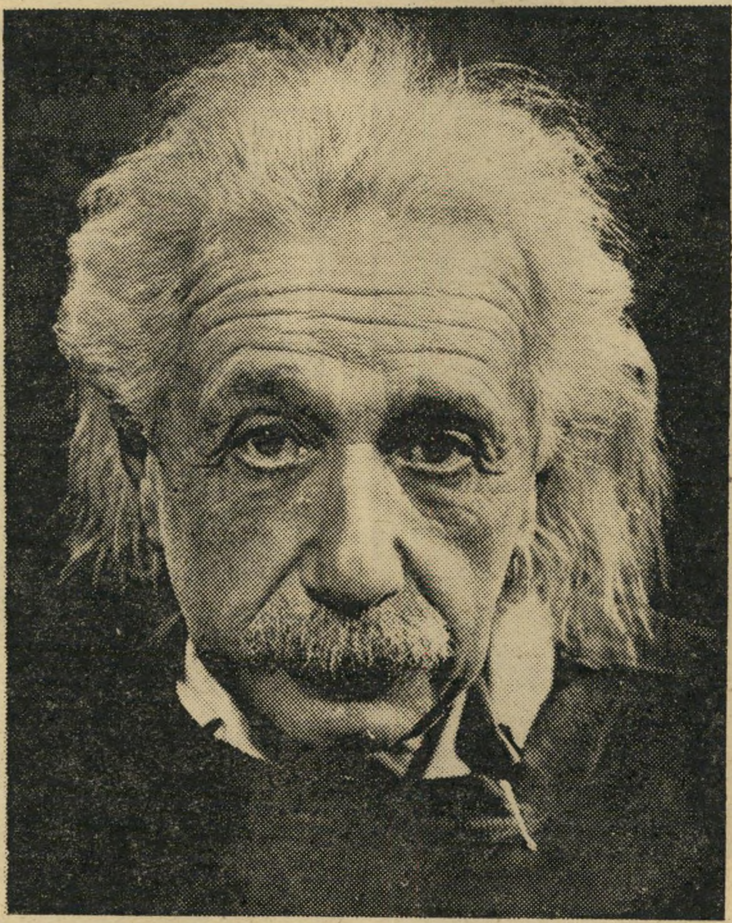

אינך חייב להיות גאון כאינשטיין
כדי לדעת

כי-

בשנת יובל ה-50
בתכנית 500
הקרן עשוייה לגדול פי עשרה
כבר בשנת החסכון הראשונה

כל זאת בנוסף לריבית, הצמדה וביטוח חיים

לקבלת פרטים פנה לאחד מסניפינו

בנק הלואה וחסכון לישראל

(לשעבר יפו-תל־אביב) בע״מ

בנק לחרושת ולמסחר בע״מ

בר-כהן

מה עושים סטודנטים כשמשעמם להם • ציירת אוסטרית עושה סקנדלים בכל העולם • נער שעשועים אוהב את דליה

סטריפ־טיז בעיר הקודש

ראיף אליאס ואודי רובוביץ מוכרים אלכוהול

סטוז'נט שעל ראשו מגודל השיער נחה בנחת כיפה, פער את פיו בתמהון. עיניו היו מופנות אל עבר אחד הקירות של מרתפי סורמללו בירושלים, שם התפשטה בניחותא חשפנית ולא הסתירה שום זו־לק מאבריה הלא צנועים. הסטודנט הב״ט נפ־עם אל עבר ידידתו, שהיתה מרותקת אף היא לסצינת־העירום. זה אירע השבוע במר־תפי סורמללו בירושלים. מנהל המקום, ראיף אליאס, החליט להכניס קצת רוח לעסקי־הלילה המשעממים של עיר הקודש, הח־כיר לימי שלישי את המרתפים לירושלמי מפורסם לא פחות, הלא הוא הכדורגלן הירושלמי הנערץ אודי רובוביץ, שהוא גם סוכן הלבשה, גם חסיד א״י השלימה, וגם סטודנט לכלכלד.

סטודנטים רוקדים וחוזים בסטריפטיז במרתפי סורמללו

הנריאטה ופורטרט עצמה: פטנטים לא נורמליים

איך להצליח באמנות?

להנריאטה פלוריאן, הציירת האוסטרית, המציגה עתה את יצירותיה בבית־ציוני־אמריקה, יש פאטנטים לא נורמליים כדי ל־הצליח בחיים. ומה שיפה בפאטנטים שלה זה שהם עובדים.

עובדה: בגיל 27 יש לה כבר עבר של 10 תערוכות בינלאומיות ב־10 ארצות שו־נות, ובכל ארץ בגלריית היוקרה שלה. ציורים שלה נמצאים באוספים הידועים ב־יותר בעולם, ומבקרי־האמנות אוהבים אותה ממש אהבת נפש.

איך עושים את זה באותו עולם בו מת ואן־גוך רעב ללחם?

הנריאטה מרימה בתמימות את גבותיה, פותחת לרווחה את עיניה השחורות, ומס־פרת בקול רציני ובמיבטא ייקי:

„התערוכה הראשונה שלי היתה סקנדאל, מפני שערכתי אותה בגלריה המפורסמת ב־יותר בוינה. לבדים הענקיים שלי לא הס־פיק המקום באף אחת מהגלריות הקטנות של ציירים מתחילים. העיתונים עשו מזה שערוריה גדולה: איך מרשים לציירת מת־חילה להציג בסלון־דה־פריז?”

התוצאה היתה שהנריאטה הוזמנה להציג את ציוריה במינכן: „במינכן עוד לא הכירו אותי כל כך טוב, לכן לקחתי פסל של מלאך מצופה זהב בגובה שני מטר. בשעה ההומה ביותר שמתי אותו על משאית ו־הבאתי אותו למיגדל הגבוה ביותר בעיר, העומד ממש במרכזה. עליתי לראש המיגדל לבושה בשמלה ארוכה וכובע ענק, וזרקתי למטה הזמנות לתערוכה. כמובן שזכיתי ל־פירסומת ענקית, מפני שישר באו המשט־רה, מכבי־האש, וכל העיתונאים של העיר. התערוכה היתה הצלחה גדולה, והוזמנתי לרומא, להציג בגלריה איל קרפינה.

„דווקא שמחתי מאוד לנסוע לרומא, כי כבר מזמן רציתי לספר לאפיפיור על הסעו־דה האחרונה שהאבא שלי צייר בשביל כנ־סיה בוינה. אבא שלי הוא צייר מפורסם מאוד.

„הלכתי לוואתיקן וביקשתי להתקבל אצל האפיפיור. אך הבקשה לא אושרה. אמרתי להם: ,למה לא? למה אני פחות טובה מ־כדורגלנים ואסטרונאוטים?' מיכאלאנג'לו הלך לאפיפיור של ו מתי שהתחשק לו. שום דבר לא עזר, אז נאלצתי לקחת את הבן־דוד שלי, בחור צעיר וחזק, ולהתפלח פני־מה. הבן־דוד שלי פרץ כמי כלום את ה־דלת ללישכת אחד הקארדינלים, אבל השומ־רים תפסו אותנו. למזלי הגיע איש חשוב, שהבטיח לספר לאפיפיור על האבא שלי.

„מאז נכנסתי לאופנה. הנסיך ד'אסטה ע־שה לכבודי מסיבה. הנסיך בורגזה בא, ו־סילבה קוצ'ינה באה וגם שאר החברה ה־גבוהה. התערוכה שלי זכתה להצלחה גדו־לה, והביקורות היו נלהבות מאוד, ואספ־נים פרטיים צבאו על פתח הגלריה שבה הו־צגה התערוכה שלי, הגלריה המפורסמת ב־יותר ברומא, כמובן. האבא שלי, לעומת זאת, קיבל תמורת הציור שלו מדליה מה־אפיפיור, והוא הצייר היחידי בהיסטוריה ש־קיבל דבר כזה. בשטוקהולם נשאו אותי ה־חברים שלי ברחובות בתוך אפיריון. אחד מהם, פסנתרן מפורסם, קיבל אחר־כך דלקת־ריאות. אני לא קיבלתי כלום כי ישבתי על בקבוקי מים חמים.”

אחרי פרשת־שטוקהולם יצאו הביקורות מ־כליהן, מחיר תמונותיה עלה במינימום 50%, והזמנות החלו להגיע מכל רחבי תבל.

כשהגיעה הנריאטה לפאריס, ערכה לכבו־דה האצולה המקומית ארוחת־ערב, אבל ל־הנריאטה כבר נימאס מהחברה הגבוהה, לכן עלתה למיגדל־אייפל וזרקה למטה שלוש הז־מנות לארוחה, כדי שתוכל לפגוש סוף סוף אדם או שניים מפשוטי העם. „הגיעו שני קלושארים והערב היה הצלחה גדולה. אחד הקלושארים אפילו רצה לנסוע איתי ל־וינה.”

כשהנריאטה לא מטפסת על מיגדלים, ויש לה קצת זמן פנוי, היא כותבת פואימות על נושאים תנ״כיים וסימליים, ולפעמים גם נו־בלה. חוץ מזה היא אוהבת מאוד את יש־ראל, וכבר מזמן רצתה לבוא לבקר. לכן אפילו הקדישה לחיילי צה״ל תריסר פואי־מות על המוות, שהם מסתכלים לו יום יום בפרצוף.

בגלל היחס המיוחד הזה מבטיחה הנריא־טה לא לטפס אצלנו על שום מיגדלים ולא לעשות סקאנדאלים.

הבנאדם גם צריך לנוח לפעמים, לא?

מעתה גם בישראל

BON לגבר-

Bon Shaving Foam–
קצף הגילוח החוסך זמן, נעים ומרענן.
Bon After Shave Lotion–
מי גילוח בניחוח גברי המלווה אותך בכל שעות היממה.
Bon Spray Deodorant–
נעים בשימוש ומרחיק כל ריח גוף.

BON

פרסום הסברה

על הנשים

עשרים שנה מקדישה האם לעשות את בנה לגבר; רק עשרים דקות דרושות לאשה אחרת כדי להפוך אותו לשוטה.

(רוברט פרוסט)

גרבי „מרסי עושים אותך ליפהפיה מראש עד רגל.

על כל הנשים Merci גרבי

LEARN TO TOUCH–TYPE IN ONLY 12 HOURS!

TEL: 62 42 82 :טל

למד כתיבה במכונה (שיטה עיוורת) ב-12 שעות בלבד!

SONY®

רשמי קול, טרנזיסטורים, טלויזיות מערכות סטריאופוניות

טנוס את נג'אר

מוסך פולקסוואגן, נצרת

שרות
תקון
חשמלאות
פחחות
צבע

נצרת, דרך המחצבות (ליד מגרש הכדורגל) טל. (065)56057

במדינה

ישראלים בחו"ל

הסופרת הצוחקת

במקום לבכות

הסופרת הישראלית המפורסמת ביותר ב־צרפת, בימים אלה, לא פירסמה מעולם את כתביה בעברית.

כי רחל מזרחי, אשתו של המפיק משה (אורות בעונה המתה) מזרחי, כותבת צרפ־תית. יתר־על־כן, היא כותבת ספרים שאינם עכילים ביותר לקיבה הישראלית, בתקופה זו. כי רחל, שהגיעה לישראל בגיל שבע („עם סרטיפיקאט"), התחנכה בבית־הספר תל־נורדוי בתל־אביב, מתייחסת לשואה ה־נאצית — בהומור. בהומור אפל למדי, חסר־רחמים לחלוטין. אך עצם העובדה ש־היא מסוגלת לצחוק על טבח־עמים, מחנות־השמדה וחוסר־אנושיות, מעלה קצף על שפתיהם של צרפתים רבים, יהודים רבים בתפוצות — ושל הישראלים המועטים ש־הספיקו לקרוא את הרומאן הארי, שיצא

סופרת מזרחי
הומור — כלפי השואת הנאצית

לאור בפאריס לפני חודשיים בהוצאה ה־מהוללת גראסה — ושזכה זה עתה בפסר־הכבוד של חבר־המושבעות הנשיי.

מושבעות אלו לא דנו זמן רב לאיזו יצירה מגיע הפרס. בין הארי לבין הרומאן האושר האסור, של הצרפתי הצעיר ז'אן שאלון, בחרו ברחל על־פני בן־ארצן. דבר שהרגיז עד כדי־כך את המבקר הספרותי של היומון הצרפתי הלאומני־שמרני פיגרו, עד כי כתב: „כשהגיעה רחל מזרחי לביסטרו דה פארי, שם נערכה סעודת־הבחירה, כבר מצאה את השופטות זוללות בתיאבון. כה קל היה להן להחליט על פרס זה..."

תרגום־מופת לחיפושית. רחל ה־פוליגלוטית (15 שפות) נשואה למשה מזר־חי, יליד אלכסנדריה, שבא ארצה ב־1946, בגיל, 15, נכנס לקיבוץ דגנור, כיום ניר־יצחק, הפך לשליח, נעקץ על־ידי היתוש הקלנועי, והחליט ללמוד את אמנות הקול־נוע. ב־1953 יצא סופית את הארץ, וב־1958 פגש את רחל בפאריס. הם הפכו חברים, נישאו, והוסיפו לעסוק איש־איש בשלו: היא בתרגום ובשפות, הוא — בקולנוע, כעוזר במאי, עוזר־מפיק, ולאחרונה — כ־מפיק עצמאי בטלוויזיה הצרפתית ובהפקה קולנועית בפאריס ובישראל.

ניצחונה הספרותי הראשון של רחל היה תירגומו של ספר־חידודי־הלשון הבריטי של החיפושית ג'ון לנון.

לאחר מכן התמסרה רחל לכתיבה טלויז־יונית. היא כתבה 13 פרקים מתוך סידרת טלוויזיה המכונה הצלבנים, והמתרחשת ב־ארץ־ישראל מתקופת מסעות־הצלב. „כאשר קראתי את סיפרו של אבנרי מלחמת היום השביעי," מספרת היא, „מצאתי שוב חלק נכבד מן הדברים עליהם הירהרתי, בקשר לתקופה הצלבנית בארץ־ישראל."

לצחוק על השואה. גיבור סיפרה, הארי, הוא בן לאב גרמני ואם יהודיה, שגדל בארץ־ישראל. הוא לא אוהב את אמו, ולא את חיי־המשפחה. הוא בכלל לא מבין מדוע מתלהבים כל־כך ממה שמכנים אנושי. כשהוא מגיע לצבא הבריטי — אליו הוא מתגייס בטעות, כי שלט־הגיוס קרוב למודעות פירסומת למערבון מפואר — הוא מתייחס לגרמניה ולגרמנים בצורה אחרת לגמרי מזו של יתר בני־האדם. אצל רחל מזרחי מסרבים הגיבורים להזדעזע — אולי בגלל שהיא עצמה אינה יכולה להפ־סיק להזדעזע. על כך מעיד הספר, שתיש־מל את ציבור־הקוראים הצרפתי, ואשר יתור־גם בקרוב לכמה לשונות.

רק לעברית — ספק אם יתורגם. ככלות הכל, הישראלי אינו מוכן לצחוק במקום לבכות. בייחוד לא על השואה.

אודי בקופה

אודי ידע שקשה לזמן סטודנטים יחד לבילוי של אמצע השבוע, לכן על דעת המקום, דהיינו ראיף, ועל דעת שותפו, הסטודנט יעקב שטפמן, הוחלט שקצת סטריפ־טיז לא יזיק לסטודנטים.

אודי חיפש סרטי סטריפ־טיז בין אוהדי קבוצת בית"ר ירושלים, בה הוא משחק. הסתבר שלא חסרים סרטים כאלה. והתו־צאות: ב־9.30 החלו הקרנות הסטריפ־טיז וכבר ב־11 בלילה התפשטה השמועה במעונות הסטודנטים ובבתי־הקפה שלהם, כי במרתפי סורמללו מציגים סטריפ־טיז. החלה נהירה המונית, ובחצות כבר עמדו כ־מה עשרות סטודנטים זועמים מול הקנפה. אודי, המשחק גם את תפקיד הקופאי, הר־גיע אותם, אמר שעוד יש להם סיכוי לראות קצת סטריפ־טיז — אם ימתינו שעה או קצת יותר. הם עמדו והמתינו בסבל־נות, עד שיגיע תורם לראות את הסרט. ומי שלא מאמין, שיילך ויראה איזה תור יש שם, על־יד המרתף, בימי שלישי.

ז'אן פרנקו ובר־יותם: מזל טוב

חוש הומור איטלקי

מאז שהגיע לארץ, מבלה נער־השעשו־עים האיטלקי ז'אן פראנקו פיאצ'נטוני את לילותיו ב„פאב", ומספר לכולם ש־בעוד שבועיים יתחתן עם קאפוצ'ין. קא־פוצ'ין, לידיעתכם, היא שחקנית קולנוע ידועה למדי, ממוצא צרפתי.

הנאיבים מבין יושבי ה„פאב' אומרים לז'אן פראנקו, לשמע הבשורה, מזל טוב, וזה רק מוכיח שהם לא מבינים כלום בחוש ההומור האיטלקי, מפני שז'אן פראנקו לא חולם אפילו להתחתן.

„מה פתאום מזל טוב? אני לא מת־חתן אף פעם. אני פלייבוי," הוא מסביר ברחמים לקשי־התפיסה האלה. „רק ב־חורה אחת אהבתי באמת בכל החיים שלי, את דליה לביא," והוא מוסיף ב־אנחה: „אבל עכשיו כבר מאוחר מדי."

ז'אן פראנקו המיסכן. המזל היחידי שעוד יש לו בחיים זה שקאפוצ'ין, ה־מחכה לו ברומא, לא יודעת את כל ה־פרטים המעניינים האלה על עברו.

היא גם לא יודעת שכדי להתנחם, הביא איתו חתיכה בלונדית, בשם היידי.

fenjal

חויה חדשה ונפלאה!
אמבט קרם
מונע עור יבש

במקלחת, מספיק לפזר מעט fenjal על הכתפיים, תמיסת fenjal במים הזורמים חודרת לעור ומעניקה לך תחושה צעירה ורעננה. גם לטיפול יומיומי בפנים, כדאי להכניס טיפות אחדות של fenjal למים.

נוח בשימוש, אין עוד צורך במשיחת הגוף אחרי האמבט. קרם fenjal מחזיר לעור את השמנים הטבעיים, אותם הוא מאבד במשך היום. פעולתו של fenjal מתגברת ע״י שפשוף קל של המקומות היבשים בשעת האמבט.

טיפול קוסמטי לכל הגוף — אמבט קרם fenjal נמס מיד במים, ומעשיר אותם בחמרים מזינים. בשעה שאת טובלת באמבט הופך עור גופך לגמיש, צעיר ורענן.

מכסה מלא של Fenjal מספיק לאמבטיה אחת

Fenjal — שמן האמבט השויצרי שכבש את העולם — עתה בארץ!

הסוכן בישראל ע״י בלמון בע״מ. המפיצים חב׳ גורית בע״מ

כשתסתיים ההסרטה בארץ
תוכלי לרכוש שמלות אלה — שיהיו קצת משומשות

אופנת בלומפילד

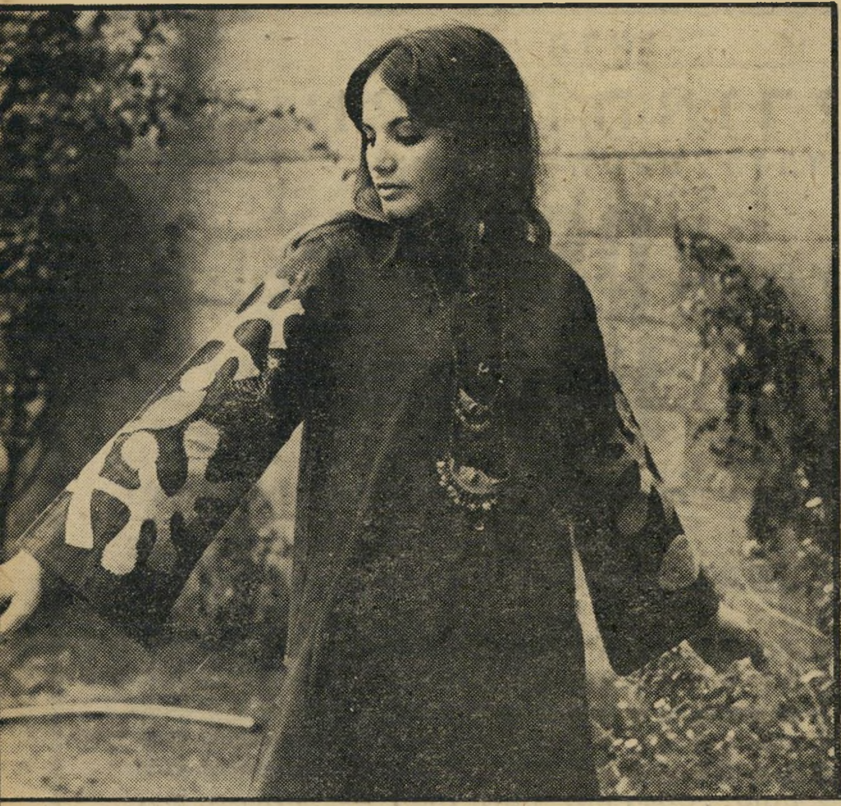

מקסי שימלת־מקסי ירוקה מכותנה עם קישוטים דמויי־אמבות, רקומים על השרוולים. מדגמנת רחל פרץ (16), תלמידה בבית־ספר לפקידות. יצירת ויקי טיל.

מיני שניים מדגמי אופנת **בלומפילד** מדגמנות האריאט גלאקמן (מימין), המציגה בתיאטרון האנגלי של לני נלסון. כאן מציגה האריאט מיני בצבע טורקיז, עם מחשוף עד הפופיק. משמאל שמלת תחרה מלאת חרירים. בתוכה רבקה בוזיקובסקי, בת 17.5.

הסרט „בלומפילד" עדיין לא יצא לאוויר העולם, וכבר הוא משפיע עלינו רוב טוב. למשל, בגדים משומשים.

אחת הסצינות בסרט היא של פתיחת תערוכה של הציירת והפסלת רומי שניידר. לסצינה זו גוייסה ערימה נהדרת של חתיכות צעירות, שהולבשו בדגמים של מיה פונסנגריבס וויקי טיל. מיה וויקי, למי שאינה מעודכנת ברזי־המיקצוע, הן בעלות הבוטיק המפורסם ביותר בפאריז: השותפה שלהן היא ליז טיילור בכבודה ובעצמה (שותפה שקטה, היא לא מוכרת שם בעצמה) ובין הלקוחות נימנות בריג'יט בארדו, ג'יין פונדה, ועוד כאלו.

מי שמעוניינת בבגדים האלו, קצת משומשים אבל מפורסמים, יכולה לקנות אותם אחרי ההסרטה. בזול. בין 100 ל־180 פונט. גשו לשושיק, במשרד־ההפקה של הסרט, במלון „פארק" בתל־אביב. תביאו איתכם סנדוויצ'ים ותרמוס ואל תידחקו בתור.

ושאר ירקות כדי לגוון את הסצינה בסרט, ריכז הבמאי אוסף דגמים ססגוני. בתמונה מימין: שימלת מיני שחורה ממשי, בעלת צווארון עם כיווצים. וסיכה מרתקת כנקודת משיכה. יצירת אוברזון. מדגמנת לני אורן. לשמאלה שרה מור בשימלת מכנסיים ממשי מודפס, בטורקיז, מהאוסף פרטי שלה. בתמונה האמצעית: שימלה מכמה סוגי תחרה, בצהוב בהיר, מדוגמנת על־ידי מיה דושניצקי (19). בתמונה משמאל: סמדר דרור (מימין) חשופה בחליפת זמש חומה־כהה. משמאל: סרבל רומי בצבע בורדו.

עקרת־בית טרייה — א
לא רק בחג־האורים, כדא
בית לא כל־כך חדשה, ז

איך

לאחר שנים ארוכות של נישואים: גם מאושרים, גם אומללים, וגם ככה־ככה, הכל לאותו גבר — ולפעמים גם הכל ב־אותו יום — אני חשה צורך נפשי עמוק להעביר ממיכמני נסיוני לכלה הטרייה, ש־אינה יודעת עדיין בפני מה היא עומדת.

בעוד שאשה מסוגלת באופן טבעי להת־גבר על גבר הרבה יותר קל מאשר על עכ־בר, נחש או מכשיר חשמלי, אין ספק שכל גבר הוא אסון שונה, ואינני מתכוונת להציע עצות ספציפיות לגביו. אולם יש כמה בע־יות משותפות לכל הבעלים.

להרוויח לפני שמבזבזים? — שטות

בבוקר, מסתפק הבעל הנורמלי בדרך כלל בקפה עם פרוסת־לחם. גם בצה־

המיפלצות שלי

חנוכה קפץ עלי השנה בבת־אחת, בהפ־תעה. בעיקר בגלל שאנחנו כל־כך טרודים בהכנות לבר־מצווה של אריק.

אבל יחד עם חנוכה קפצה עלי הפתעה אחרת, שבגללה עצרתי לשנייה את עולמי, והירהרתי לעצמי כמה שהילדים שלנו יותר נבונים ומבוגרים ממה שאנחנו מסכימים להאמין.

זה היה בפורים שעבר, כשנכנסתי לחנות

דבר גדול, דמי

עם דנה, שהיתה אז עוד בגן עירוני, לקנות מסכות. דנה התאהבה בבובה שהיתה תלוייה שם וביקשה שנקנה אותה. היא גילתה טעם טוב מאוד, כי הבובה עלתה 50 לירות. חמישים לירות זה אולי לא הרבה, אבל זה גם לא מעט, ואני לא חושבת שצריך תמיד לקנות לילדים כל דבר. לא חסר לילדה צע־צועים בבית. אמרתי לה שהבובה יקרה ו־הצעתי לה לקנות אותה מדמי־החנוכה, כש־חג החנוכה יגיע. דנה טענה בהגיון רב ש־הבובה לא תחכה עד חנוכה, אבל המוכר הרגיע אותנו שיש עוד בובות כאלו.

★

פורים עבר חלף לו, ואני שכחתי מה־עניין. אבל לא דנה.

לפני שלושה שבועות, כשהם למדו ב־כיתה א׳ את השיעור הראשון הנוגע לחנו־כה, היא התייצבה בפני:

„אמא, תזכרי, אני לא רוצה דמי־חנוכה מתנות — רק כסף.״

„דנהלה, בשביל מה לך כסף? מה תעשי בכסף?״

הילדה הסתכלה בי כמו בפסיכית: „הרי אנחנו צריכות לקנות את ה ב ו ב ה.״

הילדה הזאת לא דיברה מילה על הבובה במשך שלושת־רבעי שנה — ולא שכחה אותה אף לרגע. חשבתי שאני מתפלצת.

★

היא התלבשה על הטלפון, והתחילה מצל־צלת לכל המשפחה ומזהירה אותם שלא לקנות לה מתנות לחנוכה, רק כסף, שהיא אוספת בשביל הבובה. במשך יומיים היה הקו שלנו תפוס כל אחר־הצהרים ואיש לא הצליח להתקשר אלינו: „אמא, מה המספר של סבתא פניה? מה המספר של סבתה

חדש!

"איפור האורים"

לאנינות־הטעם בלבד!

'Moon Drops' DEMI Makeup

של רבלון

Demi Face Makeup - איפור זוהר לפנים

DEMI TRANSLUCENT FLOWING CREME:
איפור־פנים נוזלי מעודן, נעים, קליל ומרהיב בשקיפותו ובשלל גווניו.

DEMI TRANSLUCENT FACE POWDER:
פודרה זוהרת דקיקת וריחנית חמשלימה את האיפור הנוזלי.

DEMI TRANSLUCENT PRESSED POWDER:
פודרת־אבן לאיפור Demi חפוז או לתיקון ה־Demi חמלא במשך שעות היום.

BARE BRONZE:
"גליל הברונזה" — מקנה עומק לגוון־הפנים: סומק לחיוורות, שיחום לבהירות וזוהר ברונזה — לבלונדיניות.

Demi Eye Makeup - זיקוקין של אור לעיניים

LUMINESQUE EYESHADOW:
הצללית הנוזלית היחידה למשיחת העפעפיים הקולטת את קרני האור ומחזירה אותן מהעפעפיים בזיקים נוצצים ובקשת גוונים עשירה.

LUMINESQUE EYELINER:
תמיסה נוזלית להדגשת קו הריסים. בעלת גוון עדין ביותר ובני־גוון נוצצים במשחק צבעים.

DEMI TRANSLUCENT EYESHADOW:
אבקת משיחה לאיפור־עפעפיים דיסקרטי וזוהר המשווה אצילות לפנים.

DEMI TRANSLUCENT LIQUID EYELINER:
קו־ריסים נהדר, המתמזג בשלמות עם איפור־הפנים.

DEMI TRANSLUCENT LENGTHENING MASCARA:
צבע־ריסים עמוק ודיסקרטי, הצובע ומאריך ריסים (ואפילו מלאכותיים) כאחד.

DEMI TRANSLUCENT BROW LIGHTENER:
התכשיר הקוסמטי הראשון להבהרת גוון הגבות והתאמתו לצבעי השיער.

DEMI TRANSLUCENT BROW COLOR:
אבקת משיחה לשרטוט מדוייק ועדין של גבות העיניים.

'MOON DROPS' LOTION CLEANSER FOR EYE MAKEUP:
תכשיר־ניקוי נעים להסרה מהירה ומלאה של איפור עיניים.

PRIVATE EYE LASHES:
הדרך הקצרה לאיפור עיניים חגיגי — ריסים מלאכותיים ארוכים ועבותים. מוצעים בגוון שחור ובגוון חום, בשני סוגים:
1. Private Eye Lashes — ריסים מלאים וסמיכים לכסוי כל אורך העפעפיים.
2. Demi Lashes — חצאי ריסים להתאמה לכל אורך העפעף או לחלקו.

Demi Lipstick - שקיפות מגוונת לשפתיים

עשרה גוונים קורנים למשיחה שקיפה של השפתיים. מרכיביו של שפתון Demi כה מזוככים שהוא אינו מורגש כלל על השפתיים — רק גוונו יראה, ובעדו נשקפות השפתיים במלוא טבעיותם. שפתוני Demi לעולם לא יתבצקו ולא יתעבו על השפתיים שכן כל־כולם רכות ושקיפות קורנת.

— תכשירי ה־Demi נמכרים בפרפומריות אקסקלוסיביות —

החודש ינתן יעוץ קוסמטי אישי חינם ע"י יועצות היופי של "רבלון" בפרפומריות:

10.12.69 „מריסה", תל־אביב, רח׳ בן־יהודה 8
11.12.69 „אקסוטיק", רמת־גן, רח׳ הרוא"ה 3
11.12.69 „אודי", בת־ים, רח׳ ירושלים 11
15.12.69 „הדר", רמת־גן, רח׳ יהלום 40
16.12.69 „פמינה", חיפה, רח׳ הנשיא 135
16.12.69 „רעיה", ירושלים, רח׳ יפו 46

יעוץ קוסמטי אישי חינם ניתן ב"בית רבלון", תל־אביב, רח׳ חובבי ציון 65, בימים א׳—ד׳ בין השעות 16.00—18.00.

פרסום אדמון בע״מ

ברצונך שבביתך החדש יהיו אורים ושמחה לך מאוד לקרוא צרור־עצות זה, מעקרת־משומשת — אולם בעלת נסיון ויידע עשיר

לאלף בעל טרי

סוף־סוף — כל התורה כולה: איך לנדנד לבעל ב־יעילות, איך לנצח בוויכוחים, איך להתגבר על ההגיון הגברי. וכאשר כל השיטות האלה נכשלות אף הן — איך לצאת בכל־זאת מן המאבק כשידך על העליונה.

ריים הוא חוטף משהו קל במיזנון, במקום עבודתו. אבל כשהוא בא בסוף היום ה־ביתה, הוא מגיע ר ע ב — ואז זה לא יועיל לך לצחקק בחינניות שאת לא יודעת אפילו להרתיח קפה. זה היה אולי נחמד לפני ה־חופה, אבל עכשיו את עלולה לשמוע מפיו את התשובה המוחצת, שגם את, היית יודעת להרתיח קפה, לא היתה נעשית מזה ארוחה. משום כך, רצוי שתתחילי להתעמק בספר־מתכונים טוב, ותשתלטי עליו עם הזמן. ל־פחות על הפרק המלמד לעשות חביתה.

נושא השוב אחר הוא: איך תחסכי לבעלך כסף. זה יעשה אותך פופולארית בעיניו.

בעלים מבינים הרבה מאוד בפינאנסים. אך מעט מאוד בכסף. למשל, הם מצפים ממך שקודם יהיה לך כסף ביד, לפני שתבזבזי אותו. זוהי כמובן גישה מיושנת וחסרת הצדקה. בשביל מה יש אשראי בעולם? מה היה קורה אם כולם היו קונים רק כשיש להם כסף? הלא כל הבנקים היו פושטים את הרגל. אלפי פקידים היו מחוסרי־עבודה. ה־אם את רוצה לקחת על כ ת פ י י ך אחריות כה כבדה? ודאי שלא. משום כך, רצוי להש־תמש באשראי. רצוי? ח ו ב ה ממש.

אבל, כשאת כבר קונה, חשוב לקנות בהז־דמנות. כאן המקום לחסוך לבעלך כסף.

למשל, אם תיכננת לקנות מעיל חדש ב־חורף הבא, אבל פתאום את רואה בחנות מציאה לא־נורמלית בחצי מחיר — נצלי את החיסכון הזה.

בהזדמנויות כאלו, לא כדאי גם להתייעץ עם הבעל. זה יכול לגרום רק סיבוכים. אם תצלצלי אליו באמצע היום למשרד ותשאלי לדעתו, הוא מסוגל לשאול אותך פתאום מה קרה למעיל הישן שלך.

איך להתגבר על הפרד

נושא חשוב אחר שאת חייבת להכיר: כיצד לשנות את דעתו. כפי שכל אשה שיצאה מתחת לחופה יודעת, היא נשואה לגבר בעל דעה מגובשת מאוד. עקשן כמו פרד, בשפה פשוטה.

אבל זו עדיין אינה סיבה לקבל את -מיל־תו כלשונה. נסי תמיד לשנות את דעתו. ב־רוב המיקרים תצליחי.

סתם לחזור ולבקש משהו שוב ושוב — אין טעם. אם תבקשי רק פעמיים, את כבר נודניק, בהתאם להגדרתו.

נסי, במקום זאת, למתוח אותו, להש־תמש בהומור, בחנופה, הכל בהתאם למה שמשפיע ע ל י ו. תוך זמן קצר, תדעי בדיוק מה משפיע עליו. יש אפילו בעלים, עדיין בימינו, שמושפעים מדמעות. היית מאמינה? וכמובן, את בטח מכירה איזה טריק או שניים מקוריים משלך. במלחמת־הקיום האכזרית, הכל מותר.

אבל — קורה בכל זאת שתיכשלי. לפעמים. הפרד ימשיך לדיות פרד.

במיקרה זה, תגובתך הנבונה, השקולה, הבוגרת, צריכה להיות כזו: עלייך להכיר בכך שדרשת יותר מדי, שלא ראית את הצד שלו של הבעייה, שזה לא היה כל־כך חשוב בין כה, ושאכזבות רק מעשי־רות את נסיונו של האדם.

או שאת יכולה להגיב כמו כל בת־אנוש נורמאלית וחלשה. לשרוף לו את הצ׳יפס, לנקות את שולחן־הכתיבה שלו, או להתחיל לדבר כשהוא קורא עיתון.

איך לנצח בויכוח? חשוב מאוד. ויכחוים הם אחד התענוגות הגדולים של הנישואין.

ככלל, עלייך לדעת שכבר מרגע ראשון יש לך יתרון על בעלך: הגבר, בויכוח, משתמש בהגיונו. בתור אשה, לא חלה עלייך מגבלה חמורה זו. הגבר יתקדם נקודה אחרי נקודה, בסדר הגיוני. א ת רשאית ,רקוד על כל החתונות בבת־אחת, להתקדם ולחזור אחורנית כרצונך, ואפילו להכניס לויכוח נושאים שלא שיי־כים לעניין, העיקר הוא כך שלא תשכחי מרוב התלהבות את הנקודה השנוייה במחלוקת, כדי שהמחלוקת לא תישכח.

איך לעזור לו בעבודתו

אשה טובה משמשת כעזור כנגד בעלה בעבודתו. הדרך לכך פשוטה וקצרה:

1. בררי מהי בדיוק עבודתו.
2. אל תתחבי את אפך לזה.

כל אשה איהבת בעל מלא־התחשבות. האמת היא שאין בעצם בעל ש א י נ ו מתחשב — יש רק אשה שהזניחה את חינוכו. אם לא קיבלת למשל מתנת יום־הולדת — האשמה רק בך.

הדרך לתקן: נניח שלבעלך יש יום משוגע במשרד והוא עמוס עד מעל לראשו. סביר להניח שהוא עלול לשכוח שהיום יום הולדתך. תזכורת עדינה תעזור לו במקרה זה. משהו בנוסח: ,יקירי, היום יש לי יום־הולדת.׳

אם הוא רגוע ושליו, אפשר להשתמש בנוסח ,כיצד נחגוג את יום החמישי הבא?׳ הוא ייכנס להלם קצר, מחשש שמא תגלי שאינו זוכר בכלל מה קורה ביום החמישי הבא. אחרי זה, עד אותו יום הוא כבר לא ישכח, תהיי בטוחה.

תוכנית דבילית ברדיו

אין כמעט בעל שאין לו כמה מנהגים מגונים. ורק לבעל. לאשה אף פעם. אל תנסי לעקור אותם משורש. זה רק יגרום לך קמטים בטרם עת.

אם הוא מתעקש להשתמש במשחת־שי־ניים שאת לא סובלת אל תילחמי בו ובה — קני לעצמך אחרת. אם הוא אוהב דווקא איזה תוכנית דבילית ברדיו — את לא מוכרחה להקשיב. אם הוא מתעקש לשים מלח בכל מנה לפני שהוא בכלל טעם ממנה — מה איכפת לך? שיסבול.

מאז קורה לך יום אחד — וזה קורה, אוי כמה הרבה שזה קורה — שנדמה לך שהוא פתאום מלא רק ליקויים ומגרעות. זה הזמן להדליק נורת־אזהרה אדומה: עצרי — והפעם ברצינות. סתמי את הפה, רדי ממנו — ונסי להיזכר למה בכלל נישאת לו. אני מקווה שתצליחי.

ועצה אחרונה — את יודעת הרי מה שווייה של עצת־חינם. וכאשר עיצת־חינם זו מתייחסת לחיי־ה נ ש ו א י ם שלך — היא שווה עוד פחות.

בתיה? של דודה שרה ודוד יהושע?״

רק הטלפונים כבר עלו לי יותר מהבובה. מה גם שלפעמים היא עדיין טועה, וקוראת מספר מימין לשמאל, כמו אותיות, ואז במקום את דוד אברשה היא היתה מקבלת את החברה המרכזית למגפי לבד ומטריות קרטון, והשמחה היתה רבה.

★

ביום השני של חנוכה, לאחר שחלק ניכר מביקורי־החג כבר הושלם, נראתה הסטטיס־טיקה ורודה למדי. כבר בערב־החג אספנו

החנוכה האלו

למעלה מחצי בובה. ברגע מסויים כמעט ו־אירע אסון נוראי. היה זה כשסבתה פניה רצתה לתת לדנה עשרים לירות. „סבתא, מה איתך!״ נבהלה הקטנה. „אני צריכה לאסוף את זה מ כ ו ל ם. אם אני אקח ממך כל־כך הרבה, לא יהיה לאחרים כבר מקום לתת לי. רק חמישים לירות אני צריכה לאסוף.״

הסבתה הבינה, לקחה בחזרה 15, והמג־בית נמשכה. כשהדלקנו נר שלישי, כבר ישבה איתנו גם הבובה. בחיי שהיא יפהפיה.

העולם הזה לוהט ולהיט

יותר מדי כוכבים

הנסיון הישראלי הראשון ליצור להקת־עילית — או, כפי שהן נקראות באנגלית: סופרגרופס — התנודד השבוע על כרעי תרנגולת. היה זה כאשר נודע כי להקת השוקולאדה עומדת להתפרק, בעיקבות חילוקי־דיעות שנתגלעו בין חבריה.

להקת השוקולאדה

חילוקי־דיעות אלה, שהיו נעיצים בנושאים שונים, השביתו את פעילותה של הלהקה משך השבועות האחרונים, והיא הגיעה למצב שרק נס, או אמרגן בעל יד חזקה, יוכל להציל אותה מהתפרקות סופית.

★ ★ ★

שני תפקידים

הרעיון להקים להקה ישראלית, שתורכב ממיטב הכוחות בשטח הקצב הישראלי, היה של יצחק סימון, מי שנמנה בעבר על להקת הכוכבים, אחת מלהקות־הקצב הראשונות של ישראל.

סימון הוא גיטריסט מצויין, שפרט לכישרונו המוסיקאלי, שאב גם נסיון לא מעט בניהול להקות, כאשר שהה לפני למעלה משנתיים באנגליה. כאשר החליט להקים את להקת השוקולאדה, אסף סביבו את הבולטים שבין נגני־הקצב. את צבי נוי המתופף (לשעבר חבר הכוכבים הכחולים והכוכבים החדשים), את גבי שושן, הגיטריסט־זמר (לשעבר חבר הכוכבים הכחולים, הכוכבים החדשים והגולדפינגרס), את האורגניסט צביקה פיק (לשעבר הטלסטאר והשמנים והרזים), ואת שוקי לוי (לשעבר חבר חיפושיות־הקצב הישראליות). סימון עצמו הצטרף ללהקה הן כגיטריסט, הן כאמרגן.

אלא שדווקא כפילות תפקידיו של סימון, היא שהיתה בעוכרי הלהקה. חבריה טוענים כי סימון עמד על כך שיקבל שכר עבור שתי הפונקציות שהוא ממלא: כגיטריסט וכאמרגן. אולם הוא לא יכול היה למלא אף אחת מהן כראוי. פשוט מחוסר זמן. בערב היה צריך להשתתף בהופעות, ובבוקר היה עייף מכדי להשכים ולדאוג לחוזי הופעה חדשים.

★ ★ ★

מוסר־השכל

נוסף לזה התברר כי בלהקה היו „יותר מדי כוכבים". כל אחד מחבריה לא שכח את הימים בהם היה כוכב בלהקה אחרת, ניסה להתבלט על חשבון חבריו, וגם על רקע זה החלו המריבות.

לבסוף הגיעו חברי הלהקה למסקנה שהתבקשה: עליהם להיפרד. ברגע האחרון ממש, כאשר כל אחד כבר התחיל לחפש מקום בלהקות אחרות, נראה כי באה הישועה. האמרגן חיים סבאן החליט לקחת את הלהקה תחת חסותו. היחידי שפרש ממנה הוא המתופף, צבי נוי, ובמקומו ייכנס מתופף אחר, שטרם נקבע. יצחק סימון נשאר בלהקה, אולם הפעם כחבר רגיל.

מוסר־השכל: אי־אפשר להחזיק את החבל בשני קצותיו, בעיקר כאשר הוא שזור בכוכבים נוצצים.

או, כן - דני קירוון

להקת **פליטווד מאק**, שלהיטה **או, כן**, זוכה לאחרונה להצלחה רבה, היא להקת מחתרת אמיתית.

מוסיקת־המחתרת, נועדה, בדרך כלל, לבטא את הגיגי־ליבו של הכותב. להעביר מחשבות מן היוצר, אל המאזינים, באמצעות צלילים. מי שאוזניו טרם הסתגלו לקלוט שידורים כאלה, יכול ללמוד מעט על דיעותיו של חבר **הפליטווד מאק**, דני קירוון, מתשובותיו לנושאים שהוצגו בפניו.

גיטריסט קירוון

בלוז. זה הסיגנון שהביא אותי אל המוסיקה. כשהייתי צעיר נהגתי לעבור בכל המועדונים בהם ניגנו בלוז. היום אני כבר מסוגל לנגן הרבה סיגנונות אחרים.

או, כן. ראש הלהקה, פיטר גרין, הלחין את הפיזמון הזה. זה פיזמון גדול. אם כי לטעמי היה הפיזמון הקודם שלנו, **איש העולם** — הרבה יותר טוב.

גרביים. הייתי נוהג ללבוש את הגרביים של מיק פליטווד. לא בגלל הריח — בגלל הצבעים.

פליטווד מאק. אני אשאר בלהקה לפחות כל זמן שזה יהיה תלוי בי. אני אוהב את החיים בלהקה, ואפילו את הנסיעות המייגעות למקומות ההופעה. אבל בכל זאת הייתי רוצה להקליט אריך־נגן משלי.

האופרה המינית של מיק ג'אגר

תחילת מסע ההופעות של **האבנים המתגלגלות** בארצות־הברית, עמד בסימן סערה. מעריציהם האמריקאים סברו שסכום של כ־20 לירות ישראליות לכרטיס, הוא מחיר מופרז עבור הופעה בת שעה. „זה לא צודק," אמרו. „אנחנו עשינו אותם למיליונרים, כאשר רכשנו את כל תקליטיהם, עכשיו הם צריכים לתת לנו הופעות חינם. בדיוק כמו באנגליה..."

האבנים לא נאותו להופיע בחינם. אולם הם הורידו את מחיר הכרטיסים. בראיון שנערך השבוע עם מיק ג'אגר, הוא נשמע מרוצה. „הרוק־אן־רול לא מת," סיפר. „הוא חי, נושם ובועט. אנחנו מנגנים ושרים, בין השאר, פיזמונים ישנים שלנו. כאלה שניגנו כשהיינו בארצות־הברית לאחרונה לפני שלוש שנים. המעריצים עדיין משתגעים אחריהם.

„היינו, למשל, בסאן־פרנציסקו. אנשים שם משוגעים על כל הראש. אם מישהו טוען שאנגליה היא המקום בו נולדים כל הדברים — סימן שלא היה בסאן־פרנציסקו.

מיק ג'אגר

„בקליפורניה יש כל־כך הרבה מוסיקאים מוכשרים, שאפשר להשתגע. רצינו להקליט כאן כמה פיזמונים, אבל בגלל הספסוך בין איגוד המוסיקאים הבריטי לבין זה האמריקאי, לא יכולנו לעשות זאת. האיגוד הבריטי לא מרשה למוסיקאים אמריקאיים להקליט באנגליה — וכתגובה הכריז האיגוד האמריקאי על יחס דומה.

„לפני כמה ימים פגשנו כאן את להקת **הקינקס**. הם מופיעים כעת בארצות־הברית עם אופרת־הפופ שלהם, **ארתור**. זה השיגעון האחרון בעולם הפופ. גם אנו מכינים אופרה כזאת. היא תיקרא **אלברט**, ותספר על חיי המין והאהבה של זמר בלוז לבן..."

כעת אדום לבן
תוצרת כחול לבן
זֶבְּרָה
משחת השינים המהפכנית
עם הפסים האדומים
לפעולה כפולה
Zebra
"עץ הזית" שוב ראשון בחידוש אחרון: מביא לביתך את התגלית החשובה בהיגיינת השינים בעולם — המשחה לפעולה כפולה - "זברה" עם פסים אדומים.
הפסים האדומים מכילים Hexachlorophene המגן על השינים בפני בקטריות.
המשחה הלבנה מכילה Bromchlorophene לחטוי הפה.
24 שעות ביממה - "זברה" מגינה על השינים ומרעננת את הנשימה.
בפנים: מפתח לניצול המשחה עד הסוף
שי בפנים הקופסא
כשר
משחת שינים
זֶבְּרָה
פעולה כפולה עם Bromchlorophene+Hexachlorophene
עוד מוצר מהפכני
עוד מוצר איכות של
עץ הזית

הורוסקופ

איכזבת בשעתו ידיד קרוב לך, הוא לא יס־לח לך על כך אלא אם כן תפצה אותו. השבוע תהיה לך הז־דמנות לזאת. אם את מרגישה הסתייגות ל־אנשים קרובים אלייך, אל תופתעי — את מסתגרת יתר על ה־מידה ואינך נותנת לאנשים להתקרב א־לייך. הזדמנות לרכוש ידיד טוב באופק.

★ ★ ★

אם הינך בעלת נטיות אמנותיות, צפוי לך מ־אורע משמח בו תמצאי אדם שיגלה את כשרו־נותייך. אל תנסה להמ־שיך להתחמק ממספר חובות אותם אתה דוחה זמן רב. מישהו עומד להתנקם בך השבוע בג־לל חוב כזה. יהירות ו־גאווה הסרי כל ביסוס עלולים להפילך בפח בסוף השבוע. הישמר מוויכוח מיותר ותפל.

★ ★ ★

לא תהיה זו תקופה טובה לכישרון היצירה שלך. חוסר השראה וחוסר סבלנות יאפ־יינו אותך, יגרמו לך שיעמום במשך השבוע. מכיוון שכך, כדאי לך לנסות לחפש פורקן במקומות בילוי סוע־רים ובאירועים משמ־חים, אולי יפוג השיעמום הפנימי וית־חלף בשמחה חיצונית, בסוף השבוע.

צפוייה לך התאוששות מפתיעה — דווקא ב־שטח ממנו נואשת לפני זמן רב, למרות שהמ־שכת להרהר בו רבות. נהג בזהירות, סכנה ה־קשורה בתנועה אורבת לך בסוף השבוע. מוטב שתנוח ולא תצא לנסי־עות. הלהיטות אחרי ת־מורות מסנוורת את עינייך. השבוע מכין לך הגורל תמורות, שלא קיווית לפגוש בהן.

★ ★ ★

פרשה אינטימית ה־מציקה לך זמן רב ע־שויה להתבהר לפתע, לגרום להפתעות ש־תהיינה להן השלכות חשובות על חייך ה־פרטיים. גורלו של ב־על־חי קטן אליו הנך קשור מאוד עלול לג־רום לך דאגה רבה. הימנע מהימורים השבוע. אל תיתן לרג־שות הקינאה המפעמים בך לשלוט בך.

★ ★ ★

אם הינך מרבה בנסי־עות ארוכות, תביא לך השבוע נסיעתך חווייה שבעקבותיה יתחוללו ב־חייך שינויים קיצוניים. אל תשכחי את המתנה שהבטחת לידידך. לזה שצילצל אלייך ביום בו חזרת מנסיעתך האחרו־נה. בן בתולה — תזכה לתשבחות מאנשים שבדרך כלל הם יריביך. אל תסתנוור, ואל תפריז בערך עצמך, הפעם.

אם תחליט כן להשתתף במיבצע מסויים, בו הוצע לך לקחת חלק פעיל, תראה בר־כה במעשיך. עקשנותך עלולה לסבך אותך בצרות. הטה אוזן ל־עצות טובות שישיא לך בן מזל עקרב לפני ש־תעשה דברים שליליים. צפויות לך פגישות סנ־טימנטליות רבות בסוף השבוע. אחת מהן, ש־תהיה קשורה במשהו ב־היר, תגרום לך אושר רב — ואולי אף יותר מזאת. אל תהסס לחזור ולהיות גבר! אינך מסוגל לשער עד כמה אתה רצוי ונחשק במקום שלא פיללת בו.

★ ★ ★

תיתכן תמורה רצינית במצבך, אם תדע לפעול במהירות. היא תביא לך יתרונות רבים שיהוו כף מאז־ניים לדרכך בעתיד. אל תזניח את חשבונותיך, השתדל להמעיט ב־משחקי מזל ולהרבות קצת בחישובים. פגי־שה מיקרית שתזדמן לך בסוף השבוע ב־מקום ציבורי תסתיים במקום אינטימי. דע לנצל אותה עד תום. אל תהיי קשוחה כל־כך. התרככי, ואח־רים יהיו רכים אלייך באותה מידה.

★ ★ ★

יהיה זה שבוע בו תשיג הישגים ניכרים, אם תדע לנצל את כוחותיך לדברים מועי־לים ולא לדברי הבל. צריך להרצין, לפעמים. הרחק מעליך אדם מבו־גר המנסה לשדל אותך לעשות דברים שאינם עומדים בקנה־מידה אחד עם אופייך ועם החוק. הוא יביא לך רק צרות. הישמר מהחלטות עס־קיות חפוזות. הרח־קי מעלייך את האדם המנ־סה להילוות אלייך לכל מקום. הוא מרחיק ממך אנשים רציניים, שאת מעוניינת בהם.

★ ★ ★

אחת מתוכניותיך קפאה על שמריה. אל תתייאש, היא תתגשם בקרוב מאוד. אנ־שים יתנו בך אמון רב ויעודדו אותך לפעי־לות. השתמש בעזרתם ותגיע להישגים של ממש. יום שלישי הוא יום־מזל בשבילך: הר־בה בפעילות ביום זה ופקח עיניך למתרחש מסביבך. ידיד פטפטן ימסור לך אינפורמציה חיונית. דע להשתמש בה, היא נכונה. גלי יותר עירנות: מ־שהוא איום מתחולל סביבך, לרעתך.

★ ★ ★

אנשים דורשי רעתך ילעיזו על אדם קרוב אליך, כי הוא מידרדר. אל תקדישי להם תשומת לב; אין זה נ־כון. תככים מתנהלים מ־סביב לחייך. אנשים ר־בים מדי מתערבים בהם. השתדל להימנע מלצאת השבוע בחברה שבה א־תה מרבה להתרועע. נ־סה לנוח ולהירגע מן ה־עצבנות הקלה שנתקפת בה. עלילת־אהבים מת־חילה לשעמם אותך. הפ־סק אותה — אפילו אם היא מושכת אותך מטעמים אחרים. צריך להיות מבוגר, לעתים.

★ ★ ★

נסיון לשנות דברים יסודיים ייכשל בשבוע זה. גם במקום עבו־דתך צפויים שינויים מרחיקי־לכת. הינך ע־לול למצוא את עצמך בין המקופחים. הסיכ־סוך הנוכחי שבו אתה מעורב עד מעבר ל־ראשך הולך ומתחסל, ואתה עוד עשוי לצאת ממנו נשכר. צפוי לך סוף־שבוע מאושר, למרות כמה תק־ריות קטנות שלא יוסיפו ולא יגרעו מ־הנאתך. היי יותר גלוייה עם בן־זוגך. השבוע מצפה לך הנאה נפשית נדירה.

תדריך

●	לא כדאי לראות
★	לא חשוב לראות
★★	אפשר לראות
★★★	רצוי לראות
★★★★	חובה לראות

קולנוע

★★★★ **הרונימוס מארקין** (תכלת, תל־אביב) אנטוני ניולי צוחק על כל העולם, כולל את עצמו, בסרט מקסים אותו כתב ו־ביים, ובו הוא משחק גם את התפקיד ה־ראשי. הרונימוס מארקין, כפי שהוא מעיד על עצמו בתחילת הסרט: גאון, בדרן ודון־ג׳ואן, מקרין לעיני אמו ושתי בנ תיו את פרשת חייו. יחסיו עם אשתו ואהיבתו ה־לוליטה.

★★★ **קאובוי של חצות** (גת, תל־אביב) ידידות בין שני עלובי חיים, בעיר גדולה, בבימויו של ג׳ון שלזינגר, בהשתת־פות דאסטין הופמן וג׳ון ויט.

★★★★ **בושה** (פריז, תל־אביב) כרטו המצויין של ברגמן העוסק בנפשם וחייהם של זוג אנשים על רקע מלחמת זוועות ה־משנה אותם לחלוטין, ומאפשרת להם ולנו לגלות כי המקור האמיתי לכל הזוועות הוא בנפשו של האדם.

★★ **מיקרה אשה** (סטודיו, תל־אביב) המוות המתחיל לפורר את האדם עוד ב־חייו. התפוררות הערכים, התפוררות הגוף, התפוררות הרגשות, הכל מתפורר בסרטו ה־ראשון של ז׳ק קתמור בכיכובה של הלית קתמור.

היו זמנים במערב (אלנבי, תל־אביב) סרג׳ו ליאונה, האיש שהמציא את המערבון האיטלקי, נכנע לטעם האמריקאי והראה את המערב עם אשה יפהפיה בתוכו, ומאבק בין קבוצות בריונים על אחוזתה. מישחק מצויין של הנרי פונדה וצ׳ארלס ברונסון.

★ **תני שאנס לאהבה** (בן יהודה, תלאביב) קומדיה על נישואין מאושרים ובגידה קלילה. בעיירה קטנה בצרפת, נעש־תה על ידי אדם (פייר אטקס), שההומור לא בא לו מתוך השראה, אלא מתוך ידיעה מושלמת של הטכניקה שלו. לכן קל מואד לתפוס את מנגנון הבדיחות, שרובן, נוסף לכל, שגרתיות ומוכרות, ודמיין את סופן. פייר אטקס, הבמאי, ממלא את תפקידו של הבעל הנאלץ לשאת את אשתו, ולקבל את בית החרושת של אביה, ועשר שנים הוא מאושר בכל זה עד שהוא מגלה את המז־כירה החדשה. קומדיה טובת־לב, על אנשים טובי לב.

תיאטרון

● **פיזומנה** (רתיאטרון הקאמרי) מר־קחת עממית מאוד של הנפוליטאני **אדו־ארדו דה־פיליפו** על פרוצה לשעבר, ה־מנסה להערים על הולל עשיר, לו שימשה שנים רבות פילגש, על־מנת שישאנה לאשה

פוקס ב„כתר בראש"

על ערש־דווי, שאינו אלא אחזית־עיניים. **רחל מרכוס** ו**אברהם בן־יוסף** בתפ־קידים המרכזיים.

★ **כתר בראש** (התיאטרון הקאמרי) הג׳וק בראשו של דויד בן־ישי מלך ישראל, אליבא דמהתלתו האנאכרוניסטית של **יעקב שבתאי** הינו כתר המלכות עליו הוא מסרב לוותר בעקשנות. את בעיית יורש־העצר הוא מנסה לפתור על־ידי הטלת מט־בע. מלבד, כמובן, **אבנר חזקיהו**, המצ־ליח לעשות על הבמה כבתוך שלו, ללא כל קשר לרמת החומר והבימוי, בולט ומפתיע בתפקיד מישני לא גדול, השחקן **יהודה פוקס**, המעצב בדקות מ,וררת־כבוד דמות מסוגננת היטב של איש־הככים שהמחבר קרא לה נתן הנביא.

★ **פנטסטי** (הבימה) **רפאל קינן** בתפקיד המרכזי של הנער מטיו נקלע ל־מחזמר־כיס זה בטעות, אחרת לא מובן כיצד הגברת האנגליה **מרג׳ורי סיגלי** שביימה את המחזמר בילדותיות, הסכימה לתת לו לעלות על הקרשים מבלי לדעת לשחק ולשיר. פיצוי־מה על הופעתו מהווה הופעתם המשעשעת של **ברוך דויד, שמואליק סגל** ו**ישראל בקר**.

★★★ **כאדם** (על־ידי להקת האוני־ברסיטה העברית בירושלים) אלגוריה מוסי־קאלית מן המאה ה־15, שעובדה ובויימה על־ידי **אריה זקס**, בתבונה, בחוש־הומור ובידע רב. **ז׳אק כהן** כהידידות, מצויין. **ליאור ייני** כהיאוש, מרתק. **עמיאל שוץ** כהתאווה, משעשע. **מוטי ברקן** כ־כלאדם ו**גבי אלדור** כהאהבה, יפים ולא מפריעים. הצגה שכל מרכיביה (תאורה, מו־סיקה, תלבושות ותפאורה) אסתטיים וגור־מי־הנאה.

★ **ידידי הארנוי** (תיאטרון עירוני חיפה) לוא היה **אברהם חלפי** מצליח במשחקו להעמיד פני שיכור, יתכן וחלק מן הדברים הכלולים בקומדיה המיושנת של **מרי צ׳ייס**, היו מצליחים לחלוף מבלי ל־הפריע. כסתם תמהוני המספר לכל על ידידו הבלתי נראה, ארנב לבן המתנשא לגבוה של שני מטרים, אין חלפי משכנע כי הוא עצמו מאמין למה שהוא מספר. גרעין העלילה מספיק בקושי למערכון. **היי קילום** הת־ייחס לחומר ביראה יתירה ובמקום לחתוך ולקצץ מן המקור על ימין ועל שמאל, ביים את המהתלה באיטיות משועת ולא הצ־ליח למנוע שיעמום.

בידור

★★ **ימים טובים** (האמרגן: ט. צמח) **יעקב קלוסקי** ו**יחיאל דויר** הינם שני רקדנים שאינם מחדשים דבר.

הצגה חדשה

★ **עצור את העולם — אני רוצה לרדת** (תיאטרון גיל) היא זעקתו של גיבור „אנטי־מחזמר", שחיברו יחדיו **אנטוני ניולי** ו**לסלי בריקוס**. העלילה מספרת על בריטי צעיר, המנסה לפלס לו דרך אל הצמרת. כשהוא מכניס להריון את אחת העובדות בבית־החרושת בו הוא עובד, מסתבר כי אביה הינו בעצם הבוס, והם כ־מובן מתחתנים. חותנו מעלה אותו בדרגות. הוא עובר מארץ לארץ, כדי לייעל את ה־עבודה בסניפי החברה שם, וכמובן שבכל מקום מוצא לו מישהי להתעלס עימה.

הוא מגיע לדרגת מיניסטר וזוכה בתארים, בתו הולכת בדרכי אמה, ונכנסת להריון לפני שהגבר הספיק לשים לה טבעת על ה־אצבע. רק לקראת הסוף, לאחר מות אשתו, והמוות המאיים על נכדו, עורך הגיבור את חשבון נפשו ומגלה כי למעשה חייו היו שרשרת בלתי פוסקת של תאוות־מין ורדי־פת־בצע, חסרות תוחלת.

לגיבור קוראים **צוציק**, מה שמסמל כ־מובן את האדם הקטן. הוא לובש מן ההת־חלה ועד הסוף בגדי מוקיון כשפניו מאו־פרות בלבן, כפנטומימאי, כדי לטשטש את זהותו האישית ולהפכו לאוניברסלי יותר. העלילה לא מתרחשת מול, ובתוך, תפאורות ריאליסטיות, אלא באוהל קירקס, וזה כדי לסמל שכל העולם קירקס. את אשתו וכל החתיכות עימן הוא מפלרטט במסעיו, מש־חקת כמובן שחקנית אחת, כדי לסמל שכל הנשים אותו דבר. בנוסף לכך ישנה מקהלת חתיכות המשתלבות פה ושם בעלילה. אין אביזרי־עזר, התפאורה אינה מתחלפת ואיש מן המשתתפים אינו מחליף את בגדיו.

כמה שניולי לא התאמץ לתת ליצירתו תדמית של יצירה אוניברסלית, מעין אלי־גוריית־מוסר, לא הצליח לטשטש את חותם

תדריך

א׳: הכוריאוגרפיה (של הראשון) ילדותית, שחוקה ובלתי מלוטשת. ב׳: הביצוע כנ״ל. לצידם, הרקדנית יונה לוי, משכמה ומעלה, על־אף שאינה מנוצלת כמידת כשרונותיה. כמובן שהריקודים מהווים רק חלק מן התכנית, מעין פקקים בין קטעי הופעתו של שייקה אופיר, בדרן הבמה־הזעירה. ההומור המצחיקני שלו אינו מעמיק, אך לפחות איננו מעליב.

★★ **קרוסל** (תיאטרון דגן) פנטומימה בלתי טהורה (תוך שימוש באביזרים, מיסיקה ותפאורה), בחלקה בעלת רעיונות כמו־מעמיקים, ובחלקה המזכירה מופע ביצוע חניכי תנועת־נוער, מבצע **יורם בוקר** כשלצדו **שמואל לבנה** והרקדנית **נעמי בן־דויד**. כמובן שרוחו של אשף הפנטומימה מארסל מארסו שורה מעל, ואם כי בוקר כמעט ולא חידש דבר כמעצב המופע, וכמבצע, לפחות אפשר לברכו על טעמו המעודן.

★★★ **אין אהבות שמחות** (בימ״ת) **עמוס קינן, נעמי שמר, אהרון שבתאי, דן אלמגור ושמעון בר** (המתרגמים), **נסים אלוני** (שביים), **סטו הכהן** (התזמורתן) **ויוסי בנאי** (כמוציא־לפועל) מגישים ערב מכובד המבוסס על כ־20 שאנסונים של הטרובאדור הצרפתי המשופם **ג׳ורג׳ בראסאנס**. יותר מאשר היא שר אותם, בנאי משחק אותם, בחן האופייני והמוכר שלו. קטעי־הקישור, ברובם המכריע, אינם עומדים ביחס ישיר לרמה הכללית.

★★ **להקת פיקוד דיזנגוף** (תיאטרון דגן) אין זו להקת־זמר ולא במה סאטירית. המנגינות אותם הם מבצעים, העיבודים וההדרכה המוסיקאלית שגרתיים, על־רמה של להקה צבאית מצליחה, ללא כל נסיון חדש. הטקסטים לפזמונים ולסקצ׳ים, בנאליים. וטוב: אין הם מנסים להצליף או לגרות ליותר מאשר צחוק חולף. לפחות יש כאן ארבע חתיכות נחמדות וחמשה גברברים חביבים, שהחליפו את מדי הלהקה הצבאית בתלבושת דיזנקופית חסרת־יחוד, אבל בלתי מויקה.

תערוכות

★★ **תערוכת הסתיו 69** (בית הלנה רובינשטיין) 38 אמנים מציגים תערוכה צבעונית מאוד ובינונית מאוד כששתי המגמות השולטות הן: „אבסטרקט קר״, ה„ניאו־אקספרסיוניזם״ בדומה לאסכולת הכופ האנגלי. רוב האמנים מתחילים לדמות האחד לשני, כשרק שנים בולטים משכמם ומעלה: **מיכאל דרוקס** ביצירת הפופ הטובה ביותר שנראתה עד היום בארץ ושהיא תמצית האמביציה של המעמד הבינוני של המאה ה־20 (כסא משרדי, בקבוקי חלב, ספר טלפונים, נעלי כדורגל ונייר טואלט) **ועמי שביט**, המשחק ב־4 מימדים של אור, תנועה, צבע וצורה.

★★★ **לוץ חצור** (גלריה דוגית) מציג אקוארלים ופסטלים בנוסח האקספרסיוניזם הגרמני של קירשנר, אמיל נולדה

ציור של מיכאל דרוקס

ואשהיים. רגיש מאוד, אפוף אווירה של תרבות אירופאית מעולה ובנוי בקומפוזיציות מעולות אישיות.

★★★ **מיכאל דרוקס** (גלריה גורדון) מתגלה ככוכב וכגאון התורן של חודש נובמבר. צבעוניות חריפה וארסית עם הרבה סרקזם על אירוטיקה ממוסחרת, על פיקניקים מתחת לשלטי פירסומת ועל אסתטיקה של אוטוסטרדות. מומלץ.

★★★ **ישראל הדני** (גלריה מבט) זכה לא מכבר בהרבה פרסים ראשונים על עיצוב רהיטי רחוב. מציג ידע טכני מצויין בתערוכה אישית מאוד כשההתיחסות בין החללים הפנימיים והחיצוניים של פסליו יוצרת זרימה בלתי פוסקת של מתח.

★★ **יוסל ברגנר** (גלריה בינט) מאכזב במקצת את מעריציו בחוסר דמיון לעומת ציוריו הקודמים ובחזרה על נושאים ידועים משלו.

בריטיותו השדופה. התמליל רדוד למדי, פה ושם הברקה פיקחית, ותו לא. לרגעים מצליחה הטיפה הבונבונייריות לבלבל את העלילה ולסבכה. הפיזמונים אף הם אינם מבשרי־גורל. המוסיקה מלודית. אך אפילו לגבי אנטי־מחזמר, בלתי קליטה.

גוריון ואטאס ב„עצור את העולם״

זוהי יצירה שרק בעזרת מבצעים מן השורה הראשונה (במישחק ובשירה, תזמורת מעולה ובעיקר בימוי מדוייק) עשוייה לבדר ולרתק. המפיקים **ברוך גילאון ונתן גלבוע**, שהם אמרגנים ותיקים ויקרים, לא חסכו מאמץ כדי להשיג תוצאות, ודווקא משום כך כה חבל שהעלו באושים. מבין 10 העלמות המהוות את ה„כורוס״, בקושי מצדיקות את עצמן שתיים. יש ביניהן חתיכות לגמרי לא רעות, לעומת אחדות שמאימתמה, כנראה, נראות כפוזלות, החייבות להתייעץ באופן דחוף עם אופטיקאי.

דן אלמגור תירגם בשיגרתיות המבריקה והבלתי מעמיקה שלו, ואילו העיבוד שלו (כדי לרענן ולעדכן עוקצים סאטיריים שנתיישנו במחזמר) הוא מעשה שעטנז. כל הבדיחות הישראליות, ההומור הצברי והיקלעותו של צוציק לישראל, אינם משתלבים במסכת ובאווירת ההומור הכללי, האנגלי הקפוא. יתכן ולוא כל היצירה, מתחילתה ועד סופה, היתה מועברת לפסים ישראליים, וצוציק היה נקלע למצבים ישראליים, או־אז לא היה עיבודו של אלמגור נשאר תלוי באוויר.

אברהם ניניו, שביים כבר בעבר את **עצור את העולם** (בדרום אפריקה), עשה עבודה למטה מבינונית. הוא כמעט ולא הצליח להשתלט על מרכיבי ההצגה והיוצרים האחרים.

ישראל גוריון, בתפקיד המרכזי, מתנועע יוצא מן הכלל, הצרה היא שלא היה מי שיכוון אותו. בקשר לזימרתו ובמיוחד קולו, זו באמת שאלה של טעם. ובאשר למישחקו — לא היה בו כל הפתעה, אלא חזרה על אוסף מאניירות ידועות. **רחל אטאס** גילמה בטמפראמנט מאד מופרז את רעייתו של צוציק, ובמיוחד את ארבעת הנשים בנות הלאום השונה, בהן הוא נתקל במסעותיו. אך הינה בעלת פוטנציאל קומי בלתי־מבוטל, ועם טיפ־טיפה הצנעה, יהיו הרגעים בהם היא עומדת במרכז ההצגה מהוקצעים ומוצדקים יותר. כזמרת, ניכרים היטב היסודות האופראיים בשירתה, והדבר אינו מזיק, במיוחד שעה שהיא שרה פיזמון פארודי. אך גם היא היתה נישכרת, לוא היה מי שיגאל אותה ממאנייריזם מיותר.

עכשיו במכירה
גליון
נובמבר
1969

ON SALE NOW!

סוכנות ברונפמן בעמ

חיש־קל ובהצלחה בטוחה
(ב־8 שעורים של שעתיים)
קצרנות
עברית ו/או אנגלית
ב־אולפן גרג (בר־קמא).
תל־אביב: נורדון 5, טל. 236209
ירושלים: „הפקיד״, בצלאל 18
חיפה: „במעלה״, שמריהו לוין 30
קורס חדש בשבוע הבא

חשוב לשחקנים ולדוגמניות
אין צורך להיות רקדן מקצועי כדי לרקוד ג׳ז
הרקדן־והכוריאוגרף **שמעון לוי**, בוגר אולפני־מחול בניו־יורק ובלונדון, יקנה לך תוך חודשים ספורים כושר־תנועה־ומיקצב.
קורסי־בוקר וקורסי־ערב
(2 שיעורים בשבוע בכל קורס)
פרטים: טל. 24 74 70 (8.00—10:00 לפנה״צ; 17.00—20.00 בערב).

להיטון!
עתון הפזמונים והבידור של ישראל
הופיע גליון 4
★ פול מקארטני נהרג. ★ השוקולדה — קצבית יותר. ★
הארצ׳יס ★ מוסיקת מחתרת ★ התאומים מאשימים ★
איך מבשלים תקליטים ★ מלים ללהיטים ★ תצלומי ענק:
ריטה פבונה, אבי טולדנו, פול מקארטני, רן אלירן, לו כריסטי,
זמירה חן ועליזה עזיקרי
שעשועון פרסים
להשיג בכל הדוכנים

מספר 1684 שנה 34 ט' טבת תש"ל, 10.12.69 המחיר 130 אג'

העולם הזה

בגליון זה

מי הם רוצחיה של שרון טייט?

שרון טייט

★

שוער הכדורגל בועט בפני הצופה

השערוריה במשחק הליגה בין הכוח למכבי פתח-תקוה

מקצוע חדש באוניברסיטה:

טכניקה של אהבה

זה הונהג בשבדיה -

מומחים ישראליים מחווים את דעתם